

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

60'ıncı Birleşim
2 Mart 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Genel Kurulun 2/3/2022 tarihli 60'ıncı Birleşiminde İç Tüzük'ün 59'uncu maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde yürütmenin Genel Kurulu bilgilendirmesi ve devamında siyasi parti grupları adına konuşmalar ile grubu bulunmayan bir milletvekilinin konuşmasının İç Tüzük'ün 70'inci maddesine göre kapalı oturumda yapılmasına ilişkin önergesi

B) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği Konseyi Fransa Dönem Başkanlığı tarafından 24-25 Şubat 2022 tarihlerinde Fransa'nın başkenti Paris'te düzenlenecek olan "Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası" konulu Parlamentolar Arası Konferans'a Türkiye Büyük Millet Meclisinden katılacak heyeti oluşturmak üzere, isme yapılan davet ve siyasi parti grubunun bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi (3/1877)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Türkiye-Azerbaycan-Pakistan Parlamentolar Arası Dostluk Grubunun kurulmasına ilişkin tezkeresi (3/1878)

V.- KAPALI OTURUMLAR

VI.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nun, ülkemizdeki deprem sorununa ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep'te yaşanan uyuşturucu sorununa ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas'ta 2021 yılında yapılan çalışmalara ilişkin gündem dışı konuşması

VII.- AÇIKLAMALAR

1.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına ilişkin açıklaması

2.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına ilişkin açıklaması

3.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 28 Şubat sürecine ilişkin açıklaması

4.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, Türkiye'nin denizcilik alanındaki atılımlarına ilişkin açıklaması

5.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, ilaç kademe rakamlarına ilişkin açıklaması

6.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 28 Şubat darbesine ve şubat ayı ihracat verilerine ilişkin açıklaması

7.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Arslanköy'ün düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

8.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, ilaç kademe rakamlarına ilişkin açıklaması

9.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersinli yaş sebze meyve ihracatçılarının sorunlarına ilişkin açıklaması

10.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep'te muhtarlıkların birleştirilerek ortadan kaldırılması sorununa ilişkin açıklaması

11.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına ilişkin açıklaması

12.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına ilişkin açıklaması

13.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, sağlık emekçilerinin performans ödemelerinde yaşanan gecikmeye ilişkin açıklaması

14.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu gibi sosyoekonomik gelişmişlik endeksi düşük illerde bölgesel sigorta primi teşvikinin devam ettirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

- 15.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'da elektrik faturalarının ödenmesinde karşılaşılan zorluklara ilişkin açıklaması
- 16.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Ankara-Niğde Otoyolu nedeniyle arazileri istimlak edilen vatandaşların mağduriyetine ilişkin açıklaması
- 17.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, elektrik faturalarındaki indirimine ilişkin açıklaması
- 18.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Avrupalı gazeteciler ile televizyon yayıncılarının Rusya-Ukrayna savaşı hakkında sarf ettikleri cümlelere ilişkin açıklaması
- 19.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'nın Simav ilçesine siyanürlü altın madeni açılması için verilen ÇED raporuna ilişkin açıklaması
- 20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına ilişkin açıklaması
- 21.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ Hükûmetinin 2021 yılında gerçekleştirdiği hizmetlere ilişkin açıklaması
- 22.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 2 Mart darbesinin yıl dönümüne, dokunulmazlıkları kaldırılan milletvekillerine, Cumhurbaşkanı'nın Avrupa Birliğine yönelik sözlerine, Sezgin Baran Korkmaz'ın ABD'ye iade talebine, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına, 17 Aralık 2021 tarihinden bugüne kadar ne kadar dolar satıldığını öğrenmek istediklerine ve Aysel Tuğluk hakkında hazırlanan ATK raporuna ilişkin açıklaması
- 23.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar iline bağlı Başmakçı ve Sandıklı ilçelerinin su sorununa ilişkin açıklaması
- 24.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Sadi Somuncuoğlu'nun vefatına ilişkin açıklaması
- 25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ukrayna-Rusya arasında yaşananların Mecliste gündem dışı söz talebiyle konuşulmasının rejimin yanlışlığını gösterdiğine, Genel Kurul gündemine, TÜİK'in açıkladığı büyüme rakamlarına ve tek adam rejiminin millettan kopuk, yoksula düşman bir rejim olduğuna ilişkin açıklaması
- 26.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi sayesinde 2021 yılında istihdam ve ihracatla refahımızı artırdığımıza, Rusya ile Ukrayna arasında yaşanan kriz ortamında Dışişleri Bakanlığımızın gerekli diplomatik girişimleri gerçekleştirdiğine, 2022 yılı Ocak ve Şubat aylarında gerçekleşen ihracat rakamlarına ve Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması
- 27.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Rize'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yıl dönümüne, Yeşilay Haftası'na, Deprem Haftası'na, Karayolları, KİT ve belediye şirketleri çalışanlarının kadro sorununa, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına, araç muayene ücretlerinde fahiş fiyat artışlarına ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 28.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Rize'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yıl dönümüne, Deprem Haftası'na, Yalova'nın Çiftlikköy ilçesinde yaşayan 118 yaşındaki Zeliha ninenin vefatına ve Nuri Paşa'nın vefat yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilmesi gerektiğine ve Başkanlığın tutumunun bu yönde olmaması hâlinde usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması
- 30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Adalet ve Kalkınma Partisinin istismarcı bir yasama yaklaşımıyla bütün kanunları temel kanun olarak gördüğünün doğurduğu sakıncalara, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının komisyonlarla paylaştığı kanunlarla ilgili yasama tekniği açısından değerlendirmeleri içeren evrakın Komisyon sözcüleriyle paylaşılmasının sebebini bilmek istediğine ve bu eksikliğe rağmen kanun görüşmelerine devam edilirse usul tartışması açmak zorunda olduklarına ilişkin açıklaması
- 31.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, talep ettikleri inceleme raporunun kendilerine verilmesinden dolayı Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'a teşekkür ettiklerine, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının görevini yaptığının anlaşıldığına ve iktidar partisinin kaliteli yasama konusunda hassas davranmadığına ilişkin açıklaması

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- İYİ Parti Grubunun, Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve arkadaşları tarafından, tarımsal girdi fiyatlarındaki uzun süreli artışın sebeplerinin araştırılması, verilecek destek ve teşviklerin tespiti ile bu bağlamda gıda fiyatlarındaki artışın önlenmesine yönelik tedbirlerin çeşitlendirilmesi amacıyla 28/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Türkiye genelinde milyonlarca seyyar esnafın içinde bulunduğu çalışma ve yaşam koşullarının belirlenerek iyileştirilmesi amacıyla 18/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Ön Görüşmeler" kısmında yer alan, medikal sektöründe yaşanan tıbbi cihaz temin edilmesine yönelik sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan (10/5461) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun çalışma saatlerine ve 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314)

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilip edilmemesiyle ilgili Başkanlığın tutumu hakkında

2 Mart 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60'ıncı Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, yürütmenin, Ukrayna'da yaşanan son gelişmeler hakkında İç Tüzük'ün 59'uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince gündem dışı söz istemi vardır. Bu istemi yerine getireceğim, daha sonra talepler hâlinde siyasi parti grupları ve grubu bulunmayan milletvekillerinden birine söz vereceğim.

Konuşma süreleri yürütme için yirmi dakika, siyasi parti grupları için on dakika, grubu bulunmayan bir milletvekili için ise beş dakikadır.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 59'uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre yapılacak konuşmaların İç Tüzük'ün 70'inci maddesi çerçevesinde kapalı oturumda yapılmasına dair bir önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Genel Kurulun 2/3/2022 tarihli 60'ıncı Birleşiminde İç Tüzük'ün 59'uncu maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde yürütmenin Genel Kurulu bilgilendirmesi ve devamında siyasi parti grupları adına konuşmalar ile grubu bulunmayan bir milletvekilinin konuşmasının İç Tüzük'ün 70'inci maddesine göre kapalı oturumda yapılmasına ilişkin önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulun 2/3/2022 tarihli 60'ıncı Birleşiminde İç Tüzük'ün 59'uncu maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde yürütmenin Genel Kurulu bilgilendirmesi ve devamında siyasi parti grupları adına konuşmalar ile grubu bulunmayan bir milletvekilinin konuşmasının İç Tüzük'ün 70'inci maddesi doğrultusunda kapalı oturumda yapılmasını arz ve teklif ederim.

Cahit Özkan

Denizli Grup Başkan Vekili

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kapalı oturumda Genel Kurul salonunda bulunabilecek sayın üyeler dışındaki dinleyicilerin ve görevlilerin dışarıya çıkmaları gerekmektedir.

Sayın idare amirlerinden salonun boşaltılmasını temin etmelerini rica ediyorum.

Yeminli stenografların ve yeminli görevlilerin salonda kalmalarını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Salonun hazırlanması amacıyla birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.03

V.- KAPALI OTURUMLAR

İKİNCİ OTURUM

(İkinci Oturum Kapalıdır)

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.45

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Emine Sare AYDIN (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60'ıncı Birleşiminin kapalı oturumdan sonraki Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi, 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Deprem Haftası münasebetiyle ülkemizdeki deprem sorunuyla ilgili söz isteyen İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu.

Buyurun Sayın Nuhoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VI.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, ülkemizdeki deprem sorununa ilişkin gündem dışı konuşması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mart ayının ilk haftası Deprem Haftası'dır. Hafta dolayısıyla gündem dışı söz aldım, selamlarımı sunarım.

Türkiye'nin depremlerden en çok etkilenen ülkelerden biri olması halkımızın sürekli deprem korkusuyla yaşamasına sebep olmaktadır. Deprem, gerçekten, sonuçları itibarıyla korkunç bir olaydır; yıkıcı olması dolayısıyla can kayıpları, yaralanmalar ve sakat kalmalar yanında psikolojik sorunlar, bulaşıcı hastalıklar ve ekonomik kayıplar da oluşmaktadır. Acil yardım harcamaları, üretim ve gelir kaybı, pazar kaybı, enflasyon artışı, planlanmış yatırımların ertelenmesi, işsizlik ve ortaya çıkan konut ihtiyacının karşılanması gibi mecburiyetler felaketin önemini daha da artırmaktadır.

Sonuçları itibarıyla korkunç bir felaket olduğunu ifade etsek de deprem bir doğa olayıdır. Diğer doğa olaylarında olduğu gibi gerekli ve yeterli tedbirler alındığı takdirde korkulacak bir olay olmadığı bilinmelidir. Çok daha şiddetli depremlerin görüldüğü diğer bazı ülkelerde ölü sayısı çok azken veya hiç olmazken bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde etkisi ağır olmaktadır. İşte bu konunun üzerinde durulmalıdır çünkü her deprem sonrası gözyaşı dökenler, deprem yardımları toplamının dışında kalıcı çözümler üretememişlerdir. Depremi yıktığı konutların yerine yenilerini yapmış olmak yeterli olamaz, çözüm bu değildir; esas çözüm, deprem nerede ve hangi büyüklükte olursa olsun, deprem olmadan önce kentsel dönüşümü gerçekleştirmekle olur. Üstelik sadece konutlar değil; okullar, yurtlar, hastaneler, kamu kuruluşları, iş merkezleri, limanlar, havalimanları, tüneller, köprüler, kara yolları, demir yolları, metro hatları, istasyonlar, su, enerji ve iletişim hatları, kısaca, hayatın devamını sağlayacak bütün yapılar depreme dayanaklı olarak yapılmalıdır. Kimse kimseyi kandırmasın, Türkiye'de bunlar yapılmıyor, sadece konuşuluyor. Küçük örneklerle halkın gözü boyanmaktadır.

İstanbul'da da kentsel dönüşüm açısından yapılan neredeyse hiçbir şey yoktur ama "kentsel dönüşüm" diyerek ranta dönük her şey yapılmaktadır. Kentsel dönüşüm projesi adına halkın nasıl istismar edilerek sömürülmek istendiğini, âdeta eziyet edildiğini mahallerdeki inceleme gezilerimizde bizzat gördük, isteyen her milletvekili de gidip görebilir.

Rant uğruna istismarın en son ve çok büyük örneğini de "Kanal İstanbul" denilen büyük imar yağmasında görmek mümkündür. İstanbul'un 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı resen değiştirildikten sonra hazırlanan 1/5.000 ve 1/1.000 ölçekli imar ve uygulama planlarıyla İstanbul'a en büyük ihanet yapılmaktadır. "Kanal manzaralı" diyerek büyük bir arazi pazarlama işi Arap ülkelerinde ve İstanbul'da şu anda devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarlarının deprem konusunda ülkemize ve bilhassa İstanbul'a okullar ve bazı hastane ve kamu kuruluşlarının dönüşümü dışında olumlu katkılarının olduğunu söylemek mümkün değildir. Oysa 99 depreminden sonra ülkemizde bilimsel araştırmalar artmış ve ortaya çıkan yeni bilgiler doğrultusunda deprem haritaları ve yeni yönetmelikler hazırlanmıştır. Ne var ki uygulamada başarılı işler yapılmadığı için deprem tehdidi aynen devam etmektedir. Diğer taraftan, teknik üniversiteler, mühendis odaları, sivil toplum kuruluşları çok başarılı hamleler yapmış olmasına rağmen iktidar tarafından hâlâ çözüm ortağı olarak görülmemektedir.

Burada bir hususu daha dile getirmek gerekir, vatandaşlarımızda deprem bilinci henüz yeteri kadar oluşmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Bir deprem sonrası, televizyonlarda, meydana gelen depremin öncü mü, artçı mı olduğu; büyük depremin ne zaman olacağı ve hangi büyüklükte olacağı veya nerede olacağı merak edilmekte ve sorulmaktadır. Bunlar sorulmasın demiyorum ama önemli olan, depreme karşı gerekli önlemler alınmış mıdır veya ne kadar alınmıştır; bunlar daha çok konuşulmalıdır.

Deprem Haftası'nda hatırlatmak isterim ki 2021 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan ve İYİ Parti adına bizim de katkı sağladığımız Deprem Komisyonu Raporu'nda yer alan öneriler vakit geçirilmeden uygulamaya konulmalıdır. İhtiyaç duyulan dönüşümlerin sağlanması durumunda deprem korkunç olmaktan çıkar.

Deprem başta olmak üzere sel, yangın, çığ, toprak kayması ve kuraklık gibi bütün doğa olaylarının felakete dönüşmemesini, ülkemizi ve milletimizi korumasını Yüce Allah'tan niyaz eder, saygılar sunarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Gaziantep'te yaşanan uyuşturucu sorunuyla ilgili söz isteyen Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'ya ait.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep'te yaşanan uyuşturucu sorununa ilişkin gündem dışı konuşması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Gaziantep ilimin ve ülkemizin içinde bulunduğu ve giderek artan uyuşturucu sorunuyla ilgili gündem dışı söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi ve ekranları başında bizi izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Son dönemlerde dünya genelinde kökleşen uyuşturucu trafiğinin başlangıç noktasının gelişmemiş ülkelere yakın bir coğrafyada olmasından ötürü dezavantajlı bir koridor üzerinde bulunmaktadır. Bu koridor üzerinde bulunan Pakistan, Afganistan, İran ve Türkiye uyuşturucunun en çok ele geçirildiği ülkelerdir. Türkiye'de 2019'dan beri, her sene, tüm Avrupa Birliği ülkelerinden fazla uyuşturucu yakalanmaktadır. Ancak ülkemizde, ilginçtir ki, öyle bir hâle gelmiş ki son zamanlarda limanlarımızda yakalanan uyuşturucunun sahibi bile ortaya çıkmamaktadır, ne kadar trajikomik. Dünya genelinde en çok uyuşturucu ele geçirilen 3 ülkeden 1'i maalesef Türkiye. Geçmiş verilere baktığımızda Türkiye'de madde kullanımı kaynaklı ölen kişi sayısı 2006 ile 2017 yılları arasında yüzde 1.580 artmış. Sadece bu veriler bile ülkemizin içinde bulunduğu uyuşturucu bataklığını bizlere net bir şekilde göstermektedir.

Değerli arkadaşlar, uyuşturucu kaynaklı suçların son on bir yılda 14 kat arttığı görülmektedir. Özellikle uyuşturucu kullanımı yaygınlaştıkça suç işleyen çocuk sayısında da büyük bir artış görüyoruz. Tabii ki uyuşturucu baronlarının ve sektörünün büyük çabası olmakla birlikte, temelde suçlu çok unsur vardır. İktidarınız süresince devamlı değiştirilen kalitesiz eğitim sistemi, işsizliğin ortaya çıkardığı gelecek kaygısı ve ailelerin çocuklarını ilgisiz bir şekilde yetiştirme tarzlarından dolayı uyuşturucu madde bağımlılığının gittikçe arttığını görmekteyiz. Aslında toplumun bütün katmanlarını derinden etkileyen ciddi bir sosyal yarayla, büyük bir toplumsal meseleyle karşı karşıyayız. Bakın, ne yazık ki okul koridorlarından alışveriş merkezlerine, parklardan mahalle aralarına kadar ölümcül virüs gibi hızla yayılan uyuşturucu, çocuklarımızı tehdit ediyor. Ülkemizde ölüm kalım savaşı veren uyuşturucu bağımlısı 1 milyon 850 bin yurttaşımız var. Maalesef ülkeyi öyle bir kötü yönettiniz ki çocuğu çocuğu, genci yaşlısı sayenizde uyuşturucu ve psikolojik ilaç bağımlısı hâline geldi neredeyse.

Değerli milletvekilleri, uyuşturucu bağımlılığı sadece kullanana değil, ailesini, çevresini de son derece olumsuz etkileyen bir hastalıktır. Uyuşturucu madde bağımlılığına karşı herkesin elini taşın altına koyması gerekmektedir ama en önemlisi bilinçli,

eğitilmiş ve çocuğuna sahip çıkan ailedir.

Türkiye’de uyuşturucu kullanımının 10 yaşına kadar düştüğü ve son on yılda uyuşturucu kullanımından cezaevlerinde yatanların sayısının yüzde 400 arttığı bir dönemdeyiz; çocuklarımız zehirleniyor, gençlerimiz yok oluyor. Türkiye’de uyuşturucu kullanım yaşının ortalama 15 ila 24 yaş arasında olduğu ama son dönemde 12-13 yaş aralığında ciddi bir artışın yaşandığı, 10-11 yaş aralığında da kliniklere başvuran vaka sayılarında artışın olduğunu görüyoruz. Aşırı merak, sınırlarını aşma çabası, özentî ve duygusal boşluk içerisinde olan gençlerimiz uyuşturucu bataklığına daha fazla düşmektedir.

Özellikle son zamanlarda kullanımı giderek artan sentetik uyuşturucuların ilk kullanımı dahi ölüme yol açabilmektedir ve bu sentetik uyuşturucular kısa sürede alışkanlık yapmaktadır. Uyuşturucu, kullanılan kişide fizyolojik, psikolojik ve sosyal anlamda ciddi yıkımlara, ekonomik ve birçok toplumsal zararlara yol açmaktadır. Devlet, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, Emniyet ve ailelerin topyekûn mücadele etmesi gereken bu tehlikeye karşı pek de ilerleme sağlandığını söyleyemiyoruz; karşı karşıya kaldığımız tablo çok vahim değerli arkadaşlar. Çocuklarımızı zehirleyen, gençlerimizi yok eden, toplum ve insan sağlığı açısından yıkıcı zararları olan bu konunun araştırılarak tespitlerin yapılması, gerekli önlemlerin alınması, yaşanan sorunların çözümü ve geleceğimiz olan gençlerin korunması adına gerekli adımların bir an önce atılması gerekir.

Değerli arkadaşlar, ayrıca, özellikle Gaziantep ilimizin merkez ve ilçelerinde, son yıllarda mültecilerin artmasıyla birlikte, bölgemizde yoğun bir şekilde kullanımı artan, beyin ve vücut üzerinde kalıcı hasarlar oluşturan, eroin ve bonzaiye göre daha çok bağımlılık yapan, “ateş buz” adı verilen “metamfetamin” adlı sentetik uyuşturucuyla ilgili acilen gerekli tedbirlerin alınması gerekir; bununla ilgili, kamuoyunun bilinçlendirilmesi lazım. Bakın değerli arkadaşlar, ham maddesi kolay ele geçirildiği, kimyadan anlayan bir kişi tarafından yeterli alet edevatla rahatlıkla yapılabilirdiği ve bu sayede çok ucuz olduğu için en tehlikelisi metamfetamin yani ateş buzdur. Uyuşturucu baronları bu zehre, varlıklı veya fakir aile ayrımı yapmaksızın, ucuz olduğu için çocuklarımızı alıştırmak istiyor ve duyuyoruz ki alıştırdıkları çocuklarımızı kendi kötü emelleri için çok rahat kullanabilmekte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamlı) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamlı) – Örneğin, varlıklı bir aile olmasa bile alıştırdıkları çocuğu suça teşvik ediyorlar; en basit hâliyle bile kendi ailesi ve yakınlarından bir şeyler çalmaya, hırsızlık yapmaya ya da başka suçları işlemeye teşvik ediyorlar.

Bu ürün öyle tehlikeli ki tedaviyi kabul eden veya diyelim ki iki üç ay tedavi olmuş ve bırakmış çocuk, geniş bir ortamda kullanan diğer şahsın kokusunu hissedebiliyor ve tekrar beyni alarm edip alışmaya tekrar başlıyor, o kadar tehlikeli. Değerli arkadaşlar, en önemlisi, bu zehre çocuklarımızın başlamamasını sağlamaktır. Kolluk kuvvetleri ne kadar uğraşırsa uğraşsın, şahıs başına 1 polis dahi verseler mücadelenin hız kazanması için ilk unsur, ailenin veya çocuğun koruyucusunun dikkatli olması, ilgisini eksik etmemesi, hâl ve hareketlerini takip etmesi ve daha da önemlisi, sevgi ve şefkatle sarılıp öpüp koklamasıdır. Niye “koklaması” diyoruz? İnanın, içmeyen adam içenin kokusundan anlar arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamlı) - O yüzden çocuklarımızı sahipsiz bırakmayalım, onlara gereken ilgi ve şefkati eksik etmeyelim diyorum.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Sivas’ta 2021 yılında yapılan çalışmalar hakkında söz isteyen Sivas Milletvekili Semiha Ekinci’ye aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci’nin, Sivas’ta 2021 yılında yapılan çalışmalara ilişkin gündem dışı konuşması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) - Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Selçuklu’nun kalbi, Osmanlı’nın vicdanı, cumhuriyetin aklı, Millî Mücadele’mize ve Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’e yüz sekiz gün ev sahipliği yapmış sultan şehrim Sivaslılar adına sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen kıymetli hemşehrilerimi selamlıyorum.

Sultan şehrimiz Sivas’ımıza 2021 yılında yatırılan yatırımları uzun uzun anlatmak isterdik ama beş dakikalık sürede sadece birkaç bakanlığımızın çalışmalarından bahsedebileceğim.

Konuşmama geçmeden önce geçen hafta Şarkışla ilçemizde hunharca katledilen Duriye Taşdelen hemşehrime Allah’tan rahmet, ailesine başsağlığı diliyorum.

Sultan şehrimiz Sivas’ta İl Özel İdareміz tarafından 471 kilometre yol onarımı, 157 kilometre birinci kat asfalt, 1.034 kilometre ikinci kat asfalt yama, yaklaşık 567 bin metrekare parke taşı, 2 adet köprü, 66 adet sanat yapısı, 155 adet içme suyu, 66 adet kanalizasyon, 385 hektar tarımsal sulama çalışması uygulanmıştır. Devlet Su İşleri Müdürlüğümüz tarafından ise 4 adet gölet, 1 adet içme suyu arıtma tesisi, 1 adet taşkın ve rüsubat kontrol tesisi, 7 adet taşkın koruma, 27 bin hektar arazinin toplulaştırma işlemi yapılmıştır. 2021 yılı itibarıyla sağlık alanındaki çalışmalarımız hız kesmeden devam etmiş, bu yıl içerisinde merkez Gültepe Mahallesi Aile Sağlık Merkezi, Suşehri Esenyaka, Gemerek Eğerci, Kangal 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonumuz, Suşehri ve Gürün Devlet Hastanelerimiz, Akıncılar İlçe Hastanemiz, Çayyurt Aile Sağlık Merkezimiz ve 10 üniteli Ağız ve Diş Sağlığı Merkezimiz, Kardeşler Mahallesi Aile Sağlık Merkezi ve 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonumuz, Kızılırmak Aile Sağlık Merkezimiz ve 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonumuz ve Sağlıklı Yaşam Merkezimiz, Suşehri 2 No.lu Aile Sağlık Merkezimiz ve 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonumuz hizmete alınmıştır. Cumhuriyet Üniversitesi Kadın Doğum ve Çocuk Hastanemiz de hizmete açılmıştır. Ayrıca, bu yıl içerisinde Sivas Devlet Hastanemiz de tekrar sultan şehrimize, yiğidolara hizmet vermeye başlamıştır. 2021 yılı itibarıyla yine Cumhuriyet Üniversitesi bünyesinde 1.071 yatak kapasiteli ikinci hastanemizin inşaatı hızla devam etmektedir, inşallah 2023 yılında bunu da hizmete açacağız. Ayrıca, Kangal Devlet Hastanemiz, Gölova İlçe Hastanemiz, Gemerek Devlet Hastanemiz ve Hafik İlçe Hastanemizin yapımı da devam etmektedir.

Millî eğitim alanında 2021 Yılı Yatırım Programı kapsamında 6 okulumuz, 100 derslik, 2 spor salonu, 200 öğrenci kapasiteli pansiyon, 2 öğretmen evi, 1 halk eğitim merkezi, 1 atölye inşaatı yıl içinde tamamlanmıştır. 25 okulumuzda toplamda 240 derslik, 3 adet spor salonu, 400 öğrenci kapasiteli 2 pansiyon, 2 atölye, 1 öğretmen evi ve 1 halk eğitim merkezinin inşaatı da devam etmektedir.

İşçi istihdamı konusunda da önemli bir ivme yakalayan Sivas’ımız 2021 yılının son günlerinde Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından cazibe merkezi ilan edilen Sivas Demirağ Organize Sanayi Bölgesi’nde 35 firmamıza şimdiden yer tahsis yapılmıştır ve ilk etapta 10.400 kişinin istihdamı beklenmektedir. 1. Organize Sanayi Bölgesi’nde 2002 yılında 76 firmamızda 842 kişi istihdam edilirken 2021 yılı sonu itibarıyla 262 firmamızda 10.200 hemşehrımız istihdam edilmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın 8 Şubat 2019 tarihinde Sivaslılara verdiği kenevir müjdesinin ardından Sivas’ta kenevir ekimine başlanmış ve geçtiğimiz aylarda da hasadı yapılmış, bir iş insanımız tarafından da sanayide kullanılmaktadır. Tarım ve hayvancılık alanında devlet yatırımlarından yararlanan Sivas’ta, Sivas Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme İl Koordinatörlüğü bu yıl rekor kırarak tüm illerin önüne geçmiş ve 120 milyon yatırım tutarlı 354 projeye 67,3 milyon TL hibe ödemesi

gerçekleştirmiştir. Bu hizmetlerin yapılmasında bizlere büyük destek veren ve emeği olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Grup Başkanımız Sayın İsmet Yılmaz'a, Cumhuriyet İttifakı Milletvekilimiz Sayın Ahmet Özyürek'e ve tüm milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMIHA EKİNCİ (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha...

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

SEMIHA EKİNCİ (Devamla) – Sözlerime hemşehrim şair Yavuz Bülent Bâkiler'in Sivas'a dair şu güzel dizeleriyle son vermek istiyorum:

"Ne güzel seni sevmek böyle uzaktan,

Ve seni düşünmek bir çocuk hevesiyle,

Her sabah yeniden ezan sesiyle,

Müslüman Müslüman uyanan şehir.

Bir Selçuklu nakışında seni bulmak ne güzel,

Ne güzel seni duymak bir ney sesinde,

Şems-i Sivas'ın mübarek türbesinde,

Kandil kandil yanan şehir.

Bir gün bir derviş gibi çıkıp gelirim eğer,

Görürsem bir daha gönül gözüyle seni,

Anla bir rüzgâr gibi yüreğimden geçeni,

Ve sonra anam gibi sar beni Sultan şehir."

Sultan şehri her anımda heyecanlanıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İsmail Ok, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR

1.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına ilişkin açıklaması

İSMAİL OK (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

1 Mart 2022 tarih ve 31765 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmelikle zeytinliklerimiz enerji elde etmek amacıyla maden işletmeciliğine açılmıştır. Oysaki küresel ısınmanın etkisiyle oluşan iklim değişikliği ve bölgemizde yaşanan Ukrayna savaşıyla gıdanın stratejik bir ürün olduğu bir kez daha görülmüştür. Ülkemizin gıda güvenliğini teminat altına almak için bu yönetmelik iptal edilmelidir. Ülkemizin enerji ihtiyacını ve dışa bağımlılığını en aza indirmek adına ise çevre dostu güneş enerjisi gibi alternatif kaynaklardan elektrik elde etmek için yatırımlar ve teşvikler artırılmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Çepni...

2.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

AKP talana doymuyor; ormanlar, sular, kentler, köyler, şimdi de zeytinlikler. Maden Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'le zeytinlikler elektrik şirketlerine peşkeş çekilecek. Anayasa'nın tarım alanlarının, çevrenin korunması hükümlerine ve Çevre Kanunu'na da aykırı bu düzenleme alenen halka ve doğaya karşı suç niteliğindedir. Henüz tek bir maden sahasının bile rehabilite edilmediği koşullarda elektrik şirketleri zeytinlikleri rehabilite edeceklermiş; bu, koca bir yalandır. Yönetmelik derhâl iptal edilmelidir, AKP ve şirketleri ormanlardan, tarım alanlarından ellerini çekmelidir.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

3.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, 28 Şubat sürecine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

28 Şubat sürecine dair görüşüm şudur: Halkın iradesini sadece halk sorgular. Bunu seçimle demokratik kurullar ve örgütlenmeler üzerinden yapar. Askerin siyasete müdahalesi talep ve istekler ne olursa olsun kabul edilemez çünkü ordumuz demokratik denetime tabidir. Asker, siyasetin emrindedir ama bu demek değildir ki siyasetin oyuncağı olsun. Ayrıca, bilinmelidir ki 28 Şubat kararları başkadır, 28 Şubat davası başkadır. 28 Şubat davası üzerinden "Oh olsun!"culuk yanıltır çünkü FETÖ kurgusu bir davadır. İddianameyi yazan savcı, bilirkişi, tanık FETÖ'cü çıkmıştır. 80 yaş ortalamasındaki komutanlara eziyet edilmektedir. Anayasa Mahkemesi yeniden yargılama kararı almalıdır diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

4.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, Türkiye'nin denizcilik alanındaki atılımlarına ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye'nin denizcilik alanındaki atılımları uluslararası savunma yayınlarında yankılanıyor. Türkiye'nin ilk istihbarat gemisi TCG Ufuk dünyanın önde gelen savunma yayınlarında geniş yer buluyor. Geçtiğimiz günlerde Türkiye'nin bu alanda ilk 10 ülke arasına girdiğine vurgu yapıldı. Yerli ve millî imkânlarla üretilen ve dünyada çok az sayıda ülkenin sahip olduğu, ülkemizin ilk istihbarat gemisi TCG Ufuk'un Deniz Kuvvetleri Komutanlığının envanterine girmesi başta dünyanın en köklü ve büyük savunma yayın organı olan İngiltere menşeli bir yayın kurulu olmak üzere tüm küresel basında geniş yankı buldu.

Türk savunma sanayisi ürünlerini kullanan ülke sayısı her geçen yıl artmaktadır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde AK PARTİ olarak ülkemizin güvenliği için ordumuzu daha güçlü ve caydırıcı kılacak birçok projeyi gerçekleştirdik ve gerçekleştirmeye de devam edeceğiz diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın...

5.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, ilaç kademe rakamlarına ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bir süredir kamuoyunun da yakından takip ettiği üzere ilaçların bulunmasında, tedarikinde sıkıntılar vardı ancak son dönemde nispeten azalsa da bu sorun devam ediyor.

Eczacılarımızı yakından ilgilendiren bir başka konu da işletme giderleri son derece artmasına rağmen İlaç Fiyat Kararnamesi 2009 yılından beri maalesef güncellenmemiştir. 1'inci kademedeki ilaçların oranı, son gelen fiyat güncellemesinden

sonra yüzde 1'lere kadar düşmüşken, 2009'dan bu yana dolar kuru yüzde 879 artmışken, euro yüzde 717 artmışken, asgari ücret yüzde 751 artmışken bu ilaç Fiyat Kararnamesi'ndeki oranlar maalesef hiçbir şekilde değişmedi. O dönemde 5'inci kademe oranı yüzde 5 iken bu dönem yüzde 30'a ulaşmış toplam ilaçlarda.

Buradan Bakanlığa sesleniyoruz: Bir an önce bu ilaç Fiyat Kararnamesi'ni güncelleyin, kademe oranlarını değiştirin, eczaneler gerçekten giderleri karşılamakta zorlanıyor, can çekiyorlar.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

6.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 28 Şubat darbesine ve şubat ayı ihracat verilerine ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Demokrasinin, halk iradesinin, temel hak ve özgürlüklerin darbeci zihniyet tarafından askıya alınması ve "Bin yıl sürecek." dedikleri "postmodern darbe" olarak adlandırılan 28 Şubat darbesi, milletimizin inancına, medeniyetimizin değerlerine yapılmıştır. İnşallah, bundan sonra darbeler tarihin karanlık sayfalarında yerini alacaktır.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın dirayetiyle 28 Şubat zihniyetinin millî iradeye karşı olan tüm uygulamaları ortadan kaldırılmıştır. Ekonomimiz; yatırım, istihdam, üretim, ihracat odaklı, büyüme ilkeleri doğrultusunda gelişimini sürdürmektedir. Bugün açıklanan ihracat verilerine göre ihracatımız, geçtiğimiz yılın şubat ayına göre yüzde 25,4 artışla 20 milyar dolarla tüm zamanların en yüksek şubat ayı ihracat rekorunu kırmıştır. Dış ticaret hacmimiz ise geçen yıla göre yüzde 36,5 artışla 48,1 milyar dolara yükseldi.

Bu tarihî başarımızın elde edilmesinde emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum

BAŞKAN – Sayın Özkan...

7.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Arslanköy'ün düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Arslanköy, kartal gibi heybetli duruşuyla Toroslardan Anadolu'yu aydınlatan bir meşaledir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Arkadaşlar, gidip Toros Dağları'na bakın, eğer orada bir tek Yörük çadırı görürseniz ve o çadırda bir duman tütüyorsa şunu çok iyi bilin ki bu dünyada hiçbir güç ve kuvvet asla bizi yenemez." Atatürk bu sözünü âdeta Arslanköy'ü tarif etmiştir.

Arslanköy, Çukurova bölgesinde düşman işgaline karşı direnişin ilk başladığı yerdir. Bu vesileyle, Çukurova'nın bağımsızlık sembolü olan Arslanköy'ümüzün düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yılını kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Arslanköy'ün bağımsızlık mücadelesinde canlarını feda eden aziz şehitlerimizi rahmetle ve minnetle yâd ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

8.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, ilaç kademe rakamlarına ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2009 yılında çıkarılan ilaç Fiyat Kararnamesi'ne göre ilaç fiyatları 5 kademeye ayrılmış ve bu kademeler doğrultusunda eczane ve depo kâr oranları belirlenmiştir. Geçen on üç yıl içerisinde ilaç fiyatları belirlenirken uygulanan euro kurunda yüzde 750 ve işletme giderlerinde başta asgari ücret olmak üzere yüzde 800 oranında artış olmasına karşın kademelerde artış yapılmamıştır. Bu durum eczanelerin işletilmesini zorlaştırmasının yanında, birçok ilacın da kâr oranlarında düşüş yaşanmasına ve piyasada ilacın bulunmamasına sebebiyet vermektedir. Halkımızın ilaç temininde sıkıntı yaşamamaları ve sağlık problemleriyle karşılaşmamaları için bir an önce ilaç kademe rakamlarında başlangıç olarak bir kereye mahsus yüzde 500 oranında artış yapılmalı, bundan sonraki fiyat artışlarında kademelerde de aynı oranda artışa gidilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Şimşek...

9.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersinli yaş sebze meyve ihracatçılarının sorunlarına ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Türkiye yaş sebze meyve ihracatının büyük bir kısmını gerçekleştiren Mersinli hemşehrilerim, bu ihracatın yaklaşık yüzde 50'sini Ukrayna, Rusya ve Türk Cumhuriyetlerine yapmaktadır. Yaşanan krizden dolayı ihracatçı firmalar sıkıntıya düşmüştür. Tabii, bunun yansımaları da dönüp üreticimize, çiftçimize olacaktır. Öncelikle, Kredi Garanti Fonu'ndan bu ihracat birliklerinin mutlaka desteklenmesini, bu firmaların alacaklarının mutlaka garanti altına alınmasını, bunlarla gerekli görüşmelerin yapılmasını ve bu sürecin en az zararlı geçirilmesini istiyoruz çünkü önümüzdeki günlerde tekrar turfanda sebze meyveyle ilgili de üretim başlayacak. Aksi takdirde, yeni pazarlar bulunup bir çalışma yapılmazsa üreticilerimiz zor durumda kalacaktır. Bu noktada bir çalışma yapılmasını talep ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Yılmazkaya...

10.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep'te muhtarlıkların birleştirilerek ortadan kaldırılması sorununa ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Her dönem muhtarların sorunlarını çözmek adına vaatlerde bulunan ama bu konuda samimi ve gerçekçi adımlar atmayan AKP iktidarı, muhtarlık müessesesini gitgide pasivize etmektedir. Muhtarların ve muhtarlıkların özel ve özlük hakları olmak üzere birçok sorunu var. Ancak özellikle ilim Gaziantep'te son dönemlerde mahalle sakinlerine ve muhtarlara sorulmadan muhtarlıkların birleştirilerek ortadan kaldırılması ise demokrasi ve siyaset tarihimize görülmemiş bir olaydır. Gaziantep ilimizde birçok birleştirmenin yaşandığı muhtarlıkların bulunduğu mahalle nüfusları Türkiye'deki 500 ilçe belediyesinin nüfusundan daha büyük. Bu yapılan düzenlemelerle devasa mahalleler oluşturulmakta. Bu mahallelerdeki aşırı nüfusla birlikte muhtarların da hizmet verebilme kabiliyeti zorlaştırılmaktadır. Vatandaşların ve muhtarların kaygılı olduğu bu kararın vatandaşa ve muhtarlara sorulmadan uygulamaya alınması yerel yönetimlerin temelini oluşturan muhtarlarımıza darbe niteliği taşımaktadır. Bu antidemokratik uygulamadan bir an önce dönülmesini bekliyoruz.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur...

11.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Zeytin ağacından bahsetmeyen kutsal kitap yoktur. Peygamber Efendimiz de zeytin için "Çekirdeği her derde devadır." demiştir. Ancak, iktidar barışın, üretimin simgesi zeytin ağaçlarını yok etmek için 8 defa yasa teklifi gönderdi Meclise, her seferinde de kamuoyunun tepkisiyle geri çekti. İktidar baktı ki milletin iradesi zeytin ağaçlarının katliamına izin vermiyor, şimdi yolu arkadan dolanıp bir yönetmelik çıkardı: Zeytinlikleri madencilğe açacaklar; zeytin ağaçlarına bu şekilde kıyacaklar. Türkiye'de

zeytin üreticiliğinde 81 il içinde 5'inci sıraya gelen Hatay da bu yönetmeliği reddediyor, hep bir ağızdan "Zeytinime dokunma." diye haykırıyor. Ben de buradan iktidara sesleniyorum: Bu zalim yönetmeliği iptal edin, zeytinime dokunmayın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Karaduman...

12.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkan, dün, çıkarılan bir yönetmelikle tabiri caizse Zeytin Kanunu ortadan kaldırılmış ve zeytinliklerin tarumar edilmesinin önü açılmıştır. Buna göre zeytin sahasında madencilik faaliyetinin yapılmasına izin verilmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının böyle bir yönetmelik çıkarması aynı zamanda kanuna aykırıdır. İktidarı boyunca âdeta lobilere hizmet etmiş olan AK PARTİ şimdi de maden lobisine teslim olmuş ve bereketin timsali olan zeytinin ve zeytinliklerin idam fermanını çıkarmıştır. Gözü ranttan başka hiçbir şey görmeyen anlayış, bugün de binlerce yıldır besin ve geçim kaynağı olan zeytinliklerimize göz dikmiş durumdadır. Bu yanlıştan ve bu çarpıklıktan bir an önce geri dönülmesi gerektiğini ifade ediyoruz ve konunun sonuna kadar takipçisi olacağız.

BAŞKAN - Sayın Bulut...

13.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, sağlık emekçilerinin performans ödemelerinde yaşanan gecikmeye ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) - Sayın Başkan, pandemide en ön safta mücadele eden hekimlere, sağlık çalışanlarına verdiği sözü tutmayan, özlük ve mali haklarını iyileştirmeye yönelik düzenlemeyi belirsiz bir tarihe kadar ileri atan Sağlık Bakanlığı "Hakkı ödenmez." dediği sağlıkçılara haklarını ödemediği yetmezmiş gibi, şimdi de sağlık emekçilerine verilen, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenen performans ödemesini zamanında yapmamaktadır. Örnek olarak, Adana Çukurova Üniversitesi Balcalı Hastanesinde hekimlere ve sağlık emekçilerine yapılan performans ödemeleri, daha önce ayın 15'i ve 20'sinde yapılması gerekirken 2 Mart itibarıyla yapılmamıştır. Döner sermayede para olmadığı için ödemelerin yapılmadığı belirtilmektedir. Ek ödemelerde gecikme yaşanması, pandemi koşullarında iş yükü artan, ağır şartlarda çalışan sağlık emekçilerini mağdur etmektedir. Sağlık emekçileri, sorunlarının bir an önce giderilmesini ve performans ödemelerinin zamanında yapılmasını talep etmektedir.

BAŞKAN - Sayın Baltacı...

14.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu gibi sosyoekonomik gelişmişlik endeksi düşük illerde bölgesel sigorta primi teşvikinin devam ettirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sosyoekonomik gelişmişlik endeksi düşük olan Kastamonu gibi illerde ilave 6 puanlık bölgesel sigorta primi teşviki sonlandırılmıştır. Son üç yılda nüfusu yaklaşık 10 bin kişi azalan, kayıtlı işsiz sayısı son on ayda 2.886 kişi artan Kastamonu'nun 4'ten 5'inci teşvik bölgesine alınmayı beklerken karşılaştığı bu durum istihdam ve üretimdeki kan kaybının daha da hızlanmasına yol açacaktır. Ekonomik krizle birlikte üzerindeki yük daha da artan işverenlerimizin teşvikten artık yararlanamamaları her bir çalışan için aylık yaklaşık 300 liralık ek bir maliyeti beraberinde getirmiştir. İşverenlerimizin her zamankinden daha çok ihtiyaç duyduğu teşvik primi mutlaka devam ettirilmeli, mağduriyete son verilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

15.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'da elektrik faturalarının ödenmesinde karşılaşılan zorluklara ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Elektrik faturalarındaki fahiş zamlardan sonra birçok iş yerinin ve evin faturasını ödemekte zorlandığı kamuoyu gündemine yansımıştır. Türkiye genelinde birçok esnafımız, iş yerine gelen faturasını vitrin camlarına asarak duruma tepki göstermiş ve ışıklarını kapatarak zamları protesto etmiştir. Fatura ödemelerinde yaşanan güçlük bir yana, ödemeyi gerçekleştirmek isteyen aboneler çeşitli zorluklarla karşılaşılıyor. Adana'da elektrik faturalarının ödenmesinde kredi kartı kullanılabiliyor ancak tek çekim şansı vatandaşa tanınmıyor. Eğer faturanızı kredi kartıyla ödeyecekseniz en az 2 taksit yapmanız gerekiyor. Bu durumda vatandaş aylık yüzde 4 ekstra faiz ödemek zorunda kalıyor. Banka anlaşmalarının vatandaşı zorda bırakmayacak şekilde yeniden yapılandırılması, faturasını ödemek isteyen abonelere yardımcı olacak düzenlemelerin getirilmesi gerekiyor. Zaten ödeme güçlüğü çeken milletin cebindeki son kuruşu faiz yoluyla nasıl alırsanız anlayışından bir an önce vazgeçilmelidir.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

16.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Ankara-Niğde Otoyolu nedeniyle arazileri istimlak edilen vatandaşların mağduriyetine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Yap-işlet-devret projelerinin en trajik örneklerinden, kimsenin de yüksek geçiş ücretleri sebebiyle doğru dürüst kullanmadığı, hazine garantili milyar dolarlık kredilere ek olarak milyar euroluk geçiş garantilerinin mevcut olduğu, uzak da olsa Kırşehir'e de bir bağlantı yolu bulunan Ankara-Niğde Otoyolu'nda planlandığı ilk günden bugüne ne yazık ki yüklenici firmanın ekonomik çıkarları doğrultusunda Hükûmetçe büyük bir hassasiyet güdülerken süreç devam ettirilmektedir. Ancak konu istimlak bedellerinin ödenmesine gelince, maalesef iktidar, firmaya gösterdiği hassasiyeti vatandaşlarımıza göstermemektedir. Ortada mahkeme kararları olmasına rağmen, arazileri istimlak edilen vatandaşlarımızın arazi bedellerini hâlâ ödememek karar, kural, kanun tanımamaktır. Yandaşlarının çıkarlarına büyük özen gösteren Hükûmetin vatandaşlarımıza karşı böyle bir tasarrufu olamaz. Bu sebeple, bir an önce arazi istimlak bedelleriyle ilgili sorunu çözüyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

17.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, elektrik faturalarındaki indirimine ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm dünya ekonomileri Covid-19 salgınının yol açtığı büyük bir krizin içerisinde; özellikle, enerji piyasalarında fahiş fiyat artışları söz konusu. AK PARTİ iktidarı olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, vatandaşlarımıza yansıyacak bedelin en az seviyede kalması için destek mekanizmalarını birer birer hayata geçirmeye devam ediyoruz. Bu kapsamda, meskenler ile tarımsal sulamada kullanılan elektriğin KDV'si yüzde 18'den yüzde 8'e düşürülmüştür. Ayrıca, meskenlerdeki düşük tarife sınırı da günlük 8 kilovatsaate, aylık 240 kilovatsaate yükseltilmiştir. Ticarethane statüsündeki elektrik abonelerinin günlük 30 kilovatsaate, aylık 900 kilovatsaate kadar tüketimi olan ilk dilimine yüzde 25 indirim uygulanacaktır. Böylece mesken ve ticarethane aboneleri yıllık yedişer milyar lira daha az fatura ödeyeceklerdir. İndirimlerin milletimize hayırlı olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çakır...

18.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Avrupalı gazeteciler ile televizyon yayıncılarının Rusya-Ukrayna savaşı hakkında sarf ettikleri cümlelere ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, ülkemizde akıllı, vicdanı olan herkes Ukrayna'da tepelerine bomba yağan masum insanlar için üzülürken, dua ederken ve "Onlar için ne yapılabilir, hangi yardım yapılabilir?" diye çırpınırken Avrupalı gazeteciler ile televizyon yayıncıları canlı yayınlar esnasında Rusya-Ukrayna savaşı hakkında açıklama yaparlarken sarf ettikleri cümlelerle hem dehşete düşürdüler ve hem de İslam ve Müslüman düşmanlıklarını açıkça itiraf ettiler. İfadelere bakın: "Onlar gelişmekte olan bir üçüncü dünya ulusu değil; burası Avrupa, mavi gözlü, sarı saçlı, Avrupalı insanlar öldürülüyor. Bunlar Suriyeli mülteciler değil; Hristiyanlar ve beyazlar, sanki Irak ve Afganistan'daymışız gibi füzelerle vuruluyoruz." İşte Batı'nın gerçek yüzü, medeniyet anlayışı, ruh yapısı tam da budur. Çağdaş uygarlığın, kendileri dışındakiler için katliam, zulüm ve ölümü layık gören bu faşist, skolastik zihniyeti dünyanın başının belası olmaya devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kasap...

19.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'nın Simav ilçesine siyanürlü altın madeni açılması için verilen ÇED raporuna ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yine, siyanürlü bir altın madeni vakası daha... Kütahya'nın Simav ilçesinin Örencik, Avcılar köylerini tamamen yok edecek siyanürlü altın madeni için "ÇED Olumlu" raporuna itiraz ettik. Doğayı, suyu, yaban hayatını, tarımı, hayvancılığı bitirdiniz, bitiriyorsunuz. Eğrigöz Dağı'ndaki sit alanlarının, Emet Çayı'nın, dolayısıyla Bursa, Balıkesir illerimizin de zehirlenmesine izin vermeyeceğiz. Şehrin yüzde 96'sını maden alanı yaptınız ama insanlar fakir, insanlarımız aç, insanlarımız işsiz. Apar topar Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle tarım alanlarını istismak ettiniz. Madene yol açıyorsunuz, vahşi madencilikle şu anda doğa tekrar geri kazanılamadı. Murat Dağı gibi burada da ÇED raporuna itiraz edeceğiz, olumsuz olacak rapor ve kazanacağız, doğa kazanacak, Türkiye kazanacak; ülkemizin yok olmasına izin vermeyeceğiz.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

1 Mart 2022 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmelik değişikliğiyle, elektrik ihtiyacının karşılanması üzerine yürütülen madencilik faaliyetleri gerekçesiyle tapuda zeytinlik olarak kayıtlı olan alanlara denk gelen yerde madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi ve tesisin inşasına izin verilmesi yönünde bir düzenleme yapıldı. Bu, zeytinciliğin ölüm fermanıdır.

Soruyorum: Zeytincilik yapılan bölgelerin Cumhur İttifakı'na mensup milletvekilleri bunu içlerine sindiriyorlar mı? Yine, bölgede Cumhur İttifakı'nın il, ilçe başkanları bunu içlerine sindirebiliyorlar mı? Daha önce Mecliste böyle bir teklif için denemeler yapıldı, ortak tepkilerle kanun teklifi olarak Meclise getirilmedi. Yönetmelikle ilgili verilen bu karara itirazları yok mu sayacağız? "Kutsal ağaç" olarak tanımlanan ve ülkemizin zenginliği olan zeytin ağaçlarının da gözü doymaz rantçılara kurban edilmesini seyredecek miyiz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Karahocagil...

21.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, AK PARTİ Hükümetinin 2021 yılında gerçekleştirdiği hizmetlere ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

2021 yılı, AK PARTİ Hükümetinin lideri Recep Tayyip Erdoğan'la ülkemizde gerçekleştirdiği hizmetleri anlatmaya devam ediyorum.

Ayder Yaylası'nda 21.614 metrekairelik bir alanı "kesin korunacak hassas alan" olarak tescil ettik. Yayladaki bütün araçları yer altına yaptığımız 1.917 araçlık otoparka indirdik.

İzmir depremi sonrası yapımına başladığımız konut ve dükkanların ilk etabını halkımıza teslim ettik; inşallah, kalan kısmını da kısa sürede tamamlayacağız. Deprem sonrası Elâzığ, Malatya'da yapımına başladığımız konutlardan 21.455'ini hak sahiplerine, ailelere teslim ettik.

Amasya'mıza son on sekiz yılda 965 milyar lira tarımsal destekleme ödemesi yaptık. Son on sekiz yılda, Amasya'da gıda denetimlerini 2002'de 247 iken 2020'de 6.842 adede çıkardık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – "İşimiz hizmet, gücümüz millet" sloganının vücut bulduğu hizmetler yaptık. Allah, Recep Tayyip Erdoğan'dan razı olsun. Durmak yok, yola devam.

BAŞKAN – Şimdi söz talep eden Grup Başkan Vekillerimize söz vereceğim.

Sayın Beştaş, buyurun.

22.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 2 Mart darbesinin yıl dönümüne, dokunulmazlıkları kaldırılan milletvekillerine, Cumhurbaşkanının Avrupa Birliği'ne yönelik sözlerine, Sezgin Baran Korkmaz'ın ABD'ye iade talebine, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına, 17 Aralık 2021 tarihinden bugüne kadar ne kadar dolar satıldığını öğrenmek istediklerine ve Aysel Tuğluk hakkında hazırlanan ATK raporuna ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 2 Mart, 2 Mart darbesinin yıl dönümü. Neredeyse her aya birkaç darbenin yıl dönümü sığıyor maalesef. Aradan geçen yirmi sekiz yılda hiçbir şeyin değişmediğini aslında dün bir kez daha yaşadık. Ne 1994'te ne 2022'de demokratik bir Meclis yok karşımızda. "Suçsuz ceza olmaz." kuralının bir kez daha bozulduğuna şahitlik ederken biz, Anayasa'nın hukuk devleti ilkesinden nasıl tavizler verildiğini her gün biraz daha deneyimliyoruz. Tabii ki demokrasi açısından son derece acı bir deneyim oldu bizim için. 28 Şubat ve 2 Mart darbecilerinin bayrağını bir kez daha yere düşürmeyen bir Parlamente'yu dün bir kez daha gördük ve yaşadık. Evet, dün, Leyla Zana, Ahmet Türk, Orhan Doğan, Hatip Dicle, Sırrı Sakık ve Mahmut Alınak'tı dokunulmazlıkları kaldırılan ve aynı gün tutuklananlar ama ne onlar boyun eğdi ne de bugün cezaevindeki arkadaşlarımız boyun eğdi; onların onurlu ve kararlı tutumu da sürüyor, biz de onlarla gurur duyuyoruz. Tabii, bir gün önce ne gariptir ki güçlendirilmiş parlamenter sistem bildirisi yayınlayan muhalefetin de bir gün sonra Parlamente'nin zayıflatılmasına nasıl bir katkı sunduklarını ve oy kullandıklarını da gördük, şahit olduk. Oylama sırasında çekilen hatıra fotoğrafı ise unutulmayacaklar listesinde; bu hatıra fotoğrafı Meclise de demokratik siyasete de vurulan bir fotoğraftır, bunu tarih unutmayacak diyorum.

Dün, defalarca "AIHM kararını tanımlıyoruz." diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan şöyle bir cümle kurdu: "Avrupa Birliği üyesi

ülkelere diyorum ki: Şu anda Ukrayna'yla ilgili gösterdiğiniz hassasiyeti lütfen Türkiye için de gösterin. Yoksa Türkiye'ye de birileri savaş açıp saldırdığı zaman mı Türkiye'yi gündeme alacaksınız?"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Şimdi, gerçekten bunun neresinden tutalım bilmiyorum. Bir yandan Demirtaş ve Kavala kararlarını tanımayan ve AİHM'e meydan okuyan bir Erdoğan ve buna kafa tutan bir Erdoğan, şimdi de Avrupa Birliğinden ve AİHM'den medet umduğunu, beklenti içinde olduğunu ima ediyor, medet umuyor. Evet, ilkesizliğin kitabı çıksa AKP iktidarı dönemini anlatan 20 cilt kitap çıkacağını iddia ediyorum ve bunu ispatlamaya hazırız gerçekten. Erdoğan, AİHM kararlarının uygulanmamasına dair büyükelçilerin açıklamasına sert tepki verirken şimdi Avrupa Birliğine çağrı yapıyor; evet, kendi Anayasa'sını uygulamayan Cumhurbaşkanı Avrupa'dan hukuk mu bekliyor acaba? Bunu da sormak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Son sorumuz şu: Defalarca "AİHM kararları neden uygulanmıyor?" diye Meclise verdiğimiz soru önergelerini iade eden irade, AİHM kararlarını uygulayacak mı yoksa sistemden çıkarılma pahasına hukuksuzlukta ısrar mı edecek?

Diğer bir konu Sezgin Baran Korkmaz. Evet, Avusturya'daki Wels Bölge Mahkemesi, bu ülkede tutuklu Sezgin Baran Korkmaz'a ilişkin dolandırıcılık suçu kapsamında ABD'nin iade talebine dair kararında talebi kabul etti ve kara para aklama suçlaması kapsamında ise iade talebini yerinde bulmadı ama dolandırıcılıkta buldu. Şimdi, Türkiye ve ABD tarafından kırmızı bültenle aranıyor. 19 Haziranda Avusturya'nın başkenti Viyana'ya yaklaşık 250 kilometre uzaklıkta bir kasabada gözaltına alınmıştı. Şimdi gözler Avusturya Adalet Bakanında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Biz soruyoruz: Uluslararası kamuoyunda iadenin ABD'ye yapılacağı hususu tartışılıyor. Yeni bir Rıza Sarraf meselesi mi gündemde? Bu konuda kamuoyuna net bir açıklama yapılacak mı, bunu soruyoruz.

Zeytinlikler meselesi dünden bu yana çok güçlü bir şekilde tartışılıyor. 1 Martta yani dün Resmî Gazete'de bir yönetmelik yayımlandı ve buna göre zeytinlik alanlarında maden arama çalışmaları yapılabilecek ve devamında da bunun rehabilite edileceği yine ayrıntılı söyleniyor. Şunu söylemek isteriz ki bugüne kadar rehabilite edilen bir maden sahası olmadı ve bundan sonra da olmayacaktır. Bilimden, geçmiş deneyimlerden uzak bir yönetmelikle karşı karşıyayız; kanuna aykırı, Anayasa'ya aykırı bir yönetmelikle karşı karşıyayız ve burada kömürden çıkış yerine kömürü doğa pahasına teşvik eden korkunç bir yönetmelikle karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Bu kanun dışı ve doğa düşmanı yönetmeliğin bir an önce iptal edilmesi gerekiyor ve bu, yasa yapma tekniğine de uygun değildir. AKP pandemiyi fırsata çevirerek kanuna aykırı ihalelerin de önünü açmış oldu, şimdi de Ukrayna'daki savaşı bahane ederek zeytinlikleri talana açmıştır; bunu unutmayacağız ve tabii ki bu işin peşini de bırakmayacağız.

Ukrayna savaşının Türkiye'yi nasıl etkilediğini burada anlattık, tekrar etmeyeceğim; en çok etkilenen ülke Türkiye oldu. Şimdi doları TL karşısında güçlendirdi ve hemen hemen Rus rublesi kadar değer kaybetti. Şimdi 14 TL barajını aştı dolar ve kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, doların 14 TL bandında tutulması için Merkez Bankası tarafından 4 milyar dolar satıldı. Bu miktarda bir satış yapıldı mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Resmî açıklamalara göre en son dolar satıldığı 17 Aralık 2021 tarihinden bugüne kadar ne kadar dolar satıldı ve yoksa AKP iktidarı 128 milyar doları çöp ettiği dönemdeki gibi dolar satışını da kamuoyundan gizlemekte midir? Gerçekler bir kez daha açığa çıktığında biz ne kadar milyar dolar kaybedildiğini göreceğiz ve sorularımıza yanıt bekliyoruz.

Son söyleyeceğim Aysel Tuğluk'la ilgili, sevgili arkadaşımız, daha önce bu sıralarda oturmuş ve şu anda ciddi bir hastalıkla boğuşuyor. Sayın Başkan, bu işin bir de insani boyutu var ama ATK'nin son verdiği raporu burada birkaç cümleyle ifade etmek istiyorum. Hakikaten Adli Tıp Kurumu raporunu okuduğumda dehşete düştüm. Bunu hazırlayanlar doktor mu, savcı mı, jandarma mı, emniyet mi, kim bunlar? Doktor değiller, doktor olmadıkları kesin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çünkü "Adli Tıp Kurumu raporu" denilen o pespaye belge, iddianameyi kesmiş, kopyalamış ve yapıştırmış. Böyle bir şey olamaz. "Demans" hastası Aysel Tuğluk'u nörolog görmemiş bile ve bu "demans" hastalığında 1'inci derecede teşhisi koyacak nörologtur, nöroloğun imzası yok, psikiyatristten imza alınmış ve hakikaten Aysel Tuğluk gün geçtikçe çok büyük bir tehlikeyle daha fazla yüz yüze kalma riski taşıyor, derhâl bilimsel ve objektif bir rapor hazırlanması gerekliliğini bir kez daha söylüyorum, bir an önce dışarıda tedavi edilmesi gerekiyor diyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Burcu Köksal, buyurun.

23.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar iline bağlı Başmakçı ve Sandıklı ilçelerinin su sorununa ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Seçim bölgem Afyonkarahisar ili Başmakçı ilçesi Yaka köyünde bulunan Yaka Göleti'nde su tutulumu olmadığı için ciddi sulama sıkıntısı yaşanmaktadır. Su sıkıntısı yüzünden ağaçlar kurumakta, verim düşmektedir; buna çare bulunmazsa köylü tarımı tamamen bırakma noktasına doğru gitmektedir. Sandıklı ilçemizin Saltık köyünde de defalarca söylememize rağmen hem içme suyu hem de sulama suyu sıkıntısına çözüm bulunmamıştır. Köylü, güneş enerjisi kullanılarak sondaj yapılmasını talep etmektedir. Ayrıca yine Sandıklı ilçemize bağlı Çevrepınar köyünde de 8 tane olan baraj çıkışı 2'ye düşürüldüğü için sudan tüm köy yararlanamamaktadır ve bu yüzden de sulamada mağdur olmaktadır. Bu konuda acilen tedbirlerin alınması gerektiğini buradan bir kez daha yineliyoruz.

BAŞKAN – Ayhan Bey, buyurun.

24.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Sadi Somuncuoğlu'nun vefatına ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ülkemizin ve Aksaray'ımızın yetiştirdiği kıymetli devlet insanlarından, Türk milletçiliğinin simge ismi Aksaray Milletvekili Kıymetli Bakanımız Sadi Somuncuoğlu Rahmetirahman'a kavuşmuştur. Ömrünü Türk milletine, Türk devletine, Türk Bayrağı'na adayan ve bu uğurda her türlü cefayı çeken Aksaray'ımızın yiğit evladı Sadi ağabeyimizi gözyaşları ve Fatihalarla son yolculuğuna uğurladık. Aksaray'ın vekili olarak Sadi ağabeyimizin bize emaneti olan vatan görevini sonuna kadar yerine getirecek, güzel Aksaray'ımıza, cennet ülkemize son nefesimize kadar hizmetkâr olacağız. Türk milleti, Türk milliyetçileri Sadi ağabeyimizin razıdır; Yüce Allah da ondan razı olsun, makamı cennet olsun diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ukrayna-Rusya arasında yaşananların Mecliste gündem dışı söz talebiyle konuşulmasının rejimin yanlışlığını gösterdiğine, Genel Kurul gündemine, TÜİK'in açıkladığı büyüme rakamlarına ve tek adam rejiminin millettan kopuk, yoksula düşman bir rejim olduğuna ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, çok uzun süredir bütün dünyada tek gündem var, bir haftayı buluyor Rusya'nın saldırısı ve Ukrayna'yla savaş hâli. Uzun süredir dünyanın gündeminde olan bu konunun Meclis gündemine gelmesi için sayısız çağrı yapmıştık. Nihayet bugün Dışişleri Bakanı geldi, kapalı bir oturumda bilgilendirme yaptı, gruplar da değerlendirmelerde bulundular. İçeriğe dair söyleyecek bir şeyimiz yok, onları tartıştık ama milletimizin bilmesi gereken bir husus var: Bu ülkede, bu Parlamentoda Ukrayna-Rusya arasında yaşananlar İç Tüzük'ün 59'uncu maddesine yani gündem dışı söz talebine göre yapılabildi. Bu bile Anayasa'ya ne kadar uyumlu tartışmalı, İç Tüzük yapılırken "Böyle bir ihtiyaç durumunda." diye esneterek yazmıştık. Bir ülkenin Parlamentosu konunun savaş olduğu bir durumda meseleye el koyup, Bakanları çağırıp, yürütmeden bilgi alıp ortak akıl ve ulusal menfaatleri birlikte tartışma noktasına gelemiyorsa ve bunu ancak gündem dışı söz talebiyle yapıyorsa, bütün dünyanın gündemi bu Parlamentoda gündem dışıysa bu rejimde bir yanlışlık var, bir hata var. Bu İç Tüzük, bu Anayasa... Bu yapılan, rejime kasteden Anayasa değişikliğinin bu ülkeye ve bu Parlamenta'ya yaptıklarının milletimiz tarafından bir an önce ilk seçimde vereceği kararla telafi edileceğini umuyoruz. Bu konuda söyleyeceğim budur.

Apar topar bugün Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'ni görüşeceğiz. Neden? Çünkü bu kanunun, kanun hükmünde kararnamenin iptali nedeniyle 9 Marta kadar çıkarılması gerekiyor. Peki, ne zaman alındı bu karar? Geçen sene 9 Martta, bir yıl süre verildi. Bir yıl boyunca bu konu üzerinde bir şey yapmayan Adalet ve Kalkınma Partisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hatırlayalım, üç hafta önce elde kanun yok, çalışmadılar. İki hafta boyunca uluslararası anlaşmalar görüşülsün ama tam son haftaya gelindiğinde pazartesi günü apar topar, bu kadar kritik bir konu, kırk sekiz saat geçmeden ele alınmasını önerecekler. Kaliteli yaşamada bu istisna durumun Danışma Kuruluyla tespiti lazım ama esnetilmiş bir şeyle, grup önerisiyle içtihat oluşmuş bu konuda ve böyle bir kanun, böyle bir düzenleme, bu kadar önemli bir düzenleme aceleye getiriliyor. Ve sonuç? Olabildiğince özerk olması gereken, bütün dünyada çok sert kanunlarla kurulmuş, astığı astık kestiği kestik, bağımsız, özerk, etkilere kapalı, doğayı, çevreyi ve ulusunun menfaatlerini, milletin menfaatlerini düşünen bu kurum için maalesef, özerkliği bırakın bir yana tamamen bir kişiye bağlı bir kurum oluşturuluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Maalesef ülkenin Merkez Bankası, kuruluş kanunundaki tüm güvencelere rağmen, Başkanına "Devamlı söz dinlemiyordu." diye, bağımsız olması gereken Merkez Bankasına yapılanlar hepimizi mahvetti, duman etti. Bugünkü elektrik faturasının da kurun da yoksulluğun da işsizliğin de sebebi onlar ama şimdi bir benzeri nükleer tehlikede yapılıyor. Bir kişi karar verecek, onu alacak bunu koyacak; liyakat değil sadakat. Sadece kendimiz değil bu coğrafyadaki herkesin sağlığını, hayatını tehdit eden bir durum. Bu konu ciddiyetle ele alınması gereken ve dünyadaki iyi örneklerle bakılarak ve Türkiye'de uzmanların çokça dinlenerek yapılması gereken bu düzenleme "El terazi, göz kantar; biz biliyoruz, biz yaparız, hadi bakalım." yapılmaya çalışılıyor. Çok çok çok yanlış bir işin arifesindeyiz, bunu söylemek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Son konum, Türkiye İstatistik Kurumu; millî gelirin geçen yıl sabit fiyatlarla yüzde 11 büyüdüğünü açıkladı ancak 2021 yılı da 2020 yılında olduğu gibi Türk halkının büyük çoğunluğunun yoksullaştığı, küçük bir azınlığın servetine servet kattığı bir yıl oldu. Bunu analiz edince milletimizin şunu bilmesi lazım: TÜİK bunu 3 yöntemle hesaplıyor; üretim, harcama, gelir yönetimi. Biz detaylara bakınca gördük ki 2019'da ücretlilerin millî gelirden aldığı pay yüzde 34 azalmış, 2020'de yüzde 33 azalmış, 2021'de yüzde 30 azalmış. Peki, ne artmış? Kârlar artmış, kâr! Yani emekçi çalışmış, aldığı pay azalmış ama şirketler yüzde 47,5; yüzde 49; yüzde 52 2019-20-21'de artırmışlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu işin sonunda bir bakıyorsunuz... Yani yüzde 42,8'lik artış herkesin maaşında olsa o zaman yüzler gülerdi ama ne olmuş? İşçi ücretleri yüzde 21 artmış, kamu çalışanının maaşı yüzde 15, emeklinin aylığı yüzde 17 artmış ama diğer taraftan enflasyonun darbesiyle daha ocak ayında ne kaybettikleri, şubat ayında ne kaybettikleri ortada. Gelen zamlarla asgari ücretin yarısı gitmiş, diğerleri geriye bile düşmüş geçen seneden, iki ay içinde. Bu ne demektir? Tek adam rejimi... "Verin yetkiyi kardeşinize, bakın, ne olacak!" Ne olmuş üç yılda? Emek ucuzlamış, kârlar fırlamış; emekçinin cebinden patronun cebine para transferi olmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum, son, tek cümle...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu kadar millettan kopuk, bu kadar yoksula düşman, bu kadar emekçiye rahatsızlık ve zarar veren bu rejimden, millet eliyle ilk seçimde sandık başında bu tek adam rejiminden demokrasiye dönüşün sağlanmasını, artık kısa çöpün uzun çöpten hakkını almasını, emeklinin, emekçinin uzun adamdan, tek adamdan hakkını almasını bekliyoruz.

Teşekkür ederim efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Özkan, buyurun.

26.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sayesinde 2021 yılında istihdam ve ihracatla refahımızı artırdığımızı, Rusya ile Ukrayna arasında yaşanan kriz ortamında Dışişleri Bakanlığımızın gerekli diplomatik girişimleri gerçekleştirdiğine, 2022 yılı Ocak ve Şubat aylarında gerçekleşen ihracat rakamlarına ve Yeşilay Haftası'na ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aziz milletimiz âdeti, 2020 yılında başlayan küresel salgın, küresel ısınma, yine, 2021 yılında başlayan emtia fiyatlarındaki artış ve küresel ekonomik enflasyon... Diğer taraftan da âdeti Ukrayna krizini daha öncesinden biliyormuşçasına Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini hayata geçirmek suretiyle böylesine küresel krizlerin olduğu bir ortama en hazırlıklı devletlerden, en hazırlıklı anayasal rejimlerden biri olarak girdik. Bu sayededir ki 2020 yılında bütün küresel ekonomiler ardı ardına kapanırken ve emtia fiyatlarındaki artışla bütün insanlık küresel bir enflasyonla karşılaşırken ülke olarak bizler, hamdolsun, 2021 yılını büyük bir ihracat rekoruyla yani üretimi, gençlerimizi istihdam etmek suretiyle istihdamı ve ihracatla refahımızı artırdık.

Tabii, özellikle böylesi bir küresel afet ortamında Rusya ile Ukrayna arasında yaşanan kriz milletimize ağır bedeller ödetebilirdi; o, darbe bakiyesi parlamenter sistem olsaydı. Biz böylesi bir ortamda, inanın, kendi ulusal çıkarlarımız yerine, taraf olmak yerine bu ülkede bağımsızlığımızı ve çıkarlarımızı önceleyerek gerekli kararları dahi alamayabilirdik. Bu anlamda, ülke olarak biz ülkesel değil, ilkesel meseleye yaklaşmak suretiyle böylesi küresel bir kriz ortamında, hamdolsun, milletimizin menfaatleri neyi gerektiriyorsa onun peşinde koştuk ve koşmaya da devam ediyoruz.

Tabii, özellikle Ukrayna krizi başlamadan evvel...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...başta Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, bakanlarımız ve tabii ki Dışişleri Bakanlığımız gerekli diplomatik girişimleri gerçekleştirmek suretiyle, böylesi küresel bir olay ve bölgesel bir kriz konusunda meseleyi kendi akışına bırakmadan proaktif bir karar almak suretiyle hem meselenin ortaya çıkışını, krizini engellemek üzere girişimlerde bulunmuş, ara buluculuk çalışmaları ve uzlaşma çalışmaları içerisinde olmuş, diğer taraftan vatandaşlarımızın tahliyesiyle ilgili aktif karar almıştır ve tabii, bu hususta bütün mevkidaşlarıyla görüşmüşler ve ara buluculuk noktasında da tarafları bir araya getirme gayretinde, hamdolsun, Türkiye olarak da katkımız olabilmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu çerçevede, geçen hafta Bakanlar Kurulunda alınan karar çerçevesinde, Meclis İçtüzüğü'nün 59/2'nci fıkrası çerçevesinde, Meclisi bilgilendirme kararı ta bu Kabine toplantısında alınmıştır ve bu çerçevede, bugüne kadar aldığımız bütün kararlarda nasıl millî Meclisimizi, Millet Meclisimizi bilgilendirmişsek bu hususta da bilgilendirmede acele davranmaya gayret ettik.

Evet, değerli milletvekilleri ve aziz milletimiz; özellikle 2021 yılını büyük ihracat rakamlarıyla karşılarken 2022'ye yeniden bir ihracat rekoru içerisinde başladık. 2022 yılı Ocak ve Şubat aylarında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 25 oranında ihracatımız artmıştır. 20 milyar 3 milyon dolar olarak ihracatımız gerçekleşmiş, tüm zamanların en yüksek ihracat rakamına ulaşmışız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İthalatımız da yüzde 45 artarak 28 milyar olmuş ve özellikle İngiltere'yle yaptığımız ticarete cari fazla vermişiz. Dış ticaret hacmimiz yüzde 36 artmış, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 80'ler bandına ulaşmıştır.

Ve tabii, özellikle, mart ayı Yeşilay açısından da önemli. Başkanım, bu gençlerimiz açısından önemli olduğundan bahisle son kez bir söz talebim vardır. Her yıl 1-7 Mart tarihleri ülke genelinde düzenlenen etkinliklerde Yeşilay Haftası olarak kutlanmaktadır. Yüz iki yıldan beri herkesi sağlıklı yaşamaya davet eden Yeşilayımızın, Hükümet olarak, Meclis olarak her daim yanındayız. AK PARTİ ve bağımlılıkla mücadele tam anlamıyla bu dönemde başarıya ulaşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Dünya Sağlık Örgütü, 2016 yılında bağımlılıkla mücadelede ülkemizi dünyaya örnek gösterdi. Bu kapsamda, toplum temelli ruh sağlığı merkezleri kurularak bağımlılıkla amansız mücadele edildi. Bakanlar düzeyinde görev yapacak Uyuşturucuyla Mücadele Yüksek Kurulunu kurduk ve hayata geçirdik. İllerde uyuşturucuyla mücadele çalışmalarının takibi için uyuşturucuyla mücadele il koordinasyon kurullarını oluşturduk. Vatandaşlarımızın 7/24 ulaşabileceği, danışmanlık alabileceği "Alo 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattı"nı hayata geçirdik.

Ülkemizin sergilediği kararlılık ve liderlik sayesinde tütünle mücadele programında da dünya 1'inci olduk ve ülkemizin model ülke olmasını sağladık. Sigarayla mücadelede Dünya Sağlık Örgütü tarafından 4 kez ödüllendirildik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tütünle mücadele kapsamında sigara bırakma polikliniklerimiz ücretsiz ilaç imkânını da sunmaktadır. Bu çerçevede gençlerimizi, yani geleceğimizi sağlıklı nesiller olarak yetiştirme gayretimizin ve bağımlılıkla mücadelemizin etkin bir şekilde sürdürüleceğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun.

27.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Rize'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yıl dönümüne, Yeşilay Haftası'na, Deprem Haftası'na, Karayolları, KİT ve belediye şirketleri çalışanlarının kadro sorununa, zeytinliklerin maden işletmeciliğine açılmasına, araç muayene ücretlerinde fahiş fiyat artışlarına ve Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün, Rize'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yıl dönümünü idrak ediyoruz. Ben, bu vesileyle bütün Rizeli hemşehrilerimin kurtuluş gününü tebrik ediyorum, buradan da selamlarımı iletiyorum. Bu vesileyle yine istiklal mücadelesinde hayatını kaybeden bütün şehitlerimize ve gazilerimize de Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Toplumsal ve bilhassa gençlerin bağımlılık konusunda bilinç ve farkındalık düzeyini artırmak için her yıl 1-7 Mart tarihleri arasında idrak ettiğimiz Yeşilay Haftası'nı kutluyorum. Bireye, aileye ve topluma büyük zararları olan sigara, alkol, uyuşturucu ve uyarıcı gibi maddelerin sebep olduğu bağımlılıkların maddi ve manevi olarak telafisi mümkün olmayan kayıplara yol açacağı unutulmamalıdır. İYİ Parti olarak gençlerimizi bu bağımlılıklardan uzak tutmak için mücadele etmeye kararlılıkla devam edeceğiz. Ama bu vesileyle uyuşturucu kullanım yaşının da çok küçük yaşlara düştüğünü Hükümetin görmesi lazım ve şu anda yapılan mücadelenin de bu anlamda çok yetersiz olduğunu görüyoruz.

Toplumda deprem bilincinin oluşması, deprem öncesine, esnasına ve sonrasına hazırlıklı olunması ve deprem tehlikesinin kamuoyunun gündeminde kalması amacıyla yine her yıl 1-7 Mart tarihleri arası Deprem Haftası olarak belirlenmiştir. Deprem, bölgemizin bir gerçeğidir ve bu gerçeğe göre tedbir alınmalıdır. Hükümeti konuya hassasiyetle yaklaşmaya ve gün

geçirmeden denetimleri artırarak tedbir almaya davet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karayolları Genel Müdürlüğüne bağlı bölge müdürlüklerinde danışmanlık hizmet alımında görev yapan teknik personel işçileri 696 sayılı KHK kapsamındaki şartları taşımasına rağmen ihale isminde "danışmanlık" ibaresi geçtiği için kadro hakkından yararlanamamışlardır. Müşavir firma çalışanları kadro kapsamı dışında tutulmuştur, oysa bu arkadaşlarımız 2017 yılından beri kadro hakkı tanınan işçilerle aynı şartlarda, aynı işi yapmaya devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – İşçiler aynı sebepten dolayı bir kez daha kapsam dışı kalma endişesi yaşamaktadır. Aslında, sadece Karayolları da değil, yine taşerondan kadroya geçirirken biliyorsunuz, yüzde 70 sınırına takılan mutfak çalışanları vardı, şoförler vardı, yine hastane bilgi sisteminde çalışan taşeron işçilerimiz vardı; onlara da kadro verilmemişti. Yine, KİT çalışanlarına ve belediye şirketleri çalışanlarına kadro verilmemişti. Bu adaletsizliğin artık bir an evvel sona erdirilmesini istiyoruz ve mutlak suretle bu düzenlemenin yapılması lazım. Biz İYİ Parti olarak Meclise bu tür bir kanun teklifi getirilmesi durumunda destekleyeceğimizi ifade ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 Mart 2022 tarihli 31765 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve Maden Yönetmeliği'nin 115'inci maddesinde yapılan değişiklik kararına göre tapuda zeytinlik olarak kayıtlı olan alanlarda ülkenin elektrik ihtiyacını karşılamak üzere yürütülen madencilik faaliyetlerine izin verilmesinin önü açılmıştır. Bu karar doğaya, çevreye ve insan sağlığına geri dönüşmesi mümkün olmayan zararları da birlikte getirecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Küresel ısınmayı hızlandıracak ve yeni iklim krizlerini doğuracaktır. Alınan kararın bölge ekonomisini zarara uğratması bir yana ülkemizin çevresel ve ekonomik geleceği açısından ciddi riskleri beraberinde getireceği kaçınılmaz bir gerçektir. Benzer bir yasanın 2013 yılında Danıştay tarafından yürütmeyi durdurma kararı ortadayken yapılan bu düzenlemenin hukuki dayanağı da bulunmamaktadır. Bununla birlikte zeytinliklerin madencilik faaliyetine açılması ÇED raporlarına da aykırıdır. Hükûmetin bölge halkının geçim kaynağı ve nefes alanı olan zeytinlikleri yandaş müteahhitleri zengin etme uğruna madencilik faaliyetlerine açmasını kabul etmiyoruz. İYİ Parti olarak bölge halkının, bölge ekonomisinin ve doğal alanların savunucusu olmaya devam edeceğiz.

Son gelen zamlarla birlikte 2022 yılı için araç muayene ücretlerinde fahiş fiyat artışları yaşanmıştır. Araç muayene ücretleri KDV dâhil otobüs, kamyon, çekici ve tankerlerde 686 liraya; otomobil, minibüs, kamyonet gibi araçlarda 507 liraya; traktör, motosiklet ve motorlu bisikletlerde 258 liraya yükselmiştir, egzoz ve emisyon ölçümleri de eklendiğinde fiyatlar iyice artmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Toparlayacağım Sayın Başkanım.

Kredi kartıyla ödeme yapmak isteyen vatandaşlarımızdan mevzuata aykırı bir şekilde komisyon talep edilmektedir. Devletin kendi eliyle işletip uygun fiyatlarla kâr sağlayabileceği bir işletme özel şirketlere verilerek saray ve çevresi zengin edilirken vatandaşlarımız mağdur edilmiştir. Vatandaşlarımız TÜVTÜRK'teki fahiş muayene ücretlerinin düşürülmesini talep etmektedir. Aziz milletimizin sesi olarak konuyu Mecliste gündeme getiriyor, Hükûmetten konu hakkında bir düzenleme yapmasını bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce mevkidaşım Cahit Bey de gündeme getirdi, dış ticaret rakamları söylendi. Şimdi, tabii, bu Ticaret Bakanlığının da bir üslubu var; sanki Ticaret Bakanlığı veya bizim dış ticaret dediğimiz şey sadece ihracatmış gibi, ithalat tarafı yokmuş gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – ...arkadaşlar değerlendirme yapıyorlar yani kendi uydurdıkları yalana kendileri de artık inanmaya başladılar.

Değerli arkadaşlar, evet, şubat ayında 20 milyar dolar ihracat oldu. Şimdi, konuşma kendi içinde çelişkili; "Dünya bu kadar enflasyon yaşıyor." diyorsunuz, bu kadar enflasyonun yaşandığı yani dolarda da enflasyonun olduğu bir dönemde bütün zamanların en yüksek ihracat rakamının olması kadar da normal bir şey zaten olamaz. Ama şimdi, 20 milyar dolar ihracatımız var, bunun karşılığında 28 milyar dolar ithalat olduğunu niye söylemiyorsunuz? Ya, bu, dış ticaretin bir unsuru değil mi, bunu nasıl içinize sindiriyorsunuz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Söyledik ya.

ERHAN USTA (Samsun) – Hakikaten bilmediğiniz için mi söylemiyorsunuz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Maalesef, söyledik.

ERHAN USTA (Samsun) – Yoksa milleti kandırmaya mı çalışıyorsunuz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Maalesef, söyledim onu.

ERHAN USTA (Samsun) – Söylemediniz, hayır. "Enerji" deyip bahane uyduruyorsunuz; bahane filan değil...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cari açık kapanacaktı, ne oldu?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Maalesef, onları söyledik.

ERHAN USTA (Samsun) – 10 milyar dolar dış ticaret açığından bahsetmiyorsunuz. Hani, siz dış ticaret fazlası verecek bir program uyguluyordunuz, "Türkiye Ekonomi Modeli" dediğiniz oydu. Şimdi, ihracatta yüzde 25 artış var, ithalatta onun 2 katından daha fazla bir artış var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani böyle bir değerlendirmeyi yapmayı kendinize nasıl yakıştırıyorsunuz, ben anlamıyorum. Dolayısıyla, tabii, Bakan yapınca milletvekillerinin de belki yapması bu anlamda normal ama bunların ülkeye bir faydası yok Sayın Başkan. Bunların ülkeye faydası olmadığı gibi, bu konuşmaları dinleyen piyasa güvenmiyor. İşte, bu güvensizlik nedeniyle Türkiye'nin CDS primi 600'e çıkmış yani Amerika'da CDS primi 10 arkadaşlar, Avrupa ülkelerinde 10; bakın, 100 filan değil, 10, bizde 600, onların 60 katı CDS'imiz yani ülke risk primimiz varsa yani faizimiz varsa yani hazine yüzde 7,25'le dolar cinsinden borçlanıyorsa bu ülkeyi siz batırırsınız. İşte, sizin bu konuşmalarınızın, bu uygulamalarınızın, bu bakış açılarınızın ülkeye bu şekilde zararı var. Allah rızası için biraz daha dikkatli yorum yapalım. Yani kimi kandırıyorsunuz? Millet yoksulluk içerisinde kıvranıyor. Elektrik ücretini ödeyemediği için kepenk kapatıyor esnaf. Yani böyle bir ortam varken bu söylediklerinizin hiç kimseye bir faydası olmadığı gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – ...toplumu ve piyasayı rahatsız ediyor ve ülkenin risk primini artırıyor. Her konuştuğunuzda bu ülkeye olan faiz maliyeti, bütçenin faiz maliyeti, ülkenin faiz maliyeti artıyor. Bunu görmelerini istihdam ediyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

28.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Rize'nin düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yıl dönümüne, Deprem Haftası'na, Yalova'nın Çiftlikköy ilçesinde yaşayan 118 yaşındaki Zeliha ninenin vefatına ve Nuri Paşa'nın vefat yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Rize'nin düşman işgalinden kurtulduğu gündür. Yüz dört yıl önce bugün düşman işgalinden kurtulmuş olan Rize'mizin kurtuluşunu kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anarken Rizeli hemşehrilerimize saygı ve selamlarımızı iletiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyanın en aktif ve etkin deprem kuşaklarından birinde yer alan ülkemizde tarih boyunca onlarca deprem meydana gelmiş, toplum hafızasında maddi ve manevi büyük hasarlar bırakmıştır. Depremle iç içe yaşamaya mecbur olduğumuz gerçeğiyle deprem öncesinde, deprem sırasında ve deprem sonrasında bilinç ve farkındalık oluşturulması amacıyla her yıl 1-7 Mart arası Deprem Haftası olarak anılmaktadır. 1900 ile 2022 yılları arasında ülkemizde 75'ten fazla büyük ve yıkıcı deprem meydana gelmiş ve binlerce vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. 4 büyüklüğünün üzerinde meydana gelen deprem sayısı özellikle son yıllarda artarak 2020 yılında 320, 2021 yılı içerisinde ise 187 adet olarak gerçekleşmiştir. İçişleri Bakanlığımızın uhdesinde AFAD tarafından 2020 yılının teması "Afetlere Hazırlık Yılı" 2021 yılı "Afet Eğitim Yılı" 2022 yılı da "Afet Tatbikat Yılı" olarak ilan edilmiştir. Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ile Türkiye Deprem Tehlike Haritası'nın ilgili akademisyenler tarafından yeniden hazırlanması, afet kapsamında İl Risk Azaltma Planlarının hayata geçirilmesi, AFAD acil durum mobil uygulaması gibi yeniliklerin hayata geçirilmesi ve son olarak Türkiye Afet Risk Azaltma Planı'nın 2022 yılında uygulanacağını açıklanması son derece önemli gelişmeler olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbul.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Bununla birlikte, depremin afet riskinin azaltılması amacıyla deprem öncesi yapı denetiminin yaygınlaştırılması, ihtiyaç duyulan yerlerde binaların güçlendirilmesi ve deprem toplanma alanlarının artırılması oldukça önemlidir. Deprem sırasında vatandaşlarımızın nasıl davranacağı ve koordinasyon hususunda eğitimlerin artırılması ve deprem sonrası her türlü olasılık düşünülerek özellikle millî güvenliğimizi koruyacak senaryoların oluşturulması son derece önemlidir.

1-7 Mart Deprem Haftası vesilesiyle geçmişten günümüze kadar yaşanan depremlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı rahmetle anıyor ve depreme karşı her zaman hazır olma gerekliliğini bir defa daha dile getirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbul.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, geçtiğimiz yıl kendi elleriyle ördüğü 115 çift yün çorabı Şırnak'ta üs bölgesinde görev yapan askerlerimize hediye eden Yalova'nın Çiftlikköy ilçesinde yaşayan 118 yaşındaki Zeliha ninemizin hayatını kaybettiğini teessürle öğrenmiş bulunmaktayız. Hediyeleriyle birlikte gönderdiği mektupta "Düşmana korku, dosta güven, mazlumlara sevinç veren gururumuz, Peygamber ocağı Mehmetlere minnet, şükran ve duayla hediye ediyorum." diyen Zeliha nine gönlümüzde müstesna bir yere sahip olmuştur. Tıpkı Kara Fatma, Şerife Bacı, Nene Hatun ve binlerce kahraman Türk kadını gibi asla unutulmayacaktır. Zeliha ninemize Allah'tan rahmet, kederli ailesine sabır ve başsağlığı diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, Azerbaycan'ın başkenti Bakü'yü Ermeni çeteleri ve Rus işgalinden kurtaran, Türk savunma sanayisinin kurucusu ve kurduğu birçok fabrikayla bunun öncüsü olan, Enver Paşa'nın kardeşi Kafkas İslam Orduları Komutanı ve "Bakü Fatih"i olarak anılan Nuri Paşa, 2 Mart 1949'da Sütlüce'de bulunan silah ve fişek fabrikasında meydana gelen patlama sonrasında 27 işçisiyle beraber şehit olmuştur. Nuri Paşa'nın kömürleşen ve parçalanmış cesedi sessiz ve hüzünlü bir şekilde Edirnekapı Şehitliği'ne defnedilmiştir. Nuri Paşa'nın vefatına sebep olan patlamanın nedeni net bir şekilde aydınlatılmamıştır, sabotaj şüphesi hâlen en kuvvetli ihtimal olarak değerlendirilmekte olan, cumhuriyetin ilk ve en önemli savunma sanayisi yatırımcılarından olan, Nuri Paşa'yı rahmet, minnet ve şükranla anıyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği Konseyi Fransa Dönem Başkanlığı tarafından 24-25 Şubat 2022 tarihlerinde Fransa'nın başkenti Paris'te düzenlenecek olan "Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası" konulu Parlamentolar Arası Konferans'a Türkiye Büyük Millet Meclisinden katılacak heyeti oluşturmak üzere, isme yapılan davet ve siyasi parti grubunun bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi (3/1877)

1/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Avrupa Birliği Konseyi Fransa Dönem Başkanlığı tarafından 24-25 Şubat 2022 tarihlerinde Fransa'nın başkenti Paris'te düzenlenecek olan "Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası" konulu Parlamentolar Arası Konferansa Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir heyetin katılması hususu Genel Kurulun 15 Şubat 2022 Tarihli 53'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.

28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi uyarınca heyeti oluşturmak üzere isme yapılan davet ve siyasi parti grubunun bildirmiş olduğu isim Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Ad ve Soyadı
Ahmet Aydın
Özgür Ceylan

Seçim Çevresi
Adıyaman
Çanakkale

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir Tezkeresi daha vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Türkiye-Azerbaycan-Pakistan Parlamentolar Arası Dostluk Grubunun kurulmasına ilişkin tezkeresi (3/1878)

1/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkındaki Kanun'un 4'üncü maddesi uyarınca, TBMM Başkanı ile birlikte Türkiye-Azerbaycan Parlamentolar Arası Dostluk Grubu ve Türkiye-Pakistan Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Yönetim Kurulu Üyelerinin Yönetim Kurulunu oluşturduğu ve Başkanlığını TBMM Başkanının yapacağı Türkiye-Azerbaycan-Pakistan Parlamentolar Arası Dostluk Grubunun kurulması Genel Kurulun tasvibine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Yoklama talebi vardır.

Sayın Özel, Sayın Sümer, Sayın Şevkin, Sayın Gürer, Sayın Bingöl, Sayın Başarır, Sayın Köksal, Sayın Şahin, Sayın Tanal, Sayın Ünsal, Sayın Arı, Sayın Bakan, Sayın Zeybek, Sayın Budak, Sayın Yıldız, Sayın İlhan, Sayın Keven, Sayın Kılıç, Sayın Köse, Sayın Girgin.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.07

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.19

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Emine Sare AYDIN (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60'ıncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının tezkeresinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren milletvekillerimiz ayrılmasınlar arkadaşlar.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Emine Zeybek, Kocaeli? Burada.

Halil Özşavlı? Yok.

Şenel Yediyıldız, Ordu? Burada.

Mehmet Habib Soluk? Burada.

Serkan Bayram? Burada.

Harun Karacan, Eskişehir? Burada.

Metin Gündoğdu? Burada.

Toplantı yeter sayısı vardır.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Tezkereler (Devam)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Türkiye-Azerbaycan-Pakistan Parlamentolar Arası Dostluk Grubunun kurulmasına ilişkin tezkeresi (3/1878) (Devam)

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve arkadaşları tarafından, tarımsal girdi fiyatlarındaki uzun süreli artışın sebeplerinin araştırılması, verilecek destek ve teşviklerin tespiti ile bu bağlamda gıda fiyatlarındaki artışın önlenmesine yönelik tedbirlerin çeşitlendirilmesi amacıyla 28/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 2/3/2022 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisini İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ve teklif ederim.

Erhan Usta
Samsun
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve 19 milletvekili tarafından tarımsal girdi fiyatlarındaki uzun süreli artışın sebeplerinin araştırılması, verilecek destek ve teşviklerin tespiti ile bu bağlamda gıda fiyatlarındaki artışın önlenmesine yönelik tedbirlerin çeşitlendirilmesi amacıyla 28/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 2/3/2022 Çarşamba günü Birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın İbrahim Halil Oral.

Buyurun Sayın Oral. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubumuzun tarımsal girdi fiyatlarındaki uzun süreli artış sebeplerinin araştırılması hakkındaki grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, tarımda olağanüstü bir hâl içerisindeyiz. Tarımdaki geriye gidiş, girdi fiyatlarındaki artış, ülkemizdeki ekonomik durum tarımın geleceğini bir beka meselesi hâline getirmiştir. Türkiye, ekmek fiyatlarının yani en temel gıdanın tartışılır hâle geldiği bir durumdadır. Bu durum normal değildir; bu anormal durumu biz değil, doğrudan Türkiye İstatistik Kurumu işaret etmektedir. TÜİK'in iktidar baskısı altında olduğu düşünüldüğünde, karşımıza çıkan rakamların çok daha fazlasının olması ihtimali korkutucudur.

TÜİK, Aralık 2021 tarımsal girdi enflasyonunu açıklamıştır. Buna göre, Aralık 2021'de bir önceki yılın aynı ayına göre girdi fiyatlarında yıllık yüzde 45,61'lik bir artış yaşanmıştır. Aynı veri 2019 yılında yüzde 10,17 olarak gerçekleşmişti, aradaki farkı varın kıymetli milletvekilleri, siz düşünün. Yıllık artışlardan ortalamanın üstünde yer alan kalemlerde ise birinci sırayı yüzde 152,42'lik artışla gübre ve benzeri toprak geliştiriciler almıştır, en büyük yükün gübrede olduğu açıkça görülmektedir. Ülkemizdeki enflasyonun bile kat kat üstündeki bu rakam iktidar için bir utanç vesikasıdır.

Kıymetli milletvekilleri, iktidar, çarpıtılmış TÜİK verileriyle “Ülkemiz şu kadar büyüdü, bu kadar büyüdü.” diye nutuk atmaktadır ancak yüzde 11 civarındaki büyümeye için de yine TÜİK verileri bize bir gerçeği göstermektedir, sizin sözde büyüyen Türkiye rakamlarınızda bile tarım sektörü yüzde 2,2 küçülmüştür çünkü çiftçi üretim yapamamaktadır, çünkü çiftçi maliyetleri karşılayamamaktadır, çünkü çiftçi banka borçlarının, artan döviz kurlarının, Tarım Kredi borçlarının altında maalesef ezilmektedir; ekonomi çiftçinin üstünden silindir gibi geçmektedir. Üretemeyen bir Türkiye demek ekonomik bağımsızlığını kaybetmiş bir ülke demektir, lâmi cimi yok, iktidarınızın kötü tarım politikaları Türkiye'nin bağımsızlığını tehdit etmektedir.

Değerli milletvekilleri, geldiğimiz noktada hububat ürünlerindeki üretimde yüzde 30'lara varan düşüşler yaşanmaktadır. Bu tabloda Tarım Bakanı Sayın Pakdemirli'nin milletin parasını lütfetmiş gibi dağıtmayı müjde olarak açıklamasını asla kabul edemeyiz. Tarımda destek zaten anayasal bir sorumluluktur. Biz “Üretim beka meselesidir.” derken, birileri gübre piyasasında günlük değişiklikler yaparak çiftçiye sömürmektedir; Sayın Pakdemirli ise havaya bakıp ısıklı çılmaktadır. Tarım Kredi Kooperatifi CAN gübrede yüzde 30 indirim yapmıştır. Hepimizin olumlu gördüğü bu duruma çiftçimiz de sevinmiştir. Tonda 6.150 TL'lik bir fiyat açıklanmıştır. Sonra, piyasadaki bazı firmalar fiyatı 5.500 Türk lirasına çekmiş, çiftçi de doğal olarak özel firmalardan gübre almıştır. Birkaç gün sonra ise Tarım Kredi, fiyatları 4 bin TL'ye düşürmüştür. Bakanlık, tarım gibi hayati bir sektörde böyle, keyfi fiyat dalgalanmalarını neden seyretmektedir? Şimdi, Rusya'nın Ukrayna'daki işgal politikaları sebebiyle yeni bir kriz gelmektedir. CAN gübre fiyatları yine 5-6 bin bandına çıkmaktadır. 14-15 bin liradan DAP gübresi satılırken kaç çiftçi gübre atabilmiştir? İktidar, ülkemizi tarım spekülâtorlerine teslim etmektedir, birileri çiftçinin sırtından zengin olmaktadır. Tarım sektörü “batan geminin malları” mantığıyla yağmalanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Sayın Başkanım, tamamlayayım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oral.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Ancak, şu unutulmamalıdır: Bu batan gemide hepimiz varız. Hepimizin boğazından geçen ekmek bu batan geminin en temel ürünüdür.

Kıymetli milletvekilleri, girdi fiyatlarındaki artışın öncüleri arasında makine bakım maliyetleri ve mazot da başı çeken kalemlerdendir. Ülkemizde son bir sene içerisinde benzin fiyatları yüzde 134, mazot fiyatları yüzde 159 artmıştır. Hani damat Bakan bir vakit çıkıp “Ne yapacaksınız doları, dolarla mı maaş alıyorsunuz?” demişti ya; dolarla maaş almıyoruz ama dolara endeksli artan mazotla tarla sürüyoruz, dolarla maaş almıyoruz ama dolara endeksli yağlarla, makine yedek parçalarıyla tarım yapıyoruz. Kısacası, değersizleşen Türk lirası çiftçimizi de derinden etkilemektedir. Artan mazot fiyatları traktörleri de çalışamaz hâle getirmiştir. Söylenecek bir şey yoktur. Kısacası, tarımda acil bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, son zamanlarda çarşıya, pazara çıkan var mı? Ben kendi alışverişimi halk pazarından, çarşıdan yapmaya çalışırım. Niye? Hem ihtiyaçlarımı göreyim hem de fiyatları göreyim diye.

Değerli arkadaşlar, çarşıda, pazarda yangın var, fiyatlar ateş pahası, farkında mısınız bilmiyorum. Yurttaşlarımız girdi maliyetleri yüzünden zamlanan temel gıda ihtiyaçlarını karşılayamıyorlar. Siz ne yapıyorsunuz bu durumda? Zincir marketleri hedefleştiriyorsunuz; zabıtayla, kollukla, polisle fiyatların düşeceğini zannediyorsunuz. Değerli arkadaşlar, fiyatlar böyle düşmez.

Bakın, geçen yıl “Türkiye uçu.” dediniz, yüzde 11 büyüdü. Ben size soruyorum: Kimi büyüttünüz Allah'ınızı severseniz,

kim büyüdü? Yani, siz ve yandaşlarınız büyüdü, onu biliyoruz ama işçi, memur, emekli büyüdü mü? Hayır, küçüldü arkadaşlar. Bununla beraber, çiftçi büyüdü mü? Hayır, onlar da küçüldü. Ya, TÜİK'in rakamında bile Türkiye yüzde 11 büyümüş gösterilirken çiftçimizin yani tarımın yüzde 2 küçüldüğü görüldü. Ya, yüzde 2 küçülme de gerçekçi değil. Köye gidiyor musunuz bilmiyorum son zamanlarda; çiftçi diyor ki: "Tarlama gübre atamadım." Çiftçi tarlasına gübre atamadıysa arkadaşlar, oradan nasıl bereket alacak? Düşünebiliyor musunuz, kış gübresini atamadı çiftçi. Şimdi kış gübresi atamadı, evet, yağmurlar yağıyor, buğday başak tutacak ama bahar gübresini atamadığı zaman o başaklar tane tutmaz arkadaşlar, bahar gübresini atmak zorunda.

Bakın, bir buğday kriziyle karşı karşıyayız, unutmayın. Türkiye ihtiyacının üçte 1'ini Rusya ve Ukrayna'dan alıyordu; Rusya ve Ukrayna savaşta, bu savaş eğer sürecek olursa Türkiye bir buğday kriziyle karşı karşıyadır. Bunun için, arkadaşlar, beka meselesi buğday krizidir, bakın, çiftçi tarlasına gübre atamazsa bir buğday kriziyle ve ekmek kriziyle karşı karşıya kalacağız.

Dünyada buğday fiyatı 1.100 dolara çıktı. Bu ne demek? 14-15 bin liraya buğday ithal edemeyeceğiz demek. Siz çiftçiye geçen sene 2.700 lira verdiniz, bu yıl 7-8 bin lirayı verseniz çiftçiye kurtarmayacak. Ne yapmamız lazım? Çiftçilerin girdi maliyetlerini düşürmemiz lazım; yani, çiftçilerin gübresini en az yüzde 50 oranında sübvansede etmemiz lazım. Mazota sürekli zam bindiriyorsunuz ya, çiftçiye mazotu ücretsiz vermek lazım arkadaşlar; tarlasını sürebilmesi için, biçeri sokabilmesi için, gübre atabilmesi için derhâl kamu bütçesinden kaynak ayırmak zorundayız. Bunun için de bu araştırma önergesine destek vermeniz lazım değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Sayın Başkan, müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (Devamla) – Bakın, çiftçinin maliyeti düşmeden, tarlada maliyet düşmeden, tezgâhta maliyet düşmez arkadaşlar. Girdi maliyetleri düşerse hem üretim artar yani bolluk bereket olur; çiftçi tarlasını ekebilir, ürünler üretilir ve hem de arkadaşlar, maliyetler düşeceği için tezgâhta fiyatlar da düşer. Yani hem bolluk bereket olur hem de maliyetler düşeceği için fiyatlar düşer. Bu açıdan, tarımsal destekleri mutlaka artırmalıyız. Bunu bir beka meselesi olarak görmeliyiz. Bakın, depoda 2,5 milyar dolarlık S-400 füzesini çürütüyorsunuz, hiçbir işe yaramıyor. O 2,5 milyar dolarla tüm çiftçileri ihya edebiliriz, tarımsal üretimi artırabiliriz. Bu açıdan, bu araştırma önergesine destek veriyoruz, hepiniz de destek verin; gelin, çiftçinin hâinden anlayalım ki girdi fiyatları düşsün, gıdanın maliyeti düşsün, yurttaşlarımız gıda kriziyle karşı karşıya kalmassınlar.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Uşak Milletvekili Sayın Özkan Yalım.

Buyurun Sayın Yalım. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İlk önce, verilen önergeyi desteklediğimizi özellikle sözlerime başlarken belirtmek istiyorum. Tüm yüce heyeti selamlıyorum ve de bizi izleyen vatandaşlarımızı aynı şekilde selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, gıda fiyatları, şu anda günümüzün gerçekten belası ekonomi. Ekonomi gıda demek. Hepsı birbirine paralel bir şekilde devam ediyor. Ancak bunun artışları İYİ Partinin vermiş olduğu grup önerisiyle tabii ki araştırılmalı.

Buradan özellikle iktidar vekillerine, şu anda Cumhur İttifakı'nın vekillerine sormak istiyorum: Bunu siz de düşündünüz mü hiç? Çok basit ama pek de işinize gelmiyor düşünmek. Bu gece 00.01'den itibaren motorine yani mazota 1 TL 51 kuruş zam geleceğini biliyor musunuz? Yarın da gelecek, onu da biliyor musunuz?

AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Özkan, ben size hatırlatayım: Bir kere, gıda artışlarının ana sebebi motorin çünkü gıda tarlada üretildikten sonra neyle geliyor marketlere, marketlere gıda neyle geliyor?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Senin tırların nereden, ne kadara alıyor çiftçiden? 400 tır sahibi, 400 tırı var.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Lojistikle, nakliyeyle geliyor. Nakliyeyle geldiği için akaryakıt fiyatları gerçekten etkiliyor. Onun için siz ilk önce akaryakıt fiyatlarını indirin, böylelikle gıda fiyatları düşecektir. Bakın, tabii, bununla bitmiyor, bir tek motorin değil -biraz önce benden önceki konuşmacı arkadaşlarımız da söyledi- gübre maliyetleri, gübre.

Bir kere, Sayın Özkan, beni dinler misiniz, size bir soru soracağım; özellikle, Sayın Tarım Bakanının yaptığı açıklamadan dolayı soracağım. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Buyurun, buyurun.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Sayın Tarım Bakanı geçen gün yaptığı bir konuşmada dedi ki: "Son bir yılda gübre fiyatı yüzde 352 arttı." Bakın, tekrar soruyorum, Sayın Tarım Bakanı dedi ki kendi konuşmasında, kayıtlarda var: "Son bir yılda gübre fiyatları yüzde 352 arttı."

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Dolar bazında da arttı, Amerika'da da arttı.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Peki, size soruyorum: TÜİK'in verdiği açıklama ne biliyor musunuz son bir yılda? Yüzde 152. Hangisi doğru söylüyor? Değerli arkadaşlar, Tarım Bakanı mı doğru söylüyor, TÜİK mi doğru söylüyor? (CHP sıralarından alkışlar) İşte, burada mesele. Onun için bence siz bunun bir doğrusunu bulun ilk önce.

Tabii, bunun yanında, biraz önce dediğim gibi, nakliye fiyatları vesaire. Bakın, iktidara geldiğinizde -özellikle şuradan bir konu açmak istiyorum- bir küçük altın 32 TL'ydi. Bakın, bugün pazardan aldığınız salatalık, patlıcan 32 TL. Artık takdiri vatandaşlara bırakıyoruz.

Bunun yanında, biraz önce Sayın Paylan da özellikle söyledi, ben de bunu özellikle belirtmek istiyorum. Bakın, değerli arkadaşlar, Rusya-Ukrayna savaşından dolayı buğdayda ciddi anlamda sıkıntı çekeceğiz çünkü bir an önce çiftçimizin, özellikle büyük arazi sahibi olan çiftçilerimizin, doğudaki vatandaşlarımızın, büyük çiftçilerimizin arazilerini ekmelerini teşvik etmemiz gerekiyor. Değerli arkadaşlar, doğudaki büyük araziler ekilmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bu, çok önemli. Bakın, eğer bunu çözersek buğday ithalatına son vereceğiz. Doğudaki büyük arazi sahipleri dekar başına 35 TL desteği alıp maalesef ekmiyorlar. Sayın Tarım Bakanı pek Türkiye'nin Tarım Bakanı değil ama en azından belki Cumhurbaşkanı bizi dinler. Ben buradan sesleniyorum: Gelin, araziye destek değil ürüne destek verin. Eğer ürüne destek vererseniz...

Sayın Özkan, duyuyorsunuz değil mi? Bakın, politikayı değiştirin. Araziye değil, özellikle eken çiftçiye, araziye değil ürüne destek verdiğinizde tembel çiftçi değil... Büyük arazi sahipleri maalesef tembelleşti.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kim ekiyorsa ona veriyoruz desteği.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Onun için, üreten Türkiye için ürüne destek vermek zorundayız.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ürüne veriyoruz.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Ürüne destek verdiğimizde bütün ekilip biçilmeyen arazilerimiz ekilecek. Ne Rusya'dan ne Ukrayna'dan buğday ithal etmek zorunda kalmayacağız diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ürüne veriyoruz, ürüne!

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Hüseyin Şanverdi.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, İYİ Partinin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, dünya ekonomisinde son yıllarda yaşanan olumsuzluklar maalesef tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de tarım girdi maliyetlerini artırmıştır; özellikle gübre, akaryakıt ve elektrik fiyatlarında önemli artışlar gerçekleşmiştir. Pandemiyle birlikte ülkelerin ihracatlarına kısıtlamalar getirmesi arzın azalmasına, belirsizlikler ise talebin artmasına neden olmuştur. Uluslararası taşımacılıkta fiyatların anormal derecede artması maliyet enflasyonunu tetiklemiştir. Enerji maliyetleri doğal gazda 10 kat artarken petrol fiyatları 50 dolardan bugün 110 dolara yükselmiştir. Hâliyle, dünya enerji piyasasında yaşanan bu durum ülkemizi de etkilemiş, girdi maliyetlerinin artmasına neden olmuştur. Hükümetimiz çiftçimizin her zaman yanında olmuş ve yanında olmaya devam edecektir. KDV oranları tarımsal sulamada yüzde 18'den yüzde 8'e, yem ve gübrede yüzde 1'e indirilmiştir; aynı zamanda, temel gıda ürünlerinde de KDV oranı yüzde 1'e indirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 2022 yılı içerisinde 25,8 milyar lira olarak planlanan tarımsal destekleme bütçesi 3,2 milyar lira ek bütçeyle 29 milyar liraya çıkarılmıştır. Bu desteklemeyle, ülke içi stratejik öneme sahip buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale üretimi yapan çiftçilerimize dekar başına 50 TL ek ödeme yapılacaktır. Bu ilaveyle, desteklemeyle 2022'de hububat üreticilerine ödenecek girdi desteklerinde geçen yıla oranla yüzde 127 artış sağlanmıştır. Hazine ve Maliye Bakanlığı desteğiyle, çiftçilerimize Ziraat Bankası aracılığıyla toplamda 110 milyar liralık düşük faizli kredi desteği sağlanmıştır. Çiftçimize sıfır faizle hayvancılıkta 100 bin TL, bitkisel üretimde 50 bin TL'ye kadar kredi desteği verilmiştir. Sıfır faizli kredilerin total rakam içindeki payı 28,5 milyar liradır. Ayrıca, gübre fiyatlarında yüzde 30 indirim sağlanarak çiftçimize destek verilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Devamla) – Çiftçilerimiz 2021 yılındaki ürün fiyatlarından memnun kalmış ve ürün fiyatlarıyla emeğinin karşılığını almıştır. Bu yıl her ne kadar girdi maliyetleri yüksek olsa da çiftçimiz tarlasını boş bırakmamış ve tarlasında ürün yetiştirmek için çalışmaya devam etmektedir. Pandemi döneminin kahramanları çiftçilerimizdir. İyi ki varsınız değerli çiftçilerimiz, Allah hepinizden razı olsun. Hükümetimiz yirmi yıldır olduğu gibi bu yıl da çiftçimizin yanında olacak, gerek verdiği desteklerle gerekse ürün fiyatlarıyla çiftçimizin kazanmasını sağlayacak ve hem çiftçimizin hem de vatandaşımızın yüzünü güldürecek; bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın diyor, hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gübreye gelmiş yüzde 500 zam, elektriğe gelmiş yüzde 158 zam.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – Gübreye yüzde 400 zam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunup karar yeter sayısı arayacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Kâtip Üyeler arasında ihtilaf söz konusu, elektronik cihazla tekrarlayacağım.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.49

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.59

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60'ıncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

İYİ Parti grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır.

Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Türkiye genelinde milyonlarca seyyar esnafın içinde bulunduğu çalışma ve yaşam koşullarının belirlenerek iyileştirilmesi amacıyla 18/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 2/3/2022 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Betaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

18 Şubat 2022 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Betaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen 16955 grup numaralı Türkiye genelinde milyonlarca seyyar esnafın içinde bulunduğu çalışma ve yaşam koşullarının belirlenerek iyileştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 2/3/2022 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Murat Çepni.

Buyurun Sayın Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız; evet, gündemimiz, ekonomik krizden en ağır etkilenen güvencesiz, görünmeyen emek; yoksulun her fırsatta koştuğu, onların da yoksulun yardımına koştuğu insanlardan bahsedeceğiz. 6 milyonluk bir nüfus bu. Sokak satıcıları, seyyar esnaf, sokak müzisyenleri, katı atık toplama emekçileri; evet, 6 milyonluk görünmeyen bir nüfus. Geniş tanımlı işsizlik 10 milyon civarında, çalışan sayısı ise 29 milyon ve bu 6 milyonluk nüfus, 6 milyonluk emekçi bu 29 milyonun içerisinde. Çalışanlara dâhil edilen 6 milyondan fazla da seyyar esnaf var ve bunların sorunlarını bugün gündeme getireceğiz.

6,5 milyona yakın bu insanların, insan topluluğunun çok ağır sorunları var. Seyyar satıcıların bir bölümü belediyelere başvurarak işgaliye, tezgâh ve kıyafet için yüksek meblağlar ödeyerek aldıkları ruhsatla gösterilen yerlerde satış yapabilmekteler. Aynı zamanda, Gelir Vergisi Kanunu'nun 9'uncu maddesinde belirtilen kriterleri taşıyan seyyar satıcılar gelir vergisinden muaf tutulabilmekteler. Hem bu biçimde kısmen kayıtlı olan hem de tümünden ruhsatsız, izinsiz çalışmak zorunda olan seyyar esnaf ağır ve zor koşullarda ayakta kalmaya çalışıyor. Özellikle pandemi koşullarında hiçbir destekten ve teşvikten de faydalanamadı bu insanlar.

Ek olarak zabıta baskısı, saldırıları, para cezaları ve hapis cezaları da diğer karşı karşıya kaldıkları sıkıntılar. Seyyar esnaf intihar ediyor; Erzincan'da, Marmaris'te tezgâhlarına el konulması sonucunda insanlar kendilerini yaktılar.

Anayasa'nın 49'uncu maddesi "Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır." diyor. Böylece, seyyar esnafın yaşadığı sıkıntıların çözümü Anayasa açısından da bir zorunluluk.

Yaşanan sorunlara karşı seyyar esnaf örgütleniyorlar. İzmir'de, üç yıl önce, Seyyar Satıcılar Derneği önderliğinde 30'a yakın seyyar esnaf ve sanatkâr dernek ve kooperatifi İzmir Seyyar Esnaf ve Sanatkârlar Meclisini kurdular. Sonrasında da çalışma genişledi ve Türkiye Seyyar Esnaf ve Sanatkârlar Meclisi kuruldu. Meclis, 11 ilde hâlen çalışmaya, örgütlenmeye çalışıyor. Seyyar esnaf, Seyyar Satıcılar Derneği; yerel yönetimlerin ve devletin yapamadığını kendileri emekleriyle yapmaya çalışıyorlar.

Sonuç olarak, seyyar esnafın çalışanların çalışma ve yaşam koşullarının belirlenerek iyileştirilmesi, başta belediyeler ve ilgili kurumlarla iş birliği yapılarak sorunlarının çözülmesi için gerekli desteğin sağlanmasını talep ediyorlar, güvencesizliğe karşı sosyal güvenlik talep ediyorlar ve bunun karşısında her türlü yasal düzenlemenin yapılmasını talep ediyorlar. Bizler de bu kanun teklifimizde bunun görüşülmesini talep ediyoruz ve Meclisin bu konuda özel bir sorumluluk üstlenmesi gerektiğini söylüyoruz.

6 milyonluk bir nüfustan bahsediyoruz ve bu 6 milyonluk nüfus, AKP'nin yürüttüğü rant ve soygun ekonomisi sonucunda tümüyle güvencesiz koşullarda yaşamaya mecbur bırakılıyorlar sokaklarda; en son katı atık işçilerinin yaşadığı, en son seyyar esnafın yaşadığı ve en son pandemi koşullarında yine müzisyenlerin, sokak müzisyenlerinin yaşadıkları gündeme geldiğinde hepimiz buna tanık olduk. Bu anlamda, milyonlarca insanın sorunlarının çözülmesi için bu önerenin kabul edilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; verilen araştırma önergesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün seyyar satıcılarımız birçok sorunla karşı karşıyadır. Yaşanan yüksek enflasyon, doğal gaz ve elektriğe yapılan zamlar, hayat pahalılığı ve vatandaşın alım gücünün düşmesi sonucu uzun, yorucu ve elverişsiz koşullarda çalışan seyyar satıcılarımız "Artık evimizi geçindiremiyoruz!" diye feryat eder durumdadırlar. Haftanın her günü on iki saatten fazla çalışan simitçi, balıkçı, köfteci, meyve sebzeci, midyeci, kokoreççi, ayakkabı boyacısı milyonlarca vatandaşımızın kazançları maalesef faturalarını ödemeye yetmiyor ve en önemlisi bugün aldığı ürünü bir hafta sonra aynı fiyata alamıyor.

Değerli arkadaşlar, seyyar satıcılarımızın ekonomik sorunlarının yanında en önemli sorunu sağlık güvencelerinin olmayışıdır. Bu hususta, seyyar satıcı vatandaşlarımızın kayıt altına alınarak sağlık güvencelerinden faydalanması için gerekli düzenlemelerin yapılması son derece önemlidir. Seyyar satıcı kardeşlerimiz diyorlar ki: "Bizler devletimize vergi vermek istiyoruz, bunun için kayıtlı hâle gelmemiz şart. Belediyelerin önderliğinde kurulacak komisyonlar aracılığıyla kentin belirli noktalarında seyyar satış noktaları oluşturulabilir; bu noktalarda, kayıtlı olan satıcılara alan tahsis edilebilir. Bu alanlar için belediyeye işgal bedeli ödeyelim, belediye de bizleri hijyen ve diğer konularda denetlesin." Böyle diyor seyyar satıcı arkadaşlarımız. Yine seyyar satıcılarımız diyorlar ki: "Kayıt dışına mecbur bırakıyoruz dolayısıyla teşvik ve desteklerden de faydalanamıyoruz."

Değerli arkadaşlar, özellikle pandemide para kazanamayan seyyar satıcılarımız prim borçlarını yatıramadığı için devletin sağladığı sağlık hizmetlerinden de faydalanamıyorlar, o nedenle de seyyar satıcılar da diğer esnaf ve işçiler gibi yasal bir statüye kavuşturulmalıdır. Bu insanların birçoğu aileleriyle birlikte çalışıyor, çoğu zaman tek tezgâhtan bir aile geçimini sağlıyor; amaçları bir lokma ekmek parası kazanmak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) - Bunu yaparken de bazen pazarlarda, köşebaşlarında, bazen mahalle aralarında, metro girişlerinde vatandaşımızın temel ihtiyaçlarını karşılıyorlar. Değerli arkadaşlar, bu insanlarımız, sadaka değil, insan onuruna yaraşır bir hayat sürdürebilecek ve ailelerinin ihtiyaçlarını karşılayabilecek desteklerin verilmesini, düzenlemelerin yapılmasını istiyorlar.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Yozgat Milletvekili Sayın Ali Keven. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ KEVEN (Yozgat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; esnafımızın yaşadığı sorunlar üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İki yıldır yaşadığımız pandemi şartları herkesin hayatını olumsuz yönde etkiledi. Ama olumsuz etkilenen bir kesim var ki o da aileleriyle birlikte yaklaşık 15 milyon nüfusu geçindiren esnafımız. Hayat pahalılığıyla birlikte halkımızın alım gücünün düşmesi, ülke genelinde esnafımızı sıftah yapamayacak bir hâle getirdi. Özellikle küçük şehirlerde bu durum daha da hissediliyor. Yozgat esnafı da bundan nasibini aldı maalesef. Sattığı malın yerine yenisini alamayan esnafımız, zamlarla birlikte artan maliyetlerin yanında bir de AVM'ler ve her köşebaşında açılan zincir marketler yüzünden -yüz binlerce esnaf- sıftah yapamıyor, evini geçindiremiyor. Maalesef, esnafımız iktidarınız döneminde asgari ücretle iş arar hâle geldi. Saray, AVM sahiplerinden fırsat bulup çarşıdaki, pazardaki taleplerini görmüyor, duymuyor. Esnafımızın acil talepleri dikkate alınmıyor. Sigorta ve BAĞ-KUR prim borçlarına yapılandırma ve gecikme faizlerine af isteniyor. Esnafın bir aylık BAĞ-KUR primi 1.726 lira, bunun mutlaka aşağı çekilmesi gerekiyor. Ayrıca, normal çalışan 7.200 prim gününde emekli olurken esnafımızın 9 bin prim gününde emekli olmasının yarattığı adaletsizliği de gidermek zorundayız; böyle bir adaletsizlik olmaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yozgat'ta pazarcılık yapan esnafımızın da sizlere selamları var, diyorlar ki: "Bu sebze ve meyve fiyatları düşmezse ürün satacak müşteri bulamayacağız." Bu zamlardan dolayı hem esnafımız hem de tüketici çok zor durumda. Akaryakıtta gelen zamlar başta olmak üzere, esnafımızın üzerindeki vergi yükü ve faturalarına mutlaka kapsamlı bir çözüm üretmeliyiz. Örneğin, yılbaşında elektriğe yüzde 127 zam yapıp sonra "Yüzde 14 indirim sağladık." demek ciddi bir çözüm üretmiyor. Vatandaşımız artık bu yalanları da yemiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Tedarik zincirinin her halkasındaki esnafın sorunlarını tespit edip gerekli desteği ve sübvansiyonları mutlaka artırmalıyız. Aksi hâlde, vatandaşın sofrasını ucuzlatmak mümkün değil.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Esnaf Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin kredilerinden faydalanılmasının önünde maalesef sicil engeli var. Esnafımıza sicil affını acil sağlamalıyız, 2 milyondan fazla esnafı görmezden gelemeyiz.

Diğer yandan, Merkez Bankası faizi yüzde 14 olduğu hâlde esnafımız yüzde 17'yle kredi kullanıyor. Bu faiz oranlarının da politika faizine indirilmesi önem arz ediyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamyoncu esnafının, şoför esnafının, servisçi esnafının, taksici esnafının, halk otobüslerini işleten esnafın, kısaca akaryakıtta gelen zamlarla beli bükülen esnafımızın talepleri var ve son zamlarla 17 lirayı geçen mazot, dün gelen indirimle şu an 16 lira 20 kuruş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ KEVEN (Devamla) – Bu fahiş fiyatlarla kontak çevirmek zulüm oldu. Bu zulmü reva görmeyin; şoför esnafının da üretimin teminatı çiftçilerin de kullandığı mazottan ÖTV'yi, KDV'yi kaldırın. Özellikle nakliyecilik yapan şoför esnafımız üzerinden yüzde 2 KDV, tevkiyat vergisini mutlaka kaldırın, direkt nakliyatçıya ödeyin. Mazot, lastik, yedek parça derken masraflar uçtu gitti zaten. Bu meşru talebi lütfen değerlendirmeye alın.

Bakın bir örnek vereceğim; 4 bin motora sahip bir lüks cipin sahibi pompaya yanaşınca aynı fiyatı ödüyor, akşama kadar evinin geçimini sağlamak için direksiyon sallayan esnafımız da aynı fiyatı ödüyor. Bu, Allah'tan reva mı arkadaşlar, soruyorum size. (CHP sıralarından alkışlar) Kanal İstanbul'a ayracığınız parayı Türk esnafına, Türk çiftçisine ayırın, bakınız kısa sürede ülkemiz ayağa kalkacaktır. Bu akaryakıt fiyatlarıyla siz şoförün oyunu değil, alsanız alsanız onun bedduasını alırsınız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Atay Uslu.

Buyurun Sayın Uslu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan maskeler çıkıyor mu artık?

BAŞKAN – Serbest, serbest.

Sağlık Bakanı öyle diyor ama biz maskeyi takmaya devam edelim.

AK PARTİ GRUBU ADINA ATAY USLU (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seyyar satıcılarla ilgili Meclis araştırması açılması üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Seyyar satıcılık, ekonomik, toplumsal ve kültürel yanları olan bir sektör. Bugün sokak sokak gezerek ekmeğini çıkarmaya çalışan seyyar satıcılar ürünlerini satmak için ortaya koyduğu söylemlerle şarkılara, Türk filmlerine konu olmuştur. Seyyar satıcılar günümüz mobil ticaretinin âdeta geçmişten gelen önemli bir parçası konumundadır. "Seyyar" satıcılar vergi kayıtlarını yaptırmak, belediyelerden ruhsat almak koşuluyla idarece belirlenen yerlerde ve belirli çerçevede satışlarını yaparlar. "Seyyar" kavramı 2005 tarihli Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nda yer almış, daha sonra bu kanuna uygun oluşturulan Koordinasyon Kurulu kararlarında pazarcılık mesleği öncelikle tanımlanmış esnaf ve sanatkarlar meslek kolu olarak. Daha sonra seyyar satıcılık mesleği tanımlanmış, 2019 yılında da seyyar satıcılık ve pazarcılık mesleği sistemin içerisine dâhil edilmiştir. Bugün Türkiye'de seyyar satıcılık mesleğiyle iştigal eden 11 bin esnafımız vardır. Yine, pazarcılık mesleğiyle iştigal eden 89 bin esnafımız bulunmaktadır.

Meslek olarak tanımlanan seyyar satıcılar ve pazarcılar pandemi döneminde devletimizin diğer esnaflara sağladığı tüm hibe ve desteklerden faydalanmışlardır. Bu süreçte, biliyorsunuz, iktisadi faaliyetlerin desteklenmesi, nakit akışlarının korunması için önemli iyileştirmeler ve desteklerde bulunuldu; gelir kaybı desteği, sabit yeri olanlara kira desteği uygulamalarında bulunuldu. Yine, 3 bin lira ve 5 bin lira hibe destekleri var. Bu iki desteğin toplamı 9 milyar liradır, esnaf ve sanatkarlarımıza 9 milyar lira hibe desteği sağlanmıştır bu kalemde. Esnaf ve sanatkarların faydalandığı bu hibe desteğinden seyyar satıcılar ve pazarcılar da faydalanmıştır.

Değerli milletvekilleri, yine, biliyorsunuz, esnaf ve sanatkarlarımızı bu dönemde faiz indirimli kredilerle destekledik. Halk Bankasının sağladığı kredilerde faiz indirimleri uygulandı; 2020'de 42 milyar lira, 2021'de 33 milyar lira, 2022 Şubatından bugüne kadar ise 8 milyar lira, toplamda 80 milyar liralık bir kredi, faiz indiriminden faydalandırılarak esnafımızın hizmetine sunulmuştur. Toplamda 100 milyar liralık hibe ve kredi desteği esnafımıza sağlanmıştır bu süre içerisinde. Yine, esnafımıza geri ödemede kolaylıklar tanımıştır, vergi muafiyetiyle ilgili bu Mecliste hep beraber yasal düzenlemeler ortaya koyduk. 2002'den bugüne kadar Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde esnaf ve sanatkarlara yönelik iyileştirmeler yaptık ve yapmaya devam ediyoruz. Ben bir esnaf çocuğuyum, esnaf çocuğu olarak her zaman esnaf ve sanatkarların yanında olmaya, onların lehine çalışmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ATAY USLU (Devamla) – Hükümetimiz, devletimiz büyük bir aile olarak gördüğümüz esnaf ve sanatkarların her zaman yanındadır. Esnafımıza, sanatkarlarımıza hayırlı işler ve bereketli kazançlar diliyorum.

Bu vesileyle şunu da ifade etmek istiyorum değerli milletvekilleri: Rusya'nın Ukrayna'ya saldırmasıyla çıkan savaş sonucunda tarım sektörü ciddi şekilde etkilendi. Ukrayna ve Rusya yaşı sebze ve meyvede önemli bir pazardı. Şimdi, hem gerekli ödemelerde ve tahsilat sisteminde çıkan aksaklıkların giderilmesi hem de Ukrayna'dan ve Rusya'dan dönen tırların başka ülkelere yönlendirilmesi, geri girişleri konusunda sınır kapılarında Hükümetimiz çözümler üretmektedir. İçişleri Bakanlığımız, Dışişleri Bakanlığımız, Ticaret Bakanlığımız, Hazine ve Maliye Bakanlığımız sınır kapılarında anlık çözümler üretmekte, ihracat sektörüyle yakın çalışmaktadır; biz de milletvekilleri olarak bu süreci yakın takip etmekteyiz.

Bu vesileyle Genel Kurulu tekrar selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Karar yeter sayısı istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda anlaşmazlık vardır.

İki dakika süre veriyorum oylama için.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)
BAŞKAN – Karar yeter sayısı yoktur.
Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.20

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 19.23

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60'ıncı Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler...

Divan üyeleri arasında ihtilaf var, elektronik oylama yapacağım.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Ön Görüşmeler” kısmında yer alan, medikal sektöründe yaşanan tıbbi cihaz temin edilmesine yönelik sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan (10/5461) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 2/3/2022 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantısında, siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Ön Görüşmeler” kısmında yer alan, medikal sektöründe yaşanan tıbbi cihaz temin edilmesine yönelik sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan (10/5461) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesinin görüşülmesinin, Genel Kurulun 2/3/2022 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Çetin Arık.

Buyurun Sayın Arık. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün, doktorların, sağlık çalışanlarının sorunları ve kamu hastanelerinde acil olmayan ameliyatların tıbbi malzeme yokluğu nedeniyle yapılamayışı üzerine, grubum adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bugün, ne sağlık hizmetini sunan memnun ne de sağlık hizmetini alan; her ikisi de mutsuz, herkes mutsuz. Öyle ki tıp fakültesi öğrencisinden profesörüne kadar “Neden bu mesleği seçtik?” diye kendilerini sorgular hâle geldiler. Sağlık çalışanları, doktorlar; çok üzgünler, çok kırgınlar ve çok kızgınlar çünkü bugün onların can güvenlikleri, mal güvenlikleri ve haysiyetleri tehdit altında.

Can güvenlikleri tehdit altında, neredeyse her saat başı bir şiddet haberi alıyoruz. Peki, gece gündüz, aralıksız, fedakârca çalışan bu doktorlara niçin bu kadar şiddet uygulanıyor? Şiddetin nedeni, hastayı müşteri, doktoru tüccar, hastaneleri de ticarethane gibi gören bu sağlık sisteminde. Şiddeti önlemek için bu sağlık sisteminin yeniden yapılandırılması gerekiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bugün doktorların mal güvenliği yok. Bakınız, aldığı 8 bin lira; yeri geliyor 1 trilyon lira, 2 trilyon lira tazminat ödemeye mahkûm ediliyor. Diyorsunuz ki: “Otuz altı saat çalış. Hadi ameliyata! Hadi polikliniğe! Poliklinikteki süren beş dakika, dışarıda bekleyen 100 hastayı da idare et ve hata yapma.” Doktorlara hata yaptırın, bu sistemin kendisi. Sayın milletvekilleri, bir hâkim düşünün, önüne bir dosya koyun; “Bu dosyaya hüküm vermek için süren beş dakika, beş dakikada hüküm vereceksin. Eğer hatalı hüküm verirsen bundan adli ve idari olarak sorumlu tutulacaksın.” diyebilir misiniz? Diyemezsiniz. Peki, hekime niye diyorsunuz? Yani nasıl ki bir hâkime verdiği karardan dolayı kolay dava açılmıyorsa hekime de öyle olmalı ve ihtisas mahkemeleri kurulmalı.

Sayın milletvekilleri, ödenen bu yüksek tazminatlar nedeniyle artık doktorlar cerrahi branşları tercih etmiyor. Bugünden sizleri uyarıyorum: On yıl sonra sizi ameliyat edecek doktor bulamayacaksınız.

Bakınız, doktorların haysiyetleri de tehdit altında, Yani bir eli sürekli fakirin fukaranın cebinde olanlar “Doktor efendi, elini vatanışın cebinden çek. Doktor efendi dönemi bitti. Doktor efendi ‘money’ peşinde.” diyerek doktorların onuruyla oynadı. Ben buradan söylüyorum: Doktor efendi hiçbir zaman “money” peşinde olmadı, doktor efendi kaybettiğiniz meslek onurunun peşinde bugün. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Doktor efendi insanca yaşamak için, emeğinin karşılığını almak için, meslek onurunu korumak için 17-18 Şubat tarihlerinde meşru iş bırakma eylemini yaptı. Doktorların bu feryadını New York Times “Türkiye’de yoğun çalışma saatleri, azalan ücretler ve artan şiddet nedeniyle yıpranan doktorlar yurt dışına giderek iş arıyor.” diye haber yaptı; elin oğlu duydu ama maalesef ki benim Sağlık Bakanım duymadı. (CHP sıralarından alkışlar) Üstüne üstlük de 81 ilin valiliğine genelge göndererek “Bu doktorları cezalandırın.” dedi, iyi mi? Yani 14 Mart Tıp Bayramı’na on gün kalmış, doktorlara vereceğiniz müjde bu mu? Ayıptır be! Biraz vicdan olur insanda, biraz utanma olur. Zaten bu doktorlar cezasını çekiyor; bu doktorların en büyük cezası Fahrettin Koca gibi bir Sağlık Bakanına sahip olmaları.

Sayın milletvekilleri, bakınız, Sayın Bakan doktorların cezalandırılması için Anayasa’nın 17’nci ve 56’ncı maddelerine

atıfta bulunuyor. Bu maddeler "Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlar." diyor. Doğru mu? Doğru. Peki, doktorların iş bırakma eyleminde acil servis çalıştı, pandemi servisi çalıştı, doğum servisi çalıştı, onkoloji hastanesi çalıştı, bütün servisler çalıştı. Doktorların cezalandırılması için Anayasa'nın 17'nci ve 56'ncı maddelerine atıfta bulunan Sağlık Bakanlığı, kamu hastanelerine "Para yok, acil olmayan ameliyatlari yapmayın, hastaneyi zarara uğratmayın." diye genelge gönderiyor; bu ayıp da size yeter. (CHP sıralarından alkışlar) İşte İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü, işte Manisa Celal Bayar Üniversitesi, işte Gazi Üniversitesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÇETİN ARIK (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bakınız, sayın milletvekilleri, Karadeniz Bölgesi'nde tek plazmaferez işleminin yapıldığı Farabi Hastanesi Karadeniz Bölgesi'ndeki tüm hastanelere "Terapötik aferez seti satın alınamadığından hayati öneme sahip plazmaferez işlemi için bize hasta göndermeyin." diyor. Yani plazmaferez ki akrep sokmalarında, yılan sokmalarında, arı sokmalarında can kurtaracak.

Şimdi, sayın milletvekilleri, ben sizin vicdanınıza sesleniyorum. Anayasa'yı, en kutsal hak olan yaşam hakkını kim ihlal ediyor? Paramız yok diye "Ameliyat yapmayın, zarar ediyoruz." diyen Sağlık Bakanı mı yoksa demokratik haklarını arayan doktorlar mı? Bu genelgeler kurullara gönderildiğinde dolar 6 liraydı, şimdi dolar 14 lira ve sorun çok daha derin, çok daha acil. Gelin sayın milletvekilleri, sağlıkta yaşanan bu sorunları, ameliyatlari niçin yapılamadığını araştıralım.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan Kabukcuoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi hakkında İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Tıbbi aletler, tanı ve tedavide vazgeçilmez öneme sahiptir. Tıbbi aletlerin kullanılması, örneğin, bir ortopedi ameliyatında yüzde 90'a kadar varan oranlara sahiptir veya kardiyojoloji gibi bir ameliyatta eğer ki stendiniz yoksa açık kalp ameliyatına geçersiniz; böyle çok kıymetli ve önemli malzemelerdir. Ülkemiz tıbbi cihaz alanında ithalata bağımlıdır, tıbbi cihazın yüzde 85'ini ithalatla karşılamaktayız.

Ülkemizde ekonomik hayat fırtınalıdır. Hükümet otuz altı ay süreyle tıbbi alet satıcılarına ödeme yapamadı. Maliye ve Sağlık Bakanlığı ile tıbbi malzeme satıcıları ödemeye çözüm getirmeye çalıştılar. 116 milyar Türk lirası bütçeye sahip Sağlık Bakanlığı tıbbi firmalara olan borcunu yüzde 40 azalttığı hâlde hâlâ ödeyememiştir. Trilyonlarca liralık yatırımlarımız tıbbi alet eksikliği nedeniyle atıl durumdadır. Hükümet tıbbi malzemeye yalnız iç pazar gözüyle bakmamalıdır. Yetişmiş insan gücümüz vardır, kendi çapında üretim yapan firmalar da vardır ancak arı var, yağ var, şeker var ve helvayı yapamıyoruz. Üç ayda döviz 7,5 liradan 14 liraya kadar yükseldi. Bu kadar yüksek fiyat artışına hiçbir firma karşı duramaz. Tıbbi malzeme satıcılarına daha uygun ödeme planı uygulanmalıdır. Tıbbi malzemeler, katma değeri yüksek, kârı yüksek ürünlerdir. Hükümet bu firmalara destek olmalıdır.

Günümüz serbest ekonomi dünyasında hükümetler yerli imalata öncelik tanırlar, kolaylıklar tanırlar; firma gelişir, firmanın yurt içinde başlayan serüveni ihracatla devam eder. Tıbbi malzeme satıcıları, örneğin Karabağ Savaşı'ndan sonra çok yüksek oranda ihracatta bulundular. Üretim potansiyeline sahip olmak her zaman önemlidir. Samsun ili civarında ciddi bir tıbbi alet üreticileri kümelenmesi vardır, önemli sorunları vardır. Hükümet bu sektöre sahip çıkmalı ve onlara yardımcı olmalıdır. Mevcut sağlık sistemi tıbbi malzeme imalatçılarına değil, ithalatını yapanlara öncelik tanımaktadır. İmalatçı firma hammaddesine yüzde 18 KDV ödüyor, satarken de tıpkı ithalatçı firma gibi yüzde 8 KDV'yle satmaktadır. İthalatçı firma imalatçı firmadan yüzde 10 daha fazla kâr etmektedir.

Hükümetin uyguladığı yanlış ve tutarsız tıbbi malzeme ödeme politikası pek çok kesimi mağdur etmektedir; en başta hastalar mağdur oluyor, devletin sağlık kurumları zarar ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Katma değeri yüksek, yeniliklere çok açık bir sektörde ülkenin söz sahibi olmasına engel olunuyor.

Ülkemizde medikal sektöründe yaşanan kriz nedeniyle Meclis araştırması son derece yerinde ve uygundur.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında bu kürsüye sağlıkla ilgili her çıktığımızda, problemleri gündeme getirdiğimizde nedense hiçbir araştırma önergesine destek verilmiyor, hep reddediliyor ve bir taraftan baktığımızda, sağlık bu ülkede giderek bir krize dönüşüyor ve bir halk sağlığı sorununa dönüşüyor ve o nedenle yurttaşlar itiraz ediyor, bu iş kolunda çalışan emekçiler, sağlık çalışanları itiraz ediyor ve kurumlara gidip hizmet almak isteyenler, onlar da itiraz ediyor. Çıkan sese engel çıkıyorlar. Daha bugün Çankaya Kapısı'nın önünde, Meclisin kapısının önünde Ankara Onkoloji Hastanesinin kapanmaması için gelen yurttaşlara öyle bir engel çıkartıldı ki o insanların sesinin duyulmaması istendi.

Kriz ne? Halk sağlığı sorunu olan ne? Az önce de arkadaşımız söyledi, bir taraftan, eğitim aşamasında daha insanlar, bitirmeye yakın, değil TUS'a hazırlanmak, yabancı dil öğreniyorlar yurt dışına gitmek için; giderek sayı artıyor. Neydi? Bu ülkede demek ki gelecekteki sağlık alanında bir yığın sıkıntılar artacak.

Bir diğer konu ne? Yurttaşlar ameliyat günü alamıyor, muayene günü alamıyor. Ameliyat gününü niçin alamıyor? Malzeme yok; üç ay, altı ay sonraya gün veriliyor. Bunun ismi ne? Sağlıkta dönüşüm. Bunun ismi şu: Ya cebinden ödeyeceksin ya özele gideceksin. Hani özelde belli bir fark limiti koymuştunuz? Yok. İsteyen istediği rakamı alıyor; söylenenler artık 30 bin, 50 bin, 100 binle ifade edilen rakamlar. Peki, koruyucu sağlık ne? Unutulmuş, bitmiş. En çok gördüğümüz ne? Sağlıkta şiddet. Her şiddet sonrası kınama yapılıyor, sosyal medyada bir şeyler gündeme getiriliyor, unutuluyor. Ve neydi? Bu Mecliste biz burada hekim ve sağlık çalışanlarına ilişkin bir düzenleme yapmaya çalışmıştık, "Bitti." demiştik, bitmedi. Şimdi, Tıp Bayramı geliyor, kalkıp konuşacağız ve hekimler "Grevdeyiz." diyor, sağlık emekçileri "Grevdeyiz." diyor, "Bu çalışma şartlarında ne çalışabiliriz ne sağlık hizmeti sunabiliriz." Onlar da görülüyor, engelleniyor ve ne oluyor? Tekrar kaos şeklinde bir düzenleme çıkartılıyor, "Hiçbir şey yapamazsınız, ben her şeyi biliyorum."

Ve medikal sektörü... Ya, ülkeyi öyle bir borçlu hâle getirdiniz ki şimdi artık yurt içinde borçlusunuz. Medikal şirketleri üniversitelere malzeme vermek istemiyor, medikal şirketleri kamu hastanelerine malzeme vermek istemiyor. Açın, istediğiniz kamu yöneticisine sorun; ihalelere artık medikal firmaları girmiyor, kiminde otuz ay, kiminde on üç ay ödeme yapılmıyor ve gelinen aşama da ne? "Gel, pazarlık edelim." Pazarlığa gelmezse "Hadi gidin vergi denetlemesine, hadi defterlerini alın, ceza kesin."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Neydi? “Gelin, anlaşın, yüzde 25’ine çizgi çekin.” Ve anlaşma oluyor, yüzde 25’ine çizgi çekiliyor; işte, 3’üncü ay şu kadar ödeme yapılacak, 6’ncı ay şu kadar ödeme yapılacak. Sayın Nebati de açıkladı, Sağlık Bakanı da açıkladı bu konuda anlaşma yapmışız. Şimdi, medikal firmalar diyor ki: “Tekrar, paramız verilmiyor, hazıranı öteleniyor.” Bu nedir? Bu getirdiğiniz “Ben ödemem, ben istediğimi yaparım.” Peki, yansıması nedir? Özele git, cebinden öde. Yansıması nedir? Kredi çekmişsen faizini ver. Yansıması nedir? KDV’sini ver, vergisini ver, personel maaşını ver, elektriğini ver, yakıtını ver. Ama vatandaşın yoksullukla, açlıkla her gün hastalandığı, koruyucu sağlığın ötelendiği bir durumda sadece yataklı hizmetler düşünülüp parası olanlara hizmet düşünülür. Sonuç ne? Halk sağlığı sorunu. Sonuç ne? Parayı vermeyen, giderek yoksullaşan, sistemde mobbingi olan ve şiddete davetiye çıkartan, giderek cinayete dönüşen bir sürece dönüşüyor.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Mustafa Esgin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ESGİN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi AK PARTİ’nin sağlık modeliyle birinci basamak sağlık hizmetlerinde, ikinci basamak sağlık hizmetlerinde, sosyal güvenlik sisteminde önemli iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir. Bu sayede sağlıkta memnuniyet oranları artmış, sağlık insan kaynağı ülke genelinde adil ve dengeli bir şekilde dağıtılmış, sağlığa erişim oranı kat kat artmış, yürütülen doğru politikalarla vatandaşımızı ve ülke kaynaklarını finansal açıdan koruyan bir sistem ortaya konmuştur. Bununla birlikte tıbbi cihaz alanında da önemli çalışmalar yapılmıştır. Bunların başında, ithalata bağımlı sektörlerde özellikle olağanüstü süreçlerde ortaya çıkabilecek sorunların çözümü adına yerli üretimin desteklenmesi gelmektedir. Bu konuda yapmış olduğumuz çalışmalarla, yüzde 80 olan dışa bağımlılık oranını azaltarak medikal sektörümüzde yerli üretim oranını yüzde 50’nin üzerine çıkarmayı başardık, bunu daha da geliştireceğiz.

Öte yandan, geçtiğimiz yıl tıbbi cihaz firmalarımızın kamu alacaklarıyla ilgili yaşanan sorun, Sağlık Bakanlığımızın, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın çabalarıyla ortadan kaldırılmıştır. Medikal sektörünün kamu alacaklarıyla ilgili ödemelerin doksan gün içinde yapılmasıyla ilgili bir planlama ortaya konmuştur. Gerek küresel Covid salgınının ekonomik etkileri gerekse dövizdeki manipülatif ve spekülatif etkilenmeler nedeniyle özellikle ithal medikal ürünlerde yaşanan fiyat istikrarsızlığı ve bunun sonucunda ortaya çıkan kısa süreli sorunlar da ortadan kaldırılmaktadır. Bu noktada tıbbi malzemelere yeni Sağlık Uygulama Tebliği’nde yüzde 75 oranında zam yapılarak sorun giderilmeye çalışılmıştır. Yaşanabilecek lokal aksaklıkları da çözüme kavuşturma adına yakından takip etmekteyiz.

Değerli arkadaşlar, Covid döneminde büyük fedakârlıklarla en önemli sorumlulukları üstlenen hekim ve sağlık çalışanlarımızla ilgili yapmak istediğimiz iyileştirmelerde sona yaklaştık. Kamuda çalışan hekim ve sağlık çalışanlarımızın maaşlarında önemli bir iyileştirmeyi gerçekleştirme kararlılığındayız. Döner sermaye sisteminde yapacağımız değişiklikle özellikle döner sermaye dağıtımında sorun yaşayan hastanelerimizde görevli sağlık çalışanlarımızı rahatlatacağız.

Sağlıkta yaşanan şiddet olaylarıyla ilgili bugüne kadar önemli düzenlemeler yapmıştık. Bütün bunlara rağmen devam eden, sağlık çalışanına yönelik şiddet olaylarını asla göz ardı edemeyiz. Bu noktada yeni bir düzenleme için çalışmalarımız sürüyor. Malpraktis ile ilgili hekim ve sağlık çalışanlarının yaşadığı tedirginlik defansif tıp uygulamalarına neden olmakta ve verilen bazı sağlık hizmetlerinin sunumunu olumsuz etkilemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu konudaki çalışmalarımızı kısa bir süre içerisinde sonuçlandıracağız. Özlük haklarına ve emekliliğe yansıyan, maaşlarda kayda değer bir düzenlemeyi de gerçekleştireceğiz.

Değerli arkadaşlar, vatandaşımız hastaneye geldiğinde derdine derman ararken “Önce Allah, sonra sen.” diye hekimlerimize ağır bir sorumluluk yükler. Ameliyata götürülen bir hasta sevdiklerinin ve Allah’ın aziz bir emaneti olarak sağlık çalışanlarımız tarafından teslim alınır. Vatandaşımız ile sağlık çalışanlarımız arasındaki güven ve saygı ilişkisinin bozulmasının tüm toplum için büyük bir sorun oluşturacağı gerçeğinden hareketle hepimizin ortak bir duyarlılık ve kararlılıkla hareket etmesi kaçınılmazdır.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi ve fedakâr sağlık çalışanlarımızı saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Öneriyi oylamadan evvel yoklama talebi vardır.

Sayın Özel, Sayın Sümer, Sayın Köksal, Sayın Karadeniz, Sayın Bulut, Sayın Tarhan, Sayın Şahin, Sayın Güzelmansur, Sayın Sarıaslan, Sayın Tanal, Sayın Yeşil, Sayın Demirtaş, Sayın Arık, Sayın İlhan, Sayın Yılmazkaya, Sayın Şahin, Sayın Girgin, Sayın Tokdemir, Sayın Emecan, Sayın Gök.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.49

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60’ıncı Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.
Yoklama için iki dakika süre veriyorum.
Yoklama işlemini başlatıyorum.
(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)
BAŞKAN – Pusula veren milletvekillerimiz ayrılmasınlar.
(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)
BAŞKAN – Habib Soluk? Burada.
Toplantı yeter sayısı vardır.
VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Ön Görüşmeler” kısmında yer alan, medikal sektöründe yaşanan tıbbi cihaz temin edilmesine yönelik sorunların araştırılması amacıyla verilmiş olan (10/5461) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 2 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1’inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun çalışma saatlerine ve 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

2/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 2/3/2022 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Cahit Özkan

Denizli

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1’inci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

2 Mart 2022 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

3 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

3 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 4 Mart 2022 Cuma günü saat 14.00’te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve bu birleşiminde 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

4 Mart 2022 Cuma günü birleşiminde 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 5 Mart 2022 Cumartesi günü saat 14:00’te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve bu birleşiminde 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

5 Mart 2022 Cumartesi günü birleşiminde 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 6 Mart 2022 Pazar günü saat 14:00’te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve bu birleşiminde 314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

314 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması önerilmiştir.

314 sıra sayılı Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87
Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222)

314 sıra sayılı Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı

1'inci Bölüm	1 ila 15'inci Maddeler	15
2'nci Bölüm	16 ila 29'uncu Maddeler	15 (Geçici 1'inci Madde Dâhil)
Toplam Madde		30

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu grup önerisinde Adalet ve Kalkınma Partisi çalışma saatlerine ilişkin bir öneri getiriyor. Değerli arkadaşlar, tabii, bu 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi gerçekten son derece kötü hazırlanmış, alelacele, gayriciddi hazırlanmış bir kanun teklifi; bir defa bu tespiti yapalım. Bu, Komisyonunda çok konuşuldu zaten, buna ilişkin değerlendirmeleri birazdan burada da eğer başlanırsa göreceğiz. Fakat, şimdi, bunun ötesinde, tabii, burası çok önemli. Yani, niye bir kanun teklifi gelişigüzel hazırlansın? Zaten bu nedenle sürekli sürekli kanun yapmak zorunda kalınıyor, kanun kalitesinde son derece düşme var; bir defa bunun tespitini yapalım.

İkincisi, İç Tüzük zorlanarak getiriliyor yani üç gün içerisinde bu kadar önemli bir düzenleme geçirilmeye çalışılıyor; bunu anlamak mümkün değil. Bu tür şeyler, nükleer yani bu tür kritik düzenlemeler başka ülkelerde halka soruluyor, referandum yapılıyor, böyle gelişigüzel, çalakalem, imla hatalarıyla dolu filan getirilmiyor; şimdi, bu, olacak iş değil.

Bir şey daha var, yani böyle tehdit edercesine, sanki muhalefeti tehdit edercesine hafta sonu da çalışma şeklinde bir öneri getiriliyor. Değerli arkadaşlar, bu, bu kadar acıldı, böyle bir zorunluluk vardı, biz iki üç hafta tatil yaptık, niye tatil yaptık? AK PARTİ Grup Başkan Vekilleri bize “Gündemimizde bir şey yok.” dediler. Yani iki hafta önce gündemimizde bir şey yok, şimdi geldiğimiz noktada bunun alelacele çıkartılması lazım. Niye? Çünkü 9 Martta Anayasa Mahkemesinin verdiği süre doluyor. Anayasa Mahkemesi ne kadar süre vermiş? Bir yıl süre vermiş. Ya, bir yıl bekliyorsunuz, bekliyorsunuz, en sonunda getirdiğiniz kanun teklifi de gayriciddi, gelişigüzel, çalakalem yazılmış bir kanun teklifi ve Meclisi sıkıştırıyorsunuz, “Bunun illaki görüşülmesi lazım.” Komisyonadaki görüşmeler sıkıştırıldı, sabah kaç kadar sürdü, 5'e kadar mı sürdü? Dünyanın neresinde böyle bir şey var? Tabii, siz bir kalite beklemiyorsunuz, her şey kalitesizleştiği için memlekette. Yani laf olsun torba dolsun diye iş yapılıyor. Bir kanun teklifi sabahın 5'ine kadar görüşülmez arkadaşlar, bu kadar önemli bir şeyse bunu zinde kafayla görüşmek lazım, toplumun her tarafına sormak lazım, meslek örgütlerinin gelmesi lazım, sivil toplum kuruluşlarının gelmesi lazım; bunların hiçbirini getirmeden böyle paldır küldür bir şey yapılıyor.

Ya, bir yıl süre verilmiş, iptal edilen bir kısım hükümler var, bir yıl niye duruyorsunuz? Tabii, size söylemiyorum ben bunu, nihayetinde yeni sistemde -gerçi siz yapmak zorunda olduğunuza göre, daha doğrusu hep beraber yapmak durumundayız ama bizim hiçbir kanun teklifimiz geçmiyor- biz biliyoruz ki bunun pratik uygulaması Cumhurbaşkanlığından geliyor veya bakanlıklardan geliyor. Ya, Allah aşkına, şu Meclisin itibarını zerre kadar düşünüyorsanız biriniz kalkıp sorsun şurada: “Kardeşim, beni niye sıkıştırıyorsun sabahlara kadar? Niye bunu madem...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Yalnız şunu sormak lazım: “Bizi niye sıkıştırıyorsunuz?” diye sizin sormanız lazım. Nihayetinde oradakiler bürokratlar...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, kendi teklifimiz, milletvekillerimizin teklifi.

ERHAN USTA (Devamla) – Hayır efendim, öyle bir şey yok. Cahit Bey, birbirimizi kandırmayalım. Bunun bir tane maddesini yazacak bir kişi yok şurada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Devamla) – Bırakın Allah aşkına yani Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliği yaptım ben, kimse kimseyi kandırmasın. Kurumdan geliyor, kurum sıkıştırıyor sizi ama kuruma şunu sormak lazım: Kardeşim, niye bir yıl durdunuz? Niye bir yıl durdunuz ve çok kötü bir kanun teklifi getirdiniz? Yarın bunlar da iptallerle karşılaşacak. Dolayısıyla, Meclisin itibarı diyorsak, milletvekilinin itibarı, saygınlığına diyorsak önce kendi itibarımıza kendimiz sahip çıkacağız. Meclisin saygınlığı kendimiz sahip çıkacağız. Bir defa reddetmiş olsanız bunların hiçbirisi olmayacak ama bir defa bile reddetmiyorsunuz, hiçbir konuşmayı zaten izlemiyorsunuz, her defasında dışarı çıkılıyor, ondan sonra yoklama istendiği zaman içeri geliniyor. “Aman burada bir kelimeye dahi maruz kalmayalım.” anlayışıyla yasa yapılmaz. Yani aslında benim konuşmam bu değildi çünkü ithalat ihracat meselesini konuşacaktık, memlekete faydalı bir şey konuşalım diye uğraşıyorduk ama yani bu tavırdan sonra bunu hakikaten... Yani son derece üzülüğümü ifade etmek istiyorum. Bu anlayışla kanun yapmanın da bu ülkeye bir faydası yok.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifiyle ilgili görüşmeler yapacağız ve Türkiye isyanda bununla ilgili ama umurunuzda mı bilmiyorum fakat ben bugün gene, bir başka isyanı dile getirmek için söz aldım.

Bugün Meclise Doktor Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kapatılmasının Platformu üyeleri

geldiler. Meclis Çankaya Kapısı'na geldiler ve herhâlde yine, Ankara'nın bütün polisi, bütün Emniyet güçleri oradaydı ve onlara seslenerek de şöyle söyledim: "Onkoloji hastanesi herkese açık, polisler kapalı." diye bir şey yok." Yani onkoloji hastanesine herkesin ihtiyacı var arkadaşlar, herkesin ihtiyacı var.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Onkoloji kapatılmıyor ki; hastaneyi başka yere taşıyoruz, daha iyi yere taşıyoruz; kapatılmıyor Onkoloji.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Kanserden bahsediyoruz; gerçekten, en ufak bir enfeksiyon hâlinde taşınması, şehir hastanelerinde bir yerden bir yere ulaşımı bile zor olan, mümkün olmayan insanlardan bahsediyoruz.

"Bizler yıllardır, bu hastaneden yetmişmiş sağlık çalışanları sayesinde nitelikli sağlık hizmeti almaktayız, hem hastaneyi hem de hastanenin sağlık hizmetlerine kolay ulaşım sağlamaktayız. Hastalarımızın sürekli eğitim aldıkları merkezi var. Ayrıca, yakınında, il dışından gelen hastalarımızın refakatçileriyle birlikte ücretsiz, konforlu biçimde kalabildikleri, yemeklerini yiyebildikleri Zübeyde Hanım Konukevi var. Çoğumuzun özel hastanelere gidecek parası yok. Kanseri hastalığının her geçen gün arttığı günümüzde bu tür hastanelerin kapatılmasını ya da kısmen taşınmasını bir kenara bırakın, yenilerinin hizmete sokulmasına ihtiyacımız var." diyorlar. Evet, gerçekten, bu hastalık karşısında bu hizmetleri veren Onkoloji Hastanesini neden kapatıyorsunuz, niyetiniz nedir, buna bir açıklama getirmemiz lazım. Ankara halkı bunu soruyor; sadece Ankara değil, aynı zamanda tüm Türkiye'deki yurttaşlar bunu soruyorlar çünkü Onkoloji Hastanesi öyle herhangi bir hastane değil, ben size söyleyeyim. Her türlü kanser tanı, tedavi, takibi ve bakımını uluslararası kalite standartlarıyla verebilen bir hastane, kapısına kilit vurulmak istenen hastane. Türkiye'de "eğitim ve araştırma" vasfına sahip olan tek hastane bu hastane, Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Evet, şehir hastaneleri işlemiyor. İnsanlar müşteri değiller, siz hastalara müşteri gözüyle bakmaya devam edemezsiniz ve sadece rant için, insan için değil, rant için Ankara'nın en değerli yerlerindeki kaç tane hastaneyi kapatınız, onları terk ettiniz ve bakımsızlığa bıraktınız; hâlbuki onların tekrar yenilenmesi gerekiyor ve bütün bu hastanelerin şu anda devam edenlerinin çalışmaya devam etmesi lazım ve kapatılmış olanların da açılması lazım.

Bu sadece hastalar için olan bir şey değil, aynı zamanda sağlık çalışanları için de olan bir şey. Onların orada hayatları var, o hastanelerin etraflarında evleri var ve hayatlarını ona göre yapmışlar, düzeneklerini ona göre kurmuşlar. "İnsan için" diyoruz, insan için gerçekten yatırım.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Nevşehir Milletvekili Sayın Faruk Sariaslan.

Buyurun Sayın Sariaslan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin, kendine yeterli gıda ürünlerine sahip olabilmek için ithalata dayalı tarım ekonomisinden, üretime, yerli ve millî tarım ekonomisine acilen geçmesi gerekir. Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında ürün çeşitliliği açısından en zengin ülke olmasına rağmen bu zenginliğinden maalesef yararlanamıyor. Türkiye, hayvan ithalatına son on yılda yaklaşık 10 milyar dolar para ödedi. Bu paralar, Brezilya, Amerika, Uganda, Polonya gibi birçok ülkenin çiftçisinin cebine girdi. Bizim hayvan yetiştiricilerimiz ise borç batağında. Yine, Türkiye, fabrika yeminde yüzde 60 oranında dışa bağımlı. Kendimize yetecek buğday yetiştiremiyoruz. Buğday ithalatının yüzde 65'ini Rusya'dan, kalan kısmını da Ukrayna ve değişik ülkelerden alıyoruz. Köylerimizde binlerce dönüm arazi bomboş, girdi maliyetlerinden dolayı da kimse ekim yapmıyor. Arkadaşlar, bugün 1 dönüm yere buğday ekiminde 6 litre mazot harcanıyor, mazotun bugünkü fiyatı 17 lira 25 kuruş -150 kuruş da bugün zam geldi- yani maliyeti 103 lira. Dap gübre 11 lira 50 kuruş, 20 kilogram gübre kullanılıyor yani 230 TL. 15 kilogram nitrat gübre kullanılıyor, 93 TL. Üre gübre 11 lira 50 kuruş, 20 kilo kullanılıyor, 230 TL. Yani toplamda biçerdöver parası, tohum parası, traktörün amortismanı, orada çalışan işçilerin yevmiyesi hesap edildiğinde 1 dönüm yerin maliyeti 700 TL'yi geçiyor. İnsanlar 700 TL maliyetle buğday elde edip daha altına satacağı için de üretimden vazgeçiyorlar. Çiftçiye ucuz maliyetle bu giderleri vereceğiniz yerde buğday ithalatından dolayı Rusya'ya, Ukrayna'ya sizin ödediğiniz para 2,3 milyar dolar. Bu ithalata ödediğiniz parayı Türk çiftçisine verseniz Türk çiftçisi ihya olur. Üreten millî tarım politikasının en temel koşulu girdilerimizi kendimizin üretmesidir. Acilen, yerli gübreye, yerli tohuma ve sulamada kullanılan enerji maliyetinin düşürülmesi açısından güneş enerjisine bir an önce geçmemiz gerekir. Siz bunları yapmadığınız sürece çiftçi üretim yapmayacak, siz de dolar verip yurt dışından ithal etmek zorunda kalacaksınız. 2020 yılında toplam 9,7 milyon ton buğday ithal etmişiz -yukarıda da söyledim- bunlara ödediğimiz paranın değeri de 2,3 milyar dolar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Sayın milletvekilleri, buradaki konuşmalarımın hemen hemen hepsinde söyledim: Nevşehir ile birlikte 4 ile hayat verecek olan Kayseri Yamula Barajı bittiği hâlde bunların sulama kanalları yapılmadı, sulama kanalları yapılmadığı için de sulak araziye geçilemiyor. Bu proje hayata geçirilirse Nevşehir, Kayseri, Yozgat, Kırşehir'i de içine alan 4 ilimizde 200 bin hektarlık arazi sulama tarımına kavuşacak, üretim de 3-4 kat artacak. Yıllardır vatandaşa söz verdiğiniz hâlde neden Yamula Barajı'nın sularını toprakla buluşturamıyorsunuz? Oysaki İç Anadolu Bölgesi'ne baktığınızda AK PARTİ'nin oy deposu olarak görüyorsunuz. Herhâlde size oy verenleri cezalandırmak istiyorsunuz.

Teşekkür eder, saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.21

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.55

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60'ıncı Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi ile Çevre

Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporları 314 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Özgür Bey, şimdi mi söz istiyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilmesi gerektiğine ve Başkanlığın tutumunun bu yönde olmaması hâlinde usul tartışması açılmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şöyle ki çok uzatmadan ifade edeyim Sayın Başkanım -geçtiğimiz haftalarda da bir benzerini yapmıştık- bugün gün içinde söz aldığım konuları tekrar etmeden: Biz Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin sakıncalı bir kanun teklifi olduğunu elbette söylüyoruz, gerekli tedbirlerin alınmadığını ama bunların hepsinden farklı olarak, Komisyon aşamasında da dile getirdiğimiz ancak Komisyon raporunun düzenlenmesine engel olamadığımız bir hâlde biz bu kanun teklifinin pek çok maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünüyoruz ve bununla ilgili, 8'inci maddenin (1)'inci fıkrasının Anayasa'nın 128'inci maddesine; 9'uncu maddenin Anayasa'nın 2'nci ve 56'ncı maddelerine; 18'inci maddenin yine Anayasa'nın 2'nci ve 56'ncı maddelerine; 22'nci maddenin (2)'nci fıkrasının Anayasa'mızın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasına; 21'inci maddesinin Anayasa'nın 2'nci, 7'nci, 56'nci, 87'nci ve 123'üncü maddelerine ve son olarak da 22'nci maddesinin (4)'üncü fıkrasının Anayasa'nın 10'uncu maddesine aykırılıklarını iddia ettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bununla ilgili de ilgili Komisyonun bu konudaki raporunun gerçeği yansıtmadığını; bu konunun, Anayasa'ya aykırı bir kanun teklifinin Meclis Genel Kurulunda görüşülmesinin doğru olmadığını ve Anayasa'ya aykırılık sebebiyle şu anda görüşmelere başlamadan Başkanlık Divanının ilgili metni Komisyona iade etmesi gerektiğini savunuyoruz ve bu konuda bir tutum belirlemenizi bekliyoruz.

BAŞKAN – Tutumum görüşmelerin devam etmesi noktasındadır.

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Komisyona iade edilip edilmemesiyle ilgili Başkanlığın tutumu hakkında

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tutumunuz o yöndeyseniz tutumunuz hakkında İç Tüzük'ümüze göre usul tartışması açma talebim var.

BAŞKAN – Hayhay.

Lehte, aleyhte...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Lehte...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) - Aleyhte...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Aleyhte...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Lehte...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu kanun teklifiyle ilgili Anayasa'ya aykırı olup olmaması hususunda Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının bir raporu yok, eğer varsa bize bir sunar mısınız?

BAŞKAN – Özgür Bey söyledi ama.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özgür Bey söyledi ama biz sizden istiyoruz. Yani böyle bir rapor var mı, yok mu? Varsa bize verin, olumlu veya olumsuz.

BAŞKAN – Hayhay.

Tutumumun lehte ilk söz Cahit Bey'in.

Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, 314 sıra sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi malum olduğu üzere Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülmüştür ve yapılan bütün o görüşmelerde Anayasa'ya uygunluk açısından denetimi de Komisyon aşamasında yapılmıştır ve bu noktada Anayasa'ya aykırılıkla ilgili iddialar reddedilmiş ve Anayasa'ya uygun olduğu yönünde karar verilmiştir. Hâl böyle olunca Anayasa'ya aykırılıkla ilgili artık değerlendirme Genel Kurulda ve Komisyonda değerlendirilmek yerine Anayasa'nın ilgili hükümleri çerçevesinde Mecliste grubu bulunan siyasi partiler ve belli sayıdaki milletvekili bir araya gelmek suretiyle Anayasa Mahkemesinde bu tür itirazları yapabileceklerdir. Bu çerçevede, tutumunuzun lehte yaklaşımımızın olduğunu ifade ediyoruz, destekliyoruz ve bu bağlamda Anayasa'ya aykırılıkla ilgili iddiaların reddiyle Genel Kurulda yasanın görüşülmesine devam edilmesini istiyoruz.

Meclisi de Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Aleyhte İbrahim Özden Kaboğlu... (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; evet, Anayasa'ya aykırı olabilir, Anayasa Mahkemesine başvurulabilir ama Anayasa Mahkemesi önceden denetim yapmıyor, sonradan denetim, yıllar sonra...

Sayın Özkan, bu yol, yol değildir, hukuki yol değildir, yargısal denetim yolu değildir; tıpkı şimdi olduğu gibi.

Bakın, nasıl gelindi bu eşiğe: 702 no.lu Kanun Hükmünde Kararname'yi Anayasa Mahkemesi iptal ettiği için bugün burada bu yasayı görüşmekteyiz. Ne zaman yapıldı? Hükümet kendi kendini lağvettikten sonra yani müstafi hükümet döneminde bile ciddi bir tasarruf yapılmayacağı hâlde mülga hükümet döneminde böyle bir düzenleme yapıldı, bile bile Anayasa'ya aykırı bir

(x) 314 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

düzenleme yapıldı ve Anayasa Mahkemesi de bunu iptal etti. Anayasa Mahkemesinin iptalinin üzerinden bir yıl geçtiği hâlde düzenleme son dakikada yapıldı, son dakika yapılan düzenleme de Anayasa'ya açıkça aykırı olarak yapıldı. Biz haykırdık, sabahlara kadar bu konuda aykırılık gerekçelerimizi öne sürdük fakat ne yazık ki dinletemedik ve bugün burada bunu dile getirmek durumundayız.

Aslında 3 ana eksiklik söz konusu burada:

1) Bu kadar önemli bir yasanın yasa etki analizi bulunmuyor.

2) Çevresel etki değerlendirmesi bulunmuyor. Türkiye'nin geleceğini, Türkiye ülkesini, bütün bölgeyi tehlikeye atacak düzenlemeler zincirinde çevresel etki değerlendirmesi yok.

3) Anayasa'ya açıkça aykırılık taşıyor.

Şimdi, bu durumda, esasen, Komisyon'da 1'inci konuda herhangi bir rapor gelmedi, sorduk defalarca. Yasa etki analizi yok, çevresel etki değerlendirmesi yok, Anayasa'ya uygunluk incelemesi kesinlikle yok.

Bir de ne söz konusu biliyor musunuz? 1'inci madde Nükleer Düzenleme Kurulunu düzenliyor, görev ve yetkilerini sayıyor ama statüsü yok. Bu tür kuruluşlar karşılaştırmalı hukukta hep özerk ve uzman birim olarak, kamu tüzel kişiliği olarak düzenlenir ama bu düzenlenmemiş. 1'inci maddeden itibaren sakat. Biraz önce Grup Başkan Vekilimizin söylediği üzere, diğer maddeleri de Anayasa'ya çok yönlü aykırı olmakla birlikte, esasen, 1'inci maddesindeki sakatlık diğer maddelere de sirayet ediyor ve tümüyle Anayasa'ya aykırılık ortaya çıkıyor çünkü 1'inci madde bunun görev, yetki ve sorumluluklarını ortaya koyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Anayasa hukukunda ve kamu hukukunda hangi makama görev, yetki ve sorumluluk verdiğinizi bilmeniz gerekir. Bu hangi statüde olacak? Bu tür kuruluşlar bağımsız, özerk ve uzman kuruluşlardır. Eğer bu böyle değilse verdiğiniz görev ve yetkileri kullanamaz. Hayır, biz sıkıştırdığımız zaman, gece yarısı “Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenecek.” denildi. Kesinlikle düzenlenemez çünkü madde (104/17) bellidir: “Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.” Kanunla düzenleme yapılan bir konuda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Bu, çok açık bir hükümdür. Eğer siz “Bunu yasayla düzenledik. Bunun özünü CK'yle düzenleyelim.” diyorsanız zarf ve mazruf ilişkisi ortaya çıkar. Bu, açıkça Anayasa'ya aykırıdır. Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilecek metni burada oylamayalım, geri çekelim ve bunu Anayasa'ya uygun bir düzenleme hâline getirelim çünkü yıllar geçtikten sonra Anayasa Mahkemesinin denetim yapmasının bir anlamı ve işlevi bulunmamaktadır.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Lehte Ahmet Özdemir... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu raporu sizden istedik, Kanunlar ve Kararlar sizin solunuzda oturuyor “Bu devlet sırrı.” diye vermiyor. Komisyona havale etti, Komisyondan istiyoruz, vermiyor. Böyle bir yasama düzeni olamaz. Böyle bir şey mi olur?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Tanal'ın tutumu Anayasa'ya ve İç Tüzük'e aykırı efendim. Anayasa'ya ve İç Tüzük'e aykırı Sayın Tanal'ın tutumu, kürsüde hatip var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani “Raporu biz veremiyoruz.” diyor. Komisyon Başkanı burada. Olacak şey mi ya!

BAŞKAN – Sayın Özdemir, siz buyurun.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usulünde en önemli belirleyici kriter şu elimde bulunan Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'dür.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu, devlet sırrı mı ya! “Kanunlar ve Kararlar raporunu ben vermem.” diyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hatip kürsüde, hatip kürsüde.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Biz de çalışmalarımızı bu İç Tüzük'e göre yapıyoruz, işlemlerimizi buna göre yürütüyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani Başkanım, devletin raporu böyle gizli, sır olamaz.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Sayın Başkanımızın görüşmelere devam yönündeki kararı da yine İç Tüzük'teki açık hükümler doğrultusundadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Böyle bir şey mi olur ya? Dört dönemdir Milletvekiliyim, komisyon veriyor. Sanayi Komisyonu “Ben veremem.” diyor.

BAŞKAN – Devam edin Sayın Özdemir, devam edin.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Sanki, arkadaş...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yanınızda, Kanunlar ve Kararlar “Veremem.” diyor.

Ya, ben hatipten özür diliyorum, kusura bakmayın. Sizden çok özür diliyorum.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Özür diliyorsunuz ama aynen devam ediyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizden çok özür diliyorum ama yapılacak şey mi ya?

BAŞKAN – Sayın Tanal, müsaade edin, arkadaşımız konuşsun.

Buyurun.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, biraz önceki aleyhte söz alan Hocamız, sanki -Anayasa Mahkemesini, gösterdiğimiz yolu- sadece tek denetim yetkisi Anayasa Mahkemesindeymiş gibi anlattı ama aslında kanun teklifleri görüşülmeye başlanmasının ilk aşamasından itibaren Anayasa'ya uygun olup olmadığına dair bir inceleme yapılarak geliyor. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisine gelişinin ilk noktası yani komisyonlar, -İç Tüzük'ün 38'inci maddesi- komisyonlarında önüne gelen bir kanun teklifiyle ilgili ilk inceleyeceği şey zaten Anayasa'ya aykırılık iddiası veya Anayasa'ya aykırı olup olmadığı. Komisyonlarda bu yönde bir inceleme yapıldıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna geliyor, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna geldiğinde de yine, bir denetim yetkisi var zaten, İç Tüzük 84'üncü madde de bunu açıkça söylüyor; kanun tekliflerinin görüşülmesi sırasında Anayasa'ya aykırı olduğu iddia edilen maddelerle ilgili önergeler öncelikle görüşülür diyor. Dolayısıyla, aslında bir kanun teklifinin teklif olarak hazırlanmasından kanunlaşmasına kadarki her aşamada Anayasa'ya aykırılık iddiaları değerlendiriliyor. Ancak değerlendirilemeyecek bir nokta var; kanunun Genel Kurulda görüşülmeye başlanması sırasında artık bu denetim yapılamaz. Dolayısıyla da Başkanımızın bu yöndeki kararının doğru olduğunu ve Başkanımızın tutumunun lehinde oy kullanacağımızı belirtiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aleyhte, Ali Kenanoğlu... (HDP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, hatip “Yani bu kanunlar zaten komisyonlara gelmeden önce ilgili uzmanlarla, çeşitli komisyonlarla değerlendirilerek, işte, Anayasa'ya uygunluk noktasında incelemeler yapılırak geliyor.” dedi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Komisyonda” dedi.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – “Komisyonda” dedi, tamam, oraya da geleceğim.

Birincisi şu: Madem bunların her aşamada Anayasa’ya uygunluk kontrolü yapılıyor, o hâlde çeşitli kararlar Anayasa Mahkemesinden niye geri dönüyor? Demek ki bu incelemeler yeterli değil ya da incelemelere hakikaten Anayasa’ya uygunluk çerçevesinde bakılmıyor. Sadece kimi siyasi saiklerle ve ihtiyaca binaen çıkartıldığı için zaman zaman çıkartılan yasalar Anayasa Mahkemesinden geri dönüyor; bir kere bu bir gerçek.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Onun için Anayasa Mahkemesi var, tabii, doğru.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – İkincisi: “Komisyonda incelendi.” deniliyor. Şimdi, ben asıl Komisyonun üyesiyim. Komisyon açısından böyle bir inceleme söz konusu olmadı. Komisyon sadece Anayasa Komisyonuna gönderiyor, onlar Komisyonu toplamadan dahi kendileri “Bir sorun yok.” babında bir bildirimde bulunuyorlar. Şimdi, burada, biz Komisyon olarak bu işin Anayasa’ya uygunluk noktasında, çerçevesinde herhangi bir incelemeye tabi tutulduğunu görmedik, Komisyon aşamasında böyle bir şey olmadı.

Şimdi, bir kere, şöyle bir şey var: Zaten bu yasanın kendisi Anayasa Mahkemesinden dönen bir kanundur, dönme gerekçesi farklıdır fakat oradan dönen bir kanundur. Bu kanuna esas, bu kuruma esas Akkuyu Nükleer Santrali meselesinde şeklinde olduğu gibi, anayasal ve yasal denetimlerden kaçırarak, ortada daha şirket yokken uluslararası sözleşme imzalanıyor. Dolayısıyla birçok açıdan hem anayasal kural ihlal ediliyor hem de bu yasayla bir bütün olarak birtakım denetimlerden kaçırarak babında da işlemler yapılıyor.

Şimdi, iktidarın şöyle bir mantığı var yani bu kurumun yapılmasında da var bu: “Biz çıkaralım. Sizin zaten Anayasa Mahkemesine gitme hakkınız var, gidersiniz, hakkınızı orada ararsınız, eğer Anayasa’ya uygun bulunmuyorsa geri döner.” Böyle bir yaklaşım olmaz. Meclis “Anayasa’ya aykırı bir kanun çıkarırım ben.” diyemez. Yani siz “Uygun değilse oradan döner nasıl olsa.” diyorsunuz. Bununla ilgili daha önce beyanlar da oldu, kimi zaman komisyonlarda da böyle beyanlar oluyor. Bu, apaçık şudur: “Biz, kanunlara aykırı, Anayasa’ya aykırı kanun yaparız.” demek oluyor. Bu da tek adam rejiminin bir ürünüdür. Bu nedenle, kanun teklifinin Komisyona geri gönderilmesi gerekir, Komisyonda da Anayasa’ya uygunluk incelemesi yapılması gerekir.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin Anayasa’ya aykırılığı itirazlarına ilişkin Başkanlığımızın görüşünü kısaca açıklamak istiyorum.

Bilindiği üzere, İç Tüzük’ün 38’inci maddesine göre, komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasa’nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Komisyon, Anayasa’ya aykırı gördüğü teklifi maddelerine geçmeden reddetmek zorundadır. Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, teklifi Anayasa’ya aykırı görmeyerek raporunu Başkanlığımıza intikal ettirmiş, teklif gündemimizdeki yerine almıştır. Genel Kurulda teklifin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında Anayasa’ya aykırılık iddialarının dile getirilmesi mümkündür. Genel Kurulun bu görüşmelerden sonra Anayasa’ya aykırılık iddialarını ciddi görerek maddelere geçilmesini reddetme yetkisi bulunmaktadır.

Yine, İç Tüzük’ün 84’üncü maddesine göre, teklifin belli bir maddesinin Genel Kurulda görüşülmesi sırasında Anayasa’ya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler diğer önergelerden önce oylanır. Görüldüğü gibi, bu teklifin Anayasa’ya aykırı görülmesi hâlinde gerek Komisyonda gerekse Genel Kurulda reddedilmesine olanak tanıyan çok sayıda kural bulunmaktadır. Başkanlığımızca raporun işlemden kaldırılması gibi bir işlem tesis edilmesi mümkün değildir, tutumum bu yöndedir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Özgür Bey, size söz vereyim.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Adalet ve Kalkınma Partisinin istismarcı bir yasama yaklaşımıyla bütün kanunları temel kanun olarak gördüğünün doğru olduğu sakıncalara, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının komisyonlarla paylaştığı kanunlarla ilgili yasama tekniği açısından değerlendirmeleri içeren evrakın Komisyon sözcüleriyle paylaşılmasının sebebini bilmek istediğine ve bu eksikliğe rağmen kanun görüşmelerine devam edilirse usul tartışması açmak zorunda olduklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL - (Manisa) - Sayın Başkanım, şimdi, genel bir sorun ama mutlaka irdelenmesi ve çözülmesi gereken şöyle bir sorunumuz var: Okuduğunuz açıklama eğer kanun İç Tüzük 81’e göre görüşülüyor olsa tatmin edici çünkü 7 önerge hakkı var ve ayrıca 81’e göre de her bir madde üzerinde grupların onar dakika söz söyleme hakları var. Ama Adalet ve Kalkınma Partisi, 300, 500, 700, 900, 1.000 maddelik kanunlar için istisna bir hâli düzenleyen 91’inci maddedeki temel kanunu bir istisnai kaideye çevirerek ve istismarcı bir yasama yaklaşımıyla bütün kanunları temel kanun olarak gördüğünü düşünüyor. Böyle olunca, temel kanunda önerge sayısı 2’yle sınırlıdır -çünkü 900 maddelik bir kanun görüşeceğiniz düşünülüyor- ayrıca grupların önerge hakları saklıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu durumda, -torba kanun gibi birbiriyle ilgili ilgisiz, başka başka maddelerin olduğu- her bir maddede milletvekillerinin görüş bildirmesi olanaksız olduğu için değişiklik önergeleri vererek ve bu istismara karşı İç Tüzük’ün muhalefet lehine evrilebileceği basit değişiklik önergelerini zaman zaman vererek beş dakika olsun madde üzerinde konuşma hakkı kazanıyoruz. Sizin yaptığınız, Kanunlar ve Kararların ifade ettiği 87 hatırlatması: “Anayasa’ya aykırı olduğunu düşünüyorsan o maddede önergeni verirsın, öncelikle görüşülür.” Bu, şu demek: Bir maddenin Anayasa’ya aykırı olduğunu iddia ediyorsan o maddenin içeriğine yönelik söz söyleme hakkını elinden alırım. Eğer maddenin içeriğine yönelik söz söyleyeceksen Anayasa’ya aykırılığını iddia edemezsin çünkü önerge 2, grupların hakkı saklı yani CHP’nin 1 hakkı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, bu durumda, ben nasıl Anayasa’ya aykırılığı iddia edeceğim ya da edersem, o maddenin aslında yanlış yazıldığı, -başka mahzurlarının- Anayasa’ya aykırılık dışındaki mahzurlarının giderilmesi gerektiği yönünde nasıl konuşacağım, nasıl önerge vereceğim? Bu, yapısal bir sorun; böyle olduğu için ve bütün kanunları 81 değil, 91’e göre -bir istisna hariç- görüştükleri için ciddi bir sıkıntıya dönüşmüş durumda.

İkinci husus da, tabii, Kanunlar ve Kararlar, her kanun geldiğinde o kanunla ilgili yasama tekniği açısından bir değerlendirme yaparak ve onun içinde sadece Anayasa’ya aykırılık değil ama komisyonun yapacağı temel işlerden bir tanesi ve

birinci iş olduğu için o konuda da bir mahzur görüyorsa onu da ifade eden bir bilgi notu gibi bir çalışmayı yani Meclis Başkanı imzasıyla değil ama bir hizmet olarak sürekli talep edilen ve talep edilmesinde fayda görüldüğü için yıllardır otomatik bir şekilde yapılan, yollanan ve iyi yasama açısından önemli bir evrakı Komisyonla paylaşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Komisyonun bu evrakı, Komisyon Başkanı, Komisyonun idari işlemlerinden sorumlu ama Anayasa'ya aykırılığı veya başka mahzurları tek başına değerlendirme, bunu Komisyon üyeleriyle paylaşmama... Talep edildiği takdirde Komisyon üyesi olmamanın tek ayrık durumunun önerge verememek ve oy kullanamamak olduğu yani geriye kalan tüm hakları kullanabilen milletvekilinden bu esirgenemez.

Şu açıdan Sayın Başkanım: Komisyon Başkanı, lütfen, Komisyonun sözcüleriyle -çoktan bunu yapmış olmalıydı- o belgeyi paylaşmalıdır ve bir mahzur varsa görülmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum Başkanım.

Şimdi soruyorum -elimden geldiğince bu telaşla- Komisyon sözcüsü arkadaşlarıma, Sanayi Komisyonunda bu belge, bu çalışma paylaşılmış. Diğer komisyonlara soruyorum: “İstediğimizde veriliyor.” deniliyor. Sanayi Komisyonu bu kanuna özel bir sakınma içindeyse bunun sebebini bilmek isteriz ve şüpheleri iyice artırır bu. Yok, öyle bir şey değilse, kaliteli yasama açısından, Meclisimizin uzmanlarının hazırladığı bu belgenin, bu çalışmanın talep eden milletvekiliyle paylaşılması lazım. Bunu hem sizin takdirinize sunuyorum hem de Komisyon Başkanını bu konuda İç Tüzük'ü ve Anayasa'yı ihlal edecek bir tutum takınmamaya davet ediyorum. Eğer Komisyon Başkanlığı tarafından bu belgenin bize ulaştırılacağı... Burada şu olabilir: Komisyonunda dosyasındadır, makul süre bekleriz. Ama bu konuda tatminkâr bir tutum takınılmıyorsa bundan sonra bu görüşmeyi sürdüremeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eğer burada siz “Bu eksikliğe rağmen yine devam edeceğiz.” dersiniz mecburen usul tartışması açmak zorundayız ama amacımız burada bir usul tartışmasına gitmek değil, Komisyon Başkanının bu yanlış ve kötü örnek tutumunu değiştirmesidir. O konuda bir açıklama bekliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Görüşleriniz kayda geçmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Komisyon Başkanlığı verecek mi Sayın Başkanım? Komisyon Başkanlığı bu belgeyi gruplarla paylaşacak mı, Komisyon üyeleriyle paylaşacak mı? Paylaşmayacağını söylüyorsa usul tartışması açacağız ve belgenin getirtilmesini isteyeceğiz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altunyaldız.

31.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyaldız, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, müsaade ederseniz, Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla ilgili kısa bir not düşeceğim. Çok kıymetli üyelerimizin, Genel Kurulun değerli üyelerinin bildiği gibi İç Tüzük'ün 38'inci maddesine göre, Komisyonlar kanun teklifinin Anayasa'ya uygunluğunu değerlendirir. Bu kapsamda raporun Başkanlık aracılığıyla Genel Kurulun huzuruna taşınması -aslında, demin Sayın Başkanımızın da ifade ettiği gibi- Komisyonun Anayasa'ya aykırılık yönünde bir tespitinin olmadığını çok açık bir ifadesidir. Dolayısıyla yapılan işlemden Anayasa'ya, İç Tüzük'e ve Meclis teamüllerine bir aykırılık söz konusu değildir.

Diğer taraftan, Kanunların bu konuyla ilgili görüşü Komisyonumuza sunuldu, burada bir aykırılık tespiti ya da bulgusu yoktu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Siz raporla ilgili bir değerlendirme yapın.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI ZİYA ALTUNYALDIZ – Onu yapıyorum.

Sonrasında, biz raporu ve kanun teklifi metnini Meclis Başkanlığımıza tevdi ettik dolayısıyla şu anda bu rapor Meclis Başkanlığımızdadır.

Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, o zaman...

BAŞKAN – Bunu değerlendireceğiz Özgür Bey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, şimdi yani rapor Komisyonunda da yok, Meclis Başkanlığında...

BAŞKAN – Soracağız Meclis Başkanına.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, ama şu olabilir: Meclis Başkanlığı, raporu...

Şunu söyleyeyim Sayın Başkan, hakikaten çok iyi niyetle şunu söyleyeyim: Bu öyle bir şey ki Komisyon, Başkanını neden seçiyor? Toplantı talebini değerlendirsin, kendi yetkisini kullanarak kanun teklifleri geldiğinde görüşme yapsın diye ama gizli kapaklı alıp inceleyip kendi karar versin diye değil yani bizim Komisyon sözcümüz ve Komisyon üyeleriyle bu raporu paylaşmasının ve bu raporun üzerinden yol alınmasının ne mahzuru var? Ne mahzur görmüş de yapmıyor bunu?

BAŞKAN – Bunu değerlendireceğiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki Sayın Başkanım.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, bunları görmeden nasıl değerlendiririz, olacak şey mi? Vallahi ben çalıştırmam Meclisi, açık ve net söyleyeyim. 31'inci maddenin son fıkrası açık Sayın Başkanım, belgeyi görebilir, gösterebilir, göstermek zorunda; burası babasının çiftliği değil! Hatipten özür diliyorum ben. Bana bu belgeyi göstermek zorunda Başkanım, burada gizli kapaklı bir şey yapamaz, milletın vebalı boynumuzda. Ben, hatipten, tüm milletvekillerinden özür diliyorum; teamül

hakkımı kullanıyorum ben.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Başkan “Baktırıyorum.” dedi Mahmut Bey, ne oluyor ya! Allah Allah!

BAŞKAN – Tanal, seni çağırıyorlar, seni çağırıyorlar. Arkaya git, arkaya hadi.

Buyurun Sayın Yasin Bey.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin geneli üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ'si yaklaşık yirmi yıldır iktidarda, hem de övündükleri gibi tek başına yani acemilik, çıraklık, kalfalık aşamalarını geride bırakıp ustalaşması gereken bir durumda ancak ne yazık ki iktidarın özellikle son dönemlerde attığı her adım kendi iktidarlarının sonunu hazırladığı gibi, ülkemizi de uçurumun kenarına itiyor. Her konuda bir acelecilik, her konuda bir vurdumduymazlık, her konuda bir savrulma Meclis Genel Kuruluna getirilen kanun tekliflerinin görüşülmesine de yansıyor. Geçtiğimiz iki hafta Meclis Genel Kurulu, Cumhurbaşkanının yıllar önce gerçekleştirdiği ziyaretlerinde imzaladığı ancak yıllardır Genel Kurula getirilmesine gerek duyulmayan uluslararası anlaşmaları uygun bulmak için oyalandı. Onun öncesinde de gündemde bir şey olmadığı için -böyle diyemediklerinden- başka bir gerekçeyle Meclis bir hafta çalıştırılmadı. Meclis bu şekilde oyalanırken görüldü ki 9 Mart 2022 tarihinde yürürlüğe girmesi gereken bir kanun teklifi unutulmuş. Cuma akşamı Enerji Komisyonundan gelen bir bildirimle Komisyon üyeleri Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'ni görüşmek üzere pazartesi günü alelacele toplantıya davet edildi. Pazartesi günü, önce, sabah alt komisyon olarak seçilen Çevre Komisyonunda toplantı yapıldı, akşama doğru asli komisyon Enerji Komisyonu da apar topar, sabaha kadar çalıştırılıp toplantı gerçekleştirildi ve teklif bugün Genel Kurulda. Bu arada, teklif tali olarak havale edildiği Adalet Komisyonu ve Plan ve Bütçe Komisyonu gündeminde ise kendine yer bulmamış, oysa teklif kapsamlı ceza ve yaptırım hükümleri ile mali hükümler içermektedir. Bu nedenle, dedik ki özellikle madde sayısı fazla, kapsamlı ve son derece önemli bu teklifin bu kadar kısa sürede milletvekilleriince sağlıklı bir şekilde incelenmesi imkânsızdır. Bu nedenle, teklifin yeterince incelenmesi için süre verilmesini ya da ayrıntılı olarak incelenmesi için alt komisyonda değerlendirilmesini talep ediyoruz. Tabii ki bu önerimiz, iktidar milletvekillerinin oylarıyla reddedildi.

Ülkemiz açısından son derece önemli ve olası nükleer kazalarda kazanın meydana geldiği coğrafyada felakatin etkilerinin yüzyıllar boyunca atlatılmadığı bir konudaki bir yasal düzenleme, sabah Çevre Komisyonunda, akşam Enerji Komisyonunda, iki gün sonra da Genel Kurulda tartışılıp kapatılacak bir konu değildir. Bu acelecilik önümüzdeki dönemde ülkemizi büyük tehlike ve risklerle karşı karşıya getirebilecektir. Milletimize, doğaya, ülkemize karşı hepimiz sorumluyuz ve bizim milletimize, doğaya ve ülkemize bu kötülüğü yapma hakkımız yok.

Gelelim bu acelenin nedenine çünkü ortada nükleer bir mevzuat felaketi var. Bilindiği üzere, Cumhurbaşkanına yürütmenin yetkilerini veren Anayasa değişikliği Temmuz 2018'de yürürlüğe girmişti. Sayın Cumhurbaşkanına yetkiyi alınca bunu sınırsız bir yetki gibi alıyıp “Kanun hükmünde kararnameleleri işi götürürüm, kimse de karşı çıkamaz.” diye düşünmüş olacak ki 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin altına imza attı. Kanun hükmünde kararname hem yetki açısından hem de içerik açısından eksikliklerle dolu olunca bu eksiklikleri gidermek üzere Meclisten bir kanun çıkarıldı ancak Anayasa Mahkemesi 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yi 30 Aralık 2020 tarihli kararıyla iptal etti ve Cumhurbaşkanına nereye kadar yetkili olduğunu hatırlatan Anayasa Mahkemesi, iptal gerekçesinde: “Çevre ve insan sağlığıyla doğrudan ilgili olan nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında ilgililerin korunmasına yönelik temel ilke ve esaslar ile tarafların sorumluluklarının belirlenmesi ve bu faaliyetler üzerinde düzenleyici kontrol yetkisini haiz Nükleer Düzenleme Kurumunun kurulması şeklindeki amaçın Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması kapsamında değerlendirilemeyeceği açıktır.

Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyon faaliyetlerine ilişkin konular ile bu alanda yetkili bir kurum kurulması 7142 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde belirtilen Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı kapsamında değildir. Dolayısıyla dava konusu kanun hükmünde kararname kuralları Anayasa'nın mülga 91'inci maddesi uyarınca verilen kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilemez.” demıştır.

Anayasa Mahkemesi, 9 Mart 2021 tarihindeki Resmî Gazete'de iptal kararının yayınlanmasından itibaren bir yıl sonra yürürlüğe gireceğini belirtmiştir yani 9 Mart 2022'de. Bu sürenin dolacağı tarih bilinmiyor muydu? Unutulmuşsa bir gaffet, unutulmamışsa ve “Nasıl olsa sayısal çoğunluğumuz var, Genel Kurulda kabul ederiz, geçer.” diyorsanız o da ayrı bir dalalet çünkü birçok ülke, nükleer enerjiyle ilgili bir mevzuatı üç günde kanun hâline getirmeyi bırakın, nükleer enerji santralinin kurulmasına ilişkin kararı bile referandumla vatandaşına soruyor. Takdiri Genel Kurula ve vatandaşlarımıza bırakıyorum.

Bu arada, kanun teklifi aceleyle görüşülürken AK PARTİ'si her zaman olduğu gibi bu temel kanunu, kod kanunu da yine nükleer enerjiden bağımsız maddeler ekleyerek torba kanun hâline getirmiştir. Anlaşıyor ki iktidar için kanunları karmakarışık hâle getirmek tedavisi zor bir bağımlılık hâlini almıştır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin maddelerine geçmeden önce ülkemizin enerji bağımlılığı konusuna değinmek istiyorum. Evet, nükleer enerji kullanımı bir tercih. Özellikle 1950'li, 1960'lı yıllarda, alternatif enerji kaynaklarına erişilemediği dönemlerde dünyada bazı ülkeler bu tercihi nükleer enerjiden yana kullanmışlar ama dünya değiştiği gibi tercihler de değişmiş durumda. Tercihlerin değişme nedenlerinin başında güvenlik, coğrafi konum, emperyal kaygılar, karşı politikalar, teknolojik gelişmeler, iklim değişikliği, siyasal ve ekonomik krizler, bölgesel çatışmalarla birlikte, nükleer enerjinin riskleri yanında, nükleer felaketler de geliyor. Dünya bu felaketleri yaşayarak gördü. Bildiğimiz gibi, Çernobil felaketi yanı başımızda yaşandı ve hâlâ, özellikle Karadeniz Bölgemizde yaşayan vatandaşlarımız bu felakatin sonuçlarını acı kayıplarla yüreğinde hissediyor. Buna rağmen, neden nükleer enerji? Çünkü ülkemiz, enerji kaynaklarının çeşitliliğine rağmen enerji ithalatçısı bir ülkedir. 2000'li yıllarda enerji arzında yüzde 67,2 oranında dışa bağımlı olan ülkemiz, bugün, yüzde 74 oranında dışa bağımlı hâle gelmiştir ve özellikle Rusya'ya bağımlı hâle gelmiştir ve bu bağımlılığın bedeli 10 milyarlarca dolar; 2019 yılında ödediğimiz tutar 40 milyar dolardı, 2022 yılına gelindiğinde yükleneceğimiz bedeli siz hesaplayın. Bununla birlikte, enerjide bu denli dışa bağımlı olmak zorunda mıyız? Türkiye, enerji kaynaklarına ulaşma imkânı bulunan ama iktidarın yanlış enerji politikaları nedeniyle bu kaynaklardan yeterince yararlanamayan bir ülke durumuna itilmiştir. Birçok ülkede enerji modeli üretim, tüketim ve yenilenebilir enerji üzerine kurulmaya başlanmıştır. Bakın, bu konuda bağımlılık zincirinden elindeki kaynaklarla kurtulmaya çalışan ve başarılı olan bir örnek vermek istiyorum: Almanya örneği. Bakınız, enerji üretimi için geçmişte nükleer enerji santrallerinden yararlanan Almanya, bu tercihi değiştirmiş, 2030 yılında yüzde 100 oranında yenilenebilir enerji kullanmayı hedeflemiştir, bunun için öncelik verdiği enerji kaynağı da güneş enerjisi. Almanya'dan 1,5 kat daha fazla güneşlenme süresine sahip olan ülkemizin neden böyle bir hedefi yok? Enerji için yüklendiğimiz milyarlarca doların bir kısmını sadece konutların çatı ve cephelerindeki elektrik üretimini yaygınlaştırmak için kullanamaz mıyız? Bu konuda bu uygulamayı teşvik edip finansman için destek olamaz mıyız?

Geçtiğimiz haftalarda ülkemiz, enerjide dışa bağımlı olmamızdan kaynaklı bir enerji yokluğu felaketini yaşadı. İran'ın on gün süreyle doğal gaz akışını kesmesi, Türkiye'nin hem elektrik hem sanayi üretimini aksattı hem de çok güvendiğimiz ihracatçılarımızın ticari anlaşmalarına zarar verdi ve hâlâ sanayicimize kısıtlı doğal gaz vermeye devam ediyoruz. Bunlar yetmezmiş gibi, elektrik kurumumuz TEK'in paramparça edilmesi, dağıtımın özelleştirilmesi ve dağıtım şirketlerinin verdiği sözleri

tutmaması, elektrik üretim hatlarında yenileme çalışmalarının bile yapılamaması nedeniyle Isparta günlerce elektriksiz kaldı.

Tekrar nükleer enerji konusuna dönmek istiyorum. Enerji kaynağı olarak nükleer enerjiden yararlanmak isteyen ülkeler, nükleer enerjinin barışçıl amaçlı kullanımı sırasında güvenliğin sağlanması ve sürdürülmesi ile faaliyetin radyasyonunun olası zararlı etkilerinden korunarak yerine getirilmesi konusunda önemli sorumluluklar üstlenmişler ve nükleer enerjinin kullanımına ilişkin uluslararası anlaşmalara imza atmışlardır.

Ülkemizde nükleer enerji çalışmalarının temelleri 10 Eylül 1956 tarihinde atılmış, buna bağlı olarak aynı yıl Başbakanlığa bağlı Atom Enerjisi Komisyonu kurulmuş. Komisyon, 1982 yılında Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna dönüştürülmüş, kısa adı TAEK olan bu kurum, 2002 yılında Başbakanlıktan alınıp Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlanmıştır. Nükleer enerjiyle ilgili her konuda yetkili kurum olarak teşkil edilen, bu kapsamda düzenleyici, denetleyici işlevleriyle beraber icra işlevi de bulunan TAEK'in o tarihte görevleri nelerdi? Atom enerjisinin barışçıl amaçlarla ülke yararına kullanılmasını sağlamak, temel ilke ve politikaları belirleyip önermek, atom enerjisiyle ilgili bilimsel, teknik ve idari çalışmaları yapmak, düzenlemek, desteklemek, koordine etmek ve denetlemek yani, aslında, bugün görüştüğümüz kanun teklifinin esaslarını teşkil eden konular üzerine çalışan, yıllardır birikime, uzmanlığa, arşive sahip olan köklü bir kuruluşumuz varmış. Ama buna rağmen, iktidar, Anayasa'yı, kanunları hiçe sayarak bir kanun hükmünde kararnameyle yeni bir yapı oluşturmak istemiş, TAEK'in yürütmekte olduğu düzenleyici ve denetleyici faaliyetleri Nükleer Düzenleme Kurumu bünyesinde şekillendirmiştir.

Bu arada, 2020 yılında, yine bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kamu tüzel kişiliğini haiz, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıyla ilgili, özel bütçeli Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, TENMAK kurulmuştur. Bu kararnameyle köklü bir kamu kurumu olan TAEK kapatılmıştır. Yine aynı kararnameyle iktidar tarafından 2003 yılında kurulmuş bulunan Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ve 2018 yılında kurulmuş olan Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü kapatılmış, kapatılan Kurumun görev ve yetkileri TENMAK'a devredilmiştir. İktidarın mevcutta 1956 yılında itibaren nükleer enerji üzerinde çalışmalar yapan TAEK gibi bir kurumda düzenleme yapmak yerine, 2018 yılında Anayasa'ya aykırı bir şekilde kanun hükmünde kararnameyle Nükleer Düzenleme Kurumunu kurması kabul edilir bir durum değildir; Anayasa Mahkemesi de bu düzenlemenin her maddesini haklı bir gerekçeyle iptal etmiştir. Ayrıca, TAEK'in kapatılması basit bir kurumun görevini sonlandırmak olarak görülmemeli, yıllara dayanan uzmanlığın, kamusal birikim ve deneyimin, kurumsal hafızanın yok edilmesi olarak anlaşılmalıdır. Yine, TAEK'in önüne engel olarak gösterilen icrai faaliyetler diye sunulan gerekçeler de derinliği olmayan ifadelerdir, ticari olmayan araştırma reaktörleri, izotop üretimi gibi küçük çaplı, kolaylıkla izole edilebilecek faaliyetlerdi. Bu köklü Kurumun yerine bütçesi ile idaresi bağımsız yapılanmaya dönüştürülemeyen, siyasi yapıya daha da bağımlı, kadroları itibarıyla itaate razı yapılanma oluşturulmuştur. Bu durum, ülkemizde kamu örgütlenmesinin plansız ve hedefsiz bir şekilde yapıldığını, ülkenin günü birlik politikalar ve kararlarla yönetildiğini bir kere daha göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, gelelim nükleer santral meselemize. Son günlerde, Rusya-Ukrayna krizi ve Rusya'nın askeri olarak dengelenmesi dünyanın önemli bir gündemi olsa da özellikle Türkiye için uzun vadede enerji ihtiyacını güvene alma konusu da çözüm bekleyen önemli bir sorun hâline gelmiştir çünkü Türkiye, doğal gazda olduğu gibi nükleer enerji konusunda da Rusya'ya tam bağımlı olma tehlikesiyle yüz yüzedir. Rus ortaklığıyla yapılan Akkuyu Nükleer Güç Santrali inşaatı bittiğinde Türkiye'nin ilk nükleer enerji santrali olacaktır. Bununla birlikte, Akkuyu Nükleer Santrali, egemen bir ülke topraklarında yabancı bir ülkenin sahip olduğu dünyadaki ilk ve tek nükleer santraldir ve bu yapısıyla ülkemiz için millî güvenlik sorunu oluşturmaktadır. Santral inşaatını Ruslar yapacaktır, zenginleştirilmiş uranyumu Ruslar getirecektir, nihai nükleer atıkların nasıl değerlendirileceğine ilişkin inisiyatif Ruslara bırakılmıştır, santral inşaatı Rus toprağıymış gibi denetim yapılamamaktadır, Rusya Türkiye'ye teknoloji transferi de sağlamamaktadır ve Türkiye, sanki elektrik ithal edercesine burada üretilen elektrik için kilovatsaatine 12,35 dolar sent satın alım garantisi de vermiştir -ki bu rakam sabit değildir- 15,33 dolar sente kadar çıkabilecektir. Ayrıca, yine millî güvenliğimizi tehdit eden başka bir unsur, 12 Mayıs 2010 tarihli Ruslarla yapılan anlaşmaya göre santral bölgesi yanında, bu bölgede bulunan liman da Ruslara tahsis edilmiştir. Bakınız, Rusların bu limanı askerî liman gibi kullanmayacağını bir garantisi var mı hem de Ukrayna'yla kriz yaşadığı bu dönemde?

Akkuyu Nükleer Santrali'nin kurulumunun asıl amacının artan enerji talebinin karşılanması, ülkenin elektrik arz güvenliğini ya da yakın bir ifadeyle, enterkonekte sistem baz yükünün sağlanması olduğu birçok yetkili tarafından dile getirilmiştir ancak ülkenin arz güvenliğini sağlamak için bulunan ortak, enerjiyi politik hedeflerine silah olarak kullanmayı alışkanlık hâline getirmiş Rusya'dır. Rusya, Ukrayna'yla yaşadığı krizler bağlamında 2006, 2009, 2014 yıllarında Avrupa'ya gaz taşıyan boru hattının vanalarını kapatmıştır. Bu kesintilerin çoğunlukla kış mevsimine denk gelmesi Avrupa'da olumsuz ekonomik sonuçlara yol açmıştır. Kaldı ki Türkiye, geçtiğimiz ay elektrik ve doğal gazda ihtiyacımızın yüzde 10'una kadar kısmını temin ettiğimiz İran üzerinden sıkıntı yaşamıştır. İran'la yaşanan krizde Enerji Bakanlığının bir acil eylem plan olmadığı görülmüştür. Doğal gazda neredeyse göbekten bağlı olduğumuz Rusya'nın vanaları kapatma ihtimali eklendiğinde, Rusya'yla yaşanacak krizin Türkiye için bir kâbus olacağı ortadadır.

4 adet nükleer reaktörden oluşacak Akkuyu Nükleer Santrali'nde 1'inci ünite 2023 yılında, diğer ünitelerin ise birer yıl arayla üretime geçmesi, başlaması planlanmaktadır. Tabii, bu, Sayın Cumhurbaşkanının seçim kampanyası takvimine göre yaptığı bir plandır ama Rus Enerji Kurumu Rosatom'un Başkanı bu hedefi iddialı bulmuş ve 2023 hedefine ulaşmanın tek yolunun Rus ve Türk tarafı arasında iyi koordine edilmiş ve güven temelli iş birliğinden geçtiğini dile getirmişlerdir. Sadece bu nedenden dolayı Türkiye, Ukrayna-Rusya arasındaki krizde tarafını belli etmek durumunda bırakılmıştır. Bir kere daha tekrarlamak istiyorum: Akkuyu Nükleer Santrali bizim topraklarımızda kurulan ama sahibi Rusya olan bir santraldir. Akkuyu Nükleer Santrali'nin çoğunluk hissesi olan yüzde 51'i her zaman Rusya Federasyonuna ait olacaktır. Federasyon, diğer yüzde 49'luk hisseyi, dilerse, canı isterse Türkiye'deki yatırımcılara satabilecektir. Santralin altmış yıl işletilmesi planlanmaktadır. Limanlarımızı kırk dokuz yıllığına Katar'a, yakında yapılacak özelleştirmelerle Araplara, nükleer santralimizi ise altmış yıllığına Ruslar'a... Sadece nükleer santral mi? Doğal gazda Rus'a bağımlıyız, buğdayda Rus'a bağımlıyız, turizmde Rus'a bağımlıyız. Rus'a bu kadar bağımlı olduğumuz takdirde yayılcı politik izleyen Rusya gibi bir ülkeyle en ufak bir kriz bile ülkemiz için büyük sorunlara neden olabilir. İhtimal dâhilinde midir? Evet. Bugün göstermektedir ki özellikle bizim coğrafyamızda enerji alanında bir hâkimiyet mücadelesine şahit olacağız. Yeni bir durum değil ama artarak devam edeceği de şimdiden belli. Ülkemiz de bu duruma göre politikasını zaman geçirmeden belirlemek zorunda, bu keyfî bir durum değil, bir mecburiyettir. Ülkemizin dış politikasını ilgilendiren her durumda biz parti olarak yanınızda olduk ve millî menfaatlerimiz çerçevesinde yanınızda olmaya devam edeceğiz. Bu nedenle şimdiden hazır nükleer enerji konusuyla ilgili bir düzenleme yaparken hem enerji sorunumuzu çözecek hem de ülkemizi bir ülkeye bağımlı olmaktan kurtaracak bir konuda hep birlikte bir karar verelim. Rusya'ya yaptırım çerçevesinde bankalar arası SWIFT anlaşmaları, Rusya'nın banka hesapları dondurulmuş durumda. Rusya zaten uzun bir süredir Akkuyu konusunda parasal sıkıntılar nedeniyle ortak arayışında. İşçilerinin paralarını uzun süredir alamadığı, inşaatın gerekli hızda ilerleyemediği biliniyor. Hele ki dünyanın başta ekonomik yaptırım uygulaması devam ederken Rusya'nın Akkuyu'ya para aktarabilmesi de mümkün değil. Bakın, bu, ülkemiz için büyük bir fırsat. Bir kere, Akkuyu Nükleer Santrali'nin ömrü boyunca maliyet ve kâr hesabı yapılırken tesisi doğrudan satın alınan, işletmeyi kendimizin yapmasının veya en azından işletme hizmeti kiralama yöntemlerinin tercih edilmesinin ülkemiz

adına daha kazançlı olacağı ortadadır. Birim elektrik üretim maliyetleri karşılaştırılınca Rusya'yla yapılan anlaşma dünyadaki en pahalı örneklerdendir. Her bir ünite için sadece beş yılda kendini amorti edecek bir fiyatlandırma mevcuttur. Sonrası, ülkemiz açısından geldiğimiz konum altın yumurtlayan tavuk misali olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Yasin Bey.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Şimdi bu fırsat değerlendirilmeli, ekonomik bağımsızlığımızı ilan edelim ve Akkuyu Nükleer Santrali'ni hemen, şimdi alacağımız bir kararla millileştirelim. Teknolojisini, “know-how”ını gerekirse Rusya'dan alalım, devam edelim ama Akkuyu'yu millileştirelim. Biz Türkiye'nin gerçekten üretken bir toplum hâline geldiğinde imtiyazlı hâle gelebileceğine inanıyoruz. Biz hiçbir ülkeye, mecraya veya maceraya milletin emekğini, suyunu, enerjisini kaybetmek pahasına bağlanılmaması gerektiğine inanıyoruz. Biz her diplomatik sorunda “Eyvah! Mazotum biter, gazım kesilir, enerjisiz, elektriksiz kalır mıyım?” demeyen bir ülkeyi, kendi buğdayını üretmekten âciz bırakılmayan, masallarla avutulmayan, kendi kendine yeten bir Türkiye'yi inşa etmek isteyenlerdeniz. Onun için, gelin, elimizde imkân varken Rusya'yla yapılan sözleşmeyi iptal edip Akkuyu'yu millileştirelim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Abdurrahman Başkan.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve televizyonları başında bizleri izleyen büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, nükleer enerjinin barışçıl amaçlı kullanımı sırasında güvenliğin sağlanması ve sürdürülmesi faaliyetinin radyasyonun olası zararlı etkilerinden korunarak yerine getirilmesinde tarafların önemli sorumlulukları bulunduğunu belirterek başlamak istiyorum.

Yine, ayrıca, görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle barışçıl kullanım ilkesi esas alınarak nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin yoğunlaştırıcı radyasyonun olası zararlı etkilerinden korunmasına yönelik uygulanması gereken ilke ve esaslar, tarafların sorumlulukları, nükleer hadiselerden kaynaklanan nükleer zararlar hakkındaki hukuki sorumluluk, nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetler üzerinde düzenleyici kontrol yetkisini haiz Nükleer Düzenleme Kurumunun yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepimizin malumu olduğu üzere dünyada enerjiye olan talep gün geçtikçe artmakta ve enerji yatırımlarının önemi giderek daha fazla anlaşılmaktadır. Bu noktada, çevreyi, toplumu ve gelecek nesilleri göz önüne alan, güvenilir, ucuz, sürdürülebilir ve erişilebilir enerji kaynaklarına olan ihtiyaç diğer alternatiflere göre nükleer santralleri ön plana çıkarmaktadır. 2021 yılı sonu itibarıyla, dünya üzerinde 30 ülkede toplam 439 nükleer reaktör hâlen işletme hâlinde olup enerji üretmekte ve dünyanın toplam enerji ihtiyacının yüzde 10'u nükleer enerjiden karşılanmaktadır. Bu oran, Fransa'da yüzde 70, Belçika'da yüzde 40, Finlandiya, İsveç, Güney Kore ve İsviçre gibi bazı gelişmiş ülkelerde ise yüzde 30 olarak göze çarpmaktadır. Örneğin, Fransa'da hâlihazırda 56 nükleer santral faal olup Avrupa'da sanayicisine en uygun fiyatla enerji temin eden ülke konumundadır. Ayrıca, İngiltere gibi birçok gelişmiş ülkede nükleer santral inşaları devam etmektedir. Nükleer enerji ülkemizin uzun vadeli karbonsuzlaşma stratejisinin de önemli bir parçasıdır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı verilerine göre 1971-2018 döneminde nükleer enerji toplam 70 milyar ton karbondioksit eksiği sağlanmıştır. Bu da 2012-2013 arası tüm salımlara denk gelmektedir. Mevcutta nükleer enerji, karbon emisyonlarını yılda 2 milyar ton oranında azaltmaktadır. Bugün, Avrupa'da 10 ülke; Fransa, Polonya, Macaristan, Çekya, Bulgaristan, Slovakya, Romanya, Hırvatistan, Slovenya ve Finlandiya nükleer enerjinin yeşil ve sürdürülebilir bir enerji kaynağı olarak kabul edilmesi için Avrupa Birliği Komisyonuna bir tasarı vermiş ve AB Komisyonu bu tasarıyı kabul etmiştir. Böylelikle, AB, nükleer enerjinin 2050 yılı “karbon nötr” hedefi için hem yeşil hem de sürdürülebilir bir yatırım olduğunu teyit etmiştir.

Enerji sektörü, tüm sera gazı salımlarının üçte 2'si gibi yüksek bir oranından sorumludur. Nükleerde karbon salımı yok denecek kadar azdır ve Akkuyu Nükleer Güç Santrali'miz küresel iklim değişikliğiyle mücadelemize önemli katkılar sağlayacak, çevre dostu da sayılabilecek bir projedir. Tüm ünitelerinin işletmeye alınmasıyla her yıl 40 milyon tonun üzerinde karbon salımının önüne de geçilmiş olacaktır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; ülkemizin enerji alanındaki en büyük yatırımı olan ve ilk ünitesini 2023 yılında devreye almayı planladığımız Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nde kurulmakta olan 4 reaktör faaliyete geçtiğinde Türkiye'nin toplam enerji ihtiyacının yüzde 10'unu tek başına karşılayabilecektir. Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nde kullanılan VVER-1200 tasarımı, Fukuşima kazası sonrası belirlenen gereklilikler göz önünde bulundurularak geliştirilen aktif ve pasif güvenlik sistemleriyle beraber uzun süre önce doğrulanmış mühendislik çözümlerinin güvenilirliğini bünyesinde birleştirmektedir. Genel itibarıyla VVER-1200 yüksek güç, altmış yıllık hizmet ömrü, yakıt ikmali yapmaksızın on sekiz ay çalışma imkânı gibi özellikleriyle öne çıkmaktadır.

Diğer yandan, dünya genelinde iklim değişikliği tartışmalarının sürdüğü şu dönemde, iklim değişikliğine etkileri minimum düzeyde olan, sahip oldukları güvenlik sistemleriyle doğal radyasyonun sadece yüzde 1'i kadar etkiye sahip olan nükleer santrallerin güvenli ve emniyetli şekilde işletilmelerini sağlamakta en önemli rol hiç kuşkusuz ki nükleer alanda düzenleyici ve denetleyici görev üstlenen kurumlara düşmektedir. Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütüldüğü ülkelerde insanların ve çevrenin korunması bu tesislerin güvenliğini denetleyen sağlam bir düzenleyici çerçevenin varlığına bağlıdır. Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin düzenleyici kontrolü için operasyonel ve etkin bir şekilde bağımsız bir düzenleyici kurumun oluşturulması ve sürdürülmesinin sağlanması önem teşkil etmektedir. Düzenleyici kurumların düzenleyici sorumluluklarını ve işlevlerini yerine getirebilecek yeterli kaynaklara ve uygun niteliklere sahip ve yetkin personellere de ihtiyacı vardır. Bununla birlikte, ülkemizin de tarafı olduğu Nükleer Güvenlik Sözleşmesi de ayrıca sözleşme taraflarına yasal ve düzenleyici çerçeveyi oluşturmanın yanı sıra bağımsız bir düzenleyici kurum kurulması görevini de yüklemektedir.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle radyoaktif atıklara ve kullanılmış yakıtlara ilişkin hükümler ihdas edilmiş, Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanı dışında yürütülen bir faaliyet sırasında ortaya çıkmış olan radyoaktif atıkların Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde sokulmasını da yasaklamıştır. Ülkemizde yürütülen faaliyetler neticesinde ortaya çıkan radyoaktif atıkların bertarafında Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) yetkilendirilmiştir. Radyoaktif atık yönetimine ve işletmeden çıkarmaya ilişkin kurulacak özel hesaplar, bu hesaplara yapılacak katkı payı ödemelerinin nasıl belirleneceği, bu hesaplardan yapılacak katkı payı ödemelerinin neler olduğu, hesapların gelirleri ve işleyişine ilişkin hususlar da bu kanun teklifiyle düzenlenen konular arasında yer almaktadır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Paris Sözleşmesi yani Nükleer Enerji Sahasında Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşme'nin 2004 protokolüyle gelen değişikliklere paralel olarak nükleer enerji alanında hukuki sorumluluk rejimine ilişkin düzenlemelere de yer verilmiştir. Nükleer santral işletenin nükleer tesisinde ya da nükleer maddelerin taşınması esnasında

meydana gelen bir nükleer hadiseden kaynaklanan zararlardan kendisinin, personelinin ve tesisle ilgili teknoloji, mal ve hizmet sağlayanların herhangi bir kusurunun olup olmadığına bakılmaksızın ve münhasıran sorumlu olacağı esaslı miktar ve zaman açısından belirli sınırlar dâhilinde kabul edilmiştir. Sorumluluğun, sigorta veya diğer mali güvencelerle teminat altına alınması zorunluluğu da öngörülmüştür. Nükleer teknoloji sadece enerji üretimi için değil tiptan sismik aramalara, uzay çalışmalarından sanayi teknolojisine ve tarıma kadar birçok sektörün gelişmesine de öncülük etmektedir. Unutulmamalıdır ki nükleer enerjiye sahip olmadan gelişen ve gelişmiş olan hiçbir sanayi ülkesi yoktur.

Enerjide dışa bağımlılığı azaltmanın en önemli ayaklarından bir tanesini de nükleer enerji oluşturmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi, her dönem nükleer enerjiye olumlu yaklaşmış ve seçim beyannamelerinde kesintisiz olarak nükleer enerjinin geliştirilmesine yer vermiş bir siyasi harekettir. Merhum Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş, daha 1961 yılında nükleer araştırmalarla ilgili bütçeye 30 bin lira koydurarak istikametimizin bu enerji kaynağına doğru olması gerektiğini kayda geçirmiştir. Merhum Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'le başlayan nükleer güce sahip olma hedefi, ülkücü akademik camianın ve devlet içerisinde bu hedefi ülkü kabul etmiş kadroların önemli ve heyecan verici amaçlarından da biri olmuştur.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bu amaç doğrultusunda Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi, 24 Haziran 2018 Seçim Beyannamesi'nde, partimizin bu konudaki görüşlerini şu cümlelerle ifade etmişlerdir: Büyümenin, kalkınmanın, gelişmiş bir ülke olabilmenin temel dinamiklerinden biri olan enerji, büyük ölçüde kendi imkânlarımızla temin edemediğimiz ve ithal etmek zorunda kaldığımız önemli bir girdidir. Bu durum, ülke olarak uzun vadeli enerji stratejisi çerçevesinde millî bir enerji politikası ortaya koymamızı da zorunlu kılmaktadır. Ülkemizin enerji politikasının temel önceliği, enerji talebindeki artışın güvenli bir biçimde karşılanabilmesidir. Enerjiye olan talep; nüfus artışı, sanayileşme, kentleşme ve teknolojik gelişmelere paralel olarak da artış göstermektedir. Enerji üretiminde kullanılabilecek kaynakların çeşitliliği, üretim ve dağıtım sistemlerine yönelik teknolojilerdeki hızlı gelişmeler, kaynak temininin aynı zamanda uluslararası ilişkiler ve diplomasinin de konusu olması ve enerji tüketiminin olumsuz çevre etkileri, enerjiyle ilgili değerlendirmelerin çok boyutlu ve çok eksenli bir yaklaşımla ele alınmasını zorunlu kılmakta, bunları dikkate alan millî bir enerji politikası ortaya koymayı gerektirmektedir. Küresel ölçekte güç dengesi arayışları, enerji politikalarını etkilemekte, yaşanan ekonomik ve politik belirsizlikler enerji ve doğal kaynaklar üzerindeki paylaşım mücadelelerini de artırmaktadır. Enerjinin ekonomik boyutunun yanı sıra siyasi, diplomatik, çevresel ve insani boyutlarının olması uzun vadeli bir enerji stratejisinin hazırlanmasını da gerekli kılmaktadır. Enerji diplomasinin geliştirilmesiyle zengin enerji kaynaklarına sahip Türk Cumhuriyetleriyle ikili ve çok taraflı anlaşmaların yapılması, bu kapsamda Türk enerji ticaret birliği kurulması, enerji sahasında başlayan bu birliğin ekonominin diğer alanlarına da model olması sağlanmalıdır.

Türkiye'de elektrik sektörü, arz güvenliğini esas alan bir anlayışla ekonomik büyüme ve refaha katkı sağlama doğrultusunda gelişmiştir. Sağlam mevzuat ve güçlü politika dokümanları bir piyasanın etkin işleminin ön şartı ise finansal sürdürülebilirlik ve yatırımlardaki ekonomiklik de o piyasanın varlığını devam ettirmesinin asgari şartlarındandır. Ülkemizin politikalarını, enerji arz güvenliğini sağlama ve enerji pazarında avantaj yakalama amacı şekillendirmektedir.

Dünyada yaşanan teknolojik gelişmeler, ham madde ve petrol fiyatlarındaki değişimler, yenilenebilir enerji ve doğal gaz kaynaklı politikalara geçiş enerji sektörünün ne kadar dinamik ve gelişmeye ne kadar açık olduğunu da göstermektedir. Bu çerçevede, enerji ham maddelerinde dış bağımlılığın azaltılması, bunun için kömür ve yenilenebilir enerji kaynaklarının azami seviyede değerlendirilmesi, enerji ithalatında kaynak ve kaynak ülke çeşitliliğinin sağlanması, etkin bir talep yöntemiyle enerji arzının kesintisiz ve yeterli bir şekilde gerçekleştirilmesi, çevreye dost ve duyarlı bir anlayışla gelişmiş atık, kontrol ve bertarafına, hava ve kaynak planlamasına dayalı bir yaklaşımla enerjinin çevre ve insan sağlığına zarar vermeden üretilmesi, enerji verimliliğinin üretimden tüketime bütün alanlarda güçlü ve çeşitlendirilmiş finansal araçlarla desteklenmesi ve yeni enerji teknolojilerini üretecek yetkinliğe ulaşılması gereklidir. Bu bağlamda, Türkiye'nin önüne koyduğu 500 milyar dolar ihracat ve ilk 10 ekonomiye girme hedefleri açısından kesintisiz enerjiye ve dolayısıyla da en az 3 adet nükleer santrale ihtiyacı olacaktır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yeri gelmişken, 5 Mart 1207 yılında Selçuklu Sultanı I. Gıyâseddin Keyhüsrev tarafından Türk yurdu hâline getirilen Antalya'mızın fethinin 815'inci yılını kutlamak istiyorum. Anadolu Selçuklu Devleti için Antalya her zaman bir ülkü olmuştur. Antalya, İstanbul ile Mısır arasındaki en kısa yol üzerinde bulunmaktadır. Büyük ve önemli bir limana sahip olarak deniz ticaretini sürdürmek isteyen Anadolu Selçuklu Devleti için Antalya'nın şüphesiz stratejik ve ekonomik önemi çok büyüktür. Bu kutlu fetih sayesinde, Selçuklu Devleti için Antalya uygun vergi kolaylıklarıyla kısa bir zaman içerisinde önemli bir dış ticaret kapısı olmuştur, medeniyete de önemli öncülük etmiştir. Bu sayede, Selçuklu Devleti dış ticaretin gelişmesine bağlı olarak bir deniz gücü hâline de gelmiştir. Böylece, ilk Türk deniz gücü Selçuklular eliyle Antalya'da kurularak, Antalya'mız Türk denizciliği için stratejik bir konuma yükselmesinin gururunu da yaşamaktadır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; sözlerime son vermeden önce hem tarihimizde şanlı bir asker hem de savunma sanayimizin sembol ismi olan, Kafkas İslam Orduları Komutanı ve Bakü'nün kurtarıcısı Nuri Killigil Paşa'yı şehadetinin 73'üncü yıl dönümünde rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Görüşmekte olduğumuz Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'nin vatanımıza ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Özgür Bey, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, talep ettikleri inceleme raporunun kendilerine verilmesinden dolayı Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'a teşekkür ettiklerine, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının görevini yaptığının anlaşıldığına ve iktidar partisinin kaliteli yasama konusunda hassas davranmadığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, biraz önce talep ettiğimiz inceleme raporu sizin incelemenizden sonra bizlere verildi. Birincisi, tutanakta, eksik kalmasın, kaliteli yasama açısından ve herhangi bir şüphe yaratmaması açısından, siz usul tartışmasına da gerek duymadan kendi inisiyatifinizle yaptınız; bizce bu çok değerliydi, teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sağ olun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İkincisi; Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının görevini yaptığı anlaşılıyor.

Üçüncüsü; Komisyon Başkanlığının tabii, büyük bir telaşla yaptıkları için, İç Tüzük'ün kendilerine verdiği, Komisyonun kendine havale edilen teklifi, ilk önce Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkikle yükümlü olduklarına ilişkin bu görevi... Kendileri "Yokluğundan bir şey anlayın." diyorlar ama orada usul yönünden tüketilmesi gerekir bunun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yani "Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünmüyoruz." denilebilir; düşünen gruplar bunu iddia

ederler, her birimizin çok kıymetli Anayasa Komisyonu üyeleri var, bizimkiler gidip katkı sağlıyorlar. Bunun Sanayi Komisyonunda tüketilmemiş olmasını da bir eksiklik olarak değerlendiriyoruz.

Bunun dışında, ayrıca, tabii, bir başka eksiklik de teklif Sanayi Komisyonuna esas komisyon olarak yollandığı gibi tali komisyon olarak da Anayasa Komisyonuna yollanmış ama Anayasa Komisyonu toplanmamış, raporunu hazırlamamış, Sanayi Komisyonuna da yollamamış. Bu, bu dönem sadece 2 kez yapıldı, eskiden yüzde 80'lerdeydi, şimdi binde 2'lerde; bu da yine iktidar partisinin kaliteli yasama konusunda hassas davranmadığını gösteriyor.

Ben şahsınıza grubumuz adına teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 87 Milletvekilinin Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi (2/4222) ile Çevre Komisyonu ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 314) (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Nükleer Düzenleme Kanun Teklifi'ni görüşüyoruz. HDP Grubumuz adına söz aldım.

Öncelikle, bu yasa yapım meselesine karşı itirazlarımızı her aşamada dile getiriyoruz, burada bir kez de bu teklifin gelişi ve görüşülme biçimi üzerinden bir bilgilendirme ve değerlendirme yapmak isterim. Bir defa, Nükleer Düzenleme Kurumu kanun hükmünde kararnameyle kuruluyor, esasında Meclisin yetkileri elinden alınmış oluyor ve bir KHK'yle bu kurum oluşturuluyor. Şimdi, bunun üzerinden Anayasa Mahkemesine başvuruluyor ve Anayasa Mahkemesi bunu iptal ediyor, diyor ki: "Sizin yetkinizde değil, bunun bir kere Meclis tarafından yapılması gerekiyor." Anayasa tartışmasında biz buna değindik yani mesele şu, buradaki yaklaşım yani tek adam rejiminin yaklaşımı şöyle: "Biz yaptık oldu, olmazsa siz verirsiniz, itiraz edersiniz, bunun uygunluğu tartışılır; uygun değilse de getiririz Meclise, nasıl olsa sayısal çoğunluğumuz da var, eller kalkar ve geçer." Bunu söylerken gerekçelendirerek de anlatmak isterim. Şimdi, bir yıl süre vermiş Anayasa Mahkemesi, demiş ki: "Bir yıl içerisinde bu teklifi düzenleyebilirsiniz." İptal kararında bundan bahsetmiş. Şimdi, bir yıl 9 Martta doluyor yani 9 Mart 2022'de Resmî Gazete'de yayınlanması gerekiyor bu kanunun. Şimdi, bir yıl boyunca bu konuda hiçbir faaliyet yürütülmemiş, hiçbir çalışma yürütülmemiş, komisyona gelmemiş, kanun teklifi düzenlenmemiş ve bunun son anına denk getirecek şekilde teklif Komisyona geldi. Nasıl geldi Komisyona? Önce bize dediler ki: "Biz, Akkuyu Nükleer Santrali'ne bir gezi düzenleyeceğiz." Komisyon üyeleri olarak çok sevindik olarak yani en azından Akkuyu Nükleer Santrali'ni gezecektik yani ne oluyor, ne bitiyor, bir sürü iddia var; hem oradaki emekçiler, çalışanlar açısından bir sürü iddia var hem nükleer santralin inşaatıyla ilgili birçok iddia var, bütün bunları belki yerinde inceleme, görme şansı elde edecektik. Fakat bu apar topar iptal edildi, denildi ki: "Kanun teklifi gelecek, bir kanun teklifi var, dolayısıyla buna gidemeyiz." ve ertelendiği söylendi bize. Şimdi, bu kanun teklifi 25 Şubat günü saat 11.05'te mail adreslerimize, mail atılarak bildirildi ve bu bildirime beraber bize çağrı, gündem ve kanun taslağı gönderildi. Şimdi, bize denildi ki, yani 25 dediğim cuma günü saat on bir: "Pazaritesi günü saat 14.00'te toplanılacak ve teklifi görüşeceğiz." Ya, bir dakika, cuma günü saat on bir; cumartesi, pazar giriyor araya ve bizim bu kanun teklifi üzerinde çalışma şansımız yok, teknik bir konu. Her bir Komisyon üyesi bu konuda uzman değil, ayrıca olması da gerekmiyor ama bu konuyla ilgili uzmanlardan görüş alabilme imkânımız da yok zaman açısından. Ve Çevre Komisyonu toplandı, 28 Şubat saat onda, Çevre Komisyonu baktı ki yetişmeyecek, bizim toplantı yani Enerji Komisyonu toplantısı 16.00'ya ertelendi, Çevre Komisyonu saat 14.00 civarlarıydı sanırım, bitirdi, iki saat aradan sonra bizim Komisyon yani Enerji Komisyonu toplandı ve Çevre Komisyonu raporu, muhalefet şerhleri biz daha Komisyon toplantısındanayken dağıtıldı, ne okuma şansımız oldu ne değerlendirme şansımız oldu. Ve 28 Şubat saat onda Çevre Komisyonunda başlayan ve 16.00'da Enerji Komisyonunda devam eden görüşmeler 1 Mart sabahı saat beşe kadar sürdü ve ısrarla, inatla "Bu çıkacak." denildi. Niye? "E, zaman kalmadı." Ve bugün yarın bu kanunu buradan çıkartmak istiyor iktidar partisi. Şimdi, niye bunu yapıyorlar? Bunun bir sebebi var yani bir yıldır saklayıp buraya getirmelerinin. Bir kere, halkın iradesini yok sayan bir tutum söz konusu burada çünkü Meclis halkın temsilcilerinden oluşuyor. Yani Cumhurbaşkanı yüzde 51-51,5 oyla seçilmiştir, budur temsiliyeti fakat Meclisin yüzde 90'dan fazla bir temsiliyeti vardır, buradaki milletvekilleri ve partiler açısından değerlendirdiğiniz zaman. Ama bütün buranın, dolayısıyla halkın iradesi yok sayılarak "Bir el indir, kaldır; hemen geçirin bu teklifi." deniliyor.

Şimdi, burada, tabii ki neden bu acele, niye? Çünkü nükleer santralleri esas alan "bomba" diyebileceğimiz bir enerji kaynağı üzerinde bir kanun çıkartılıyor. Şimdi "Nükleer santraller meselesi kamuoyunda tartışılmasın, çok fazla üzerine düşünülmemesin; çevre örgütleri, bu konuya itiraz eden nükleer karşıtı kurumlar bu işle ilgili herhangi bir şey yapmadan, bir araya bile gelemeden hemen apar topar biz bu kanunu çıkartalım." Bütününü son dakikaya bırakılması ve milletvekilleri üzerinde, Komisyon üyeleri üzerinde bir manevi baskı oluşturulmasının aslında nedeni budur. Yani, halka karşı, çevreye, doğaya, canlılara karşı bir kanun teklifi getiriliyor ve bu kanun teklifi tartışılmasın, konuşulmasın diye de böyle sıkboğaz edilerek kanun çıkartılıyor.

Kanun çıkartılırken 17 kurum davet edilmiş Komisyona, 17 kurum. Liste burada, bunların tamamı kamu kurumu yani hiçbir sivil toplum kuruluşu yok. Yani kamuoyu bu konuda ne diyor; bu kanundan etkilenecek olan toplumsal yapıların, sivil toplum örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri bu kanunla ilgili ne diyor, bilmiyoruz. Çağırılıp dinlenmiyor ve bütün yöntem böyle oluyor. İşte, bu liste, aslında, AKP'nin yönetim anlayışının listesidir; aslında, bu liste, tek adam rejiminin ülkeyi yönetme listesidir. Tümüyle bu şekilde bakılıyor. "Halk olmasın, kitle örgütleri olmasın, sivil toplum kuruluşları bu işin içerisinde yer almasın; ben şirketlerle -ki çoğu zaman da şirketler çağırılıyor- ve kamu kurumlarıyla bu tasarımı hazırlarım, ondan sonra da çıkartırım."

Şimdi, tartışmaların odağındaki Akkuyu Nükleer Santrali var. Şimdi, ifade ettik, Akkuyu Nükleer Santrali yapılırken, daha ortada şirket yokken Rusya'yla uluslararası bir sözleşme yapılıyor ve şirket kurulmamış daha. Niye? Birtakım denetimlerden kaçınmak için, uluslararası sözleşmelerdeki, o... Anayasa'nın 90'ıncı maddesi güvencesi çerçevesinde, denetimden kaçırılarak şirket ortada yokken bu iş yapılıyor. Şimdi, Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin sahibi kim? Bunun sahibi Rusya yani yirmi yıl boyunca tümüyle Rusya'ya ait. Pekî, yirmi yıldan sonra ne oluyor? Yirmi yıldan sonra, yine yüzde 51'i Rusya'nın kontrolünde olacak yani yüzde 51'i. Yine Rusya belirleyecek her şeyi. Şimdi, biz ne yapıyoruz? Kendi topraklarımızda bir santral kuruyoruz Rusya'ya "Al sana toprak, gel buraya santrali kur." Ee, ondan sonra elektriği üret. Ee? "Ben satın alacağım, satın alma garantisi veriyoruz." Baktığınız zaman, satın alma garantisi verdiğimiz rakamlar öyle ufak tefek rakamlar değil ya da söylendiği gibi ucuz filan değil; 12,35 cent ile 15,33 cent arasında bir rakam söz konusu. Şimdi, bu rakamın dolar bazında olduğunu düşündüğünüz zaman, hiç öyle ucuz enerji, ucuz elektrik bilmem ne kesinlikle söz konusu değil. Bu santral devreye girince ucuz elektriklerle karşı karşıya olmayacağız, bunun da bilinmesi gerekiyor.

Şimdi, diğer taraftan dedik ki: Bizim elektriğe, enerjiye ihtiyacımız var mı? Bugün biz basın toplantısı yaptık, bu konuyu komisyonlardaki arkadaşlarla, Çevre Komisyonunda ve Enerji Komisyonunda değerlendirdik ve orada bizim enerjiye ihtiyacımız

olmadığını ifade ettik. Yandaş basın hemen şöyle manşet atmış: "HDP'li vekiller dedi ki 'Türkiye'nin enerjiye ihtiyacı yok.'" Şimdi, dediğimiz bu değil; dediğimiz, söylediğimiz şu: Türkiye'nin şu anda kurulu yapısı ve elektrik üretimi kilovat bazında baktığınız zaman ihtiyacının fazlası olarak var yani yeni bir santral kurulumuna, yeni bir elektrik üretim aracına ihtiyaç yok; bahsettiğimiz bu. Mevcut planlamalar, mevcut yatırımlar, mevcut hesaplamalara göre, ürettiğimiz elektrik zaten fazlasıyla var. Ha, bunu yönetemiyorsunuz, ayrı bir konu, Isparta'yı bütün bu fazlalığa rağmen elektriksiz bırakıyorsunuz. Niye? Çünkü vermişsiniz şirketlere; şirketler, dağıtım, iletim ve benzeri trafo bakımlarını yapmıyorlar, para harcamıyorlar, ha bire fatura kesip para kazanıyorlar. Buradaki o kaçakları, o yollardaki, o elektrik trafolarındaki, o iletişim hatlarındaki kayıpları düzeltseniz, şirketler o yatırımları yapmış olsa Akkuyu Nükleer Santrali'ne ihtiyaç duymazsınız çünkü buradan üretilen elektriğin daha fazlası oralarda kaybediliyor. Ama yandaş şirketler besleniyor, o nedenle de siz buna ihtiyaç duyuyorsunuz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, nükleer santrallere karşı çıkışımızın sebepleri var. Bunlardan bir tanesi de tabii ki bu kazalar, atıklar ve benzeri. Şöyle düşünün: Nükleer santral hiç kaza yapmıyor yani tam randımanlı çalışıyor, hiçbir sıkıntı yok, hiçbir sorun yok. Bütün bunlara rağmen ortalığa radyoaktif bir toz saçıyor yani bundan kurtulma şansınız yok. Şimdi, dolayısıyla, Mersin'de ne olacak? Mersin'de şu olacak arkadaşlar: Mersin'de yetişen çilek, muz ve benzeri gıdalara "Radyoaktif atık içerir." etiketi getirmek zorunda kalacaksınız; şimdi, hiçbir kaza riskinden filan bahsetmiyoruz, bu etiketi getirmek zorunda kalacaksınız. Dolayısıyla, burada ciddi bir sorun var ve mesele, esasında, yine hiçbir sorun olmadığı takdirde atıklar var yani nükleer atıkların ne olacağı konusu belirsiz çünkü şu anda nükleer atıklardan tümüyle kurtulmak söz konusu değil ve bunlar ülkelerin başına bela, daha çok da bizim ülkemizin başına bela çünkü gelişmiş ülkeler bu atıkları bize gönderiyorlar. İzmir Gaziemir'deki meseleyi arkadaşlarımız Komisyonunda detaylıca anlattılar, basın toplantısında da ayrıca bölüm konuşmalarında da dile getirecekler.

Şimdi, Akkuyu Nükleer Santrali daha kurulmadan ölüm saçmaya başladı, daha çalışmaya başlamadan. Niye? Orada ciddi iş cinayetleri söz konusu, emekçiler ölüyor fakat bir denetim de söz konusu değil, denetim yapamıyoruz; milletvekilleri gidiyor, inceleme yapamıyor, giremiyorlar oraya. Niye? Rusya'nın kontrolünde, bizim değil ki; yani böyle bir şey var. Denildi ki: "Burada bir çatlama söz konusu." Şimdi, bu çatlama nereden kaynaklandı? Çatlamaların zemininden mi, kullanılan malzemeden mi, işçilikten mi kaynaklandığı bilinmiyor çünkü denetim yapmak isteyen Mimarlar Odasının, Jeoloji Mühendisleri Odasının santral alanına girmesine izin verilmiyor. Bu çatlağın sebebi bilinmediği gibi, bir de patlak var çatlağın yanı sıra. Bu patlak ne, patlama ne? Şimdi, bir patlak oluşmuş, patlama oluşmuş. Biz bununla ilgili soru önergesi verdik, dedik ki: Ya, bu santralde bir patlamaya ilişkin iddialar var, bir patlama var ve bu biliniyor yani. Nedir bu patlama? Verdikleri cevap şöyle yani Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının imzasıyla bana gönderilen, önergeme cevap, diyor ki: "Akkuyu Nükleer Güç Santrali sahasında yürütülen faaliyetler sırasında, ihtiyaç duyulan alanlarda mevzuat uyarınca izin verilen sınırlar çerçevesinde planlı patlamalar yapılmaktadır." Burası iyi, gayet normal ama devamı var bunun, devamında diyor ki: "Sorumlular hakkında idari soruşturma ilgili kurumlar tarafından başlatılmıştır." Ya, bir dakika, neyi soruşturuyorsun? Yani sen izinli bir patlamayı mı soruşturuyorsun? Yani ortada bir durum var ama durumu yazamıyorsun, söyleyemiyorsun, cevabını veremiyorsun yani kimin hakkında soruşturma başlatıyorsun? Madem izinli bir patlamaydı, izni verenler hakkında mı soruşturma başlatıyorsun? Yani "Niye izin verdiniz bu patlamaya?" diye mi soruşturma başlatıyorsun? Paragrafın başlangıcı ile devamı arasındaki çelişkiler komedinin ta kendisi yani, işi izah eden bir durum bir taraftan.

Değerli arkadaşlar, şimdi, burada önemli bir konu da evet, enerjiye ihtiyaç meselesi. Enerjiye ihtiyaç var, bu kesin ama demin de belirttiğim gibi, tasarruf tedbirleriyle bu enerji ihtiyacının karşılanacağı -ki zaten mevcutta fazlası var- ama bunun nükleer santraller yoluna gitmeden de mevcut durumdan kazanılması ve sağlanması mümkün. Şimdi, örneğin, AVM'ler var. İşte, orta ölçekli bir alışveriş merkezinin aylık elektrik gideri 15 bin hanenin elektrik giderine karşılık geliyor, 15 bin hanenin. Ya, Türkiye'de bir kontrolsüz AVM durumu var ve bu AVM'lerin yol açtığı sarfiyattan tasarruf edilse bütün bu Akkuyu Nükleer Santrali'ne dahi ihtiyaç kalmayacak çünkü Akkuyu Nükleer Santrali öyle denildiği gibi faaliyete geçtiği zaman Türkiye'nin bütün elektrik ihtiyacını falan karşılamayacak yani sadece yüzde 7,7'sini karşılayacak; o da ilk seferde, tam çalıştığı zaman. Daha sonra, bu, yıllar üzerinde yani örneğin 2030 yılında 6,3'e; 2040 yılında ise 3,9'a düşecek yani Türkiye'nin elektrik ihtiyacını karşılama noktasında. Yani, öyle anlatıldığı gibi, sanki "Akkuyu'da nükleer elektrik santrali devreye girecek ve Türkiye'de artık elektrik sıkıntısı olmayacak; tümüyle bu, burayı karşılayacak." falan diye bir şey de yok yani; tümüyle üretimin kapasitesi yüzde 7,7'yi ancak karşılayabilecek pozisyonda. Bu da, tasarruf edilse... Yani, hakikaten, bu, hani sizin, yandaş çetelere verdiğiniz şirketler var ya, onlar üzerine düşen sorumlulukları yerine getirip yatırımlarını yapsalar, buradaki elektrik üretiminden daha fazla elektrik elde edilmiş olacak. Şimdi, dolayısıyla, bu konu öyle kamuoyuna anlatıldığı gibi değil çünkü kamuoyu bununla ikna ediliyor. "Yahu, ne yapacağız, karanlıkta mı kalacağız?" "Cep telefonu da kullanıyorsunuz, bak, evde televizyon izliyorsunuz, işte, buzdolabı çalıştırıyorsunuz." Bunları da mı çalıştırmayalım?" Böyle ajite ediyorlar.

Şimdi, biz zannediyoruz ki yani kamuoyu -bunları izleyenler- zannediyor ki: "Yahu, bu nükleer santral yapılmazsa biz beş sene sonra evde televizyon bile izleyemeyiz, buzdolabını bile çalıştıramayız. Bizim buna ihtiyacımız var." Ya, külliyan yalan bu, külliyan bir algı operasyonu ve bu algı operasyonuyla bu yatırımları oluşturup paraları buraya aktarıyor ya da Rusya'ya alım garantisi veriyorsunuz yani. Şimdi, dolayısıyla, bu algılarla bu ülkeyi zaten yönetmeye çalışıyorsunuz bütünüyle, her alanda; burada da aynısını yapıyorsunuz.

Ve şimdi, bu nükleer santrallerdeki kazalar ve riskler var; işte, Fukushima var, hani Japonya teknolojiye tartışılmaz bir ülke; biz neredeyse yapılı yolları işler hâlde tutamıyoruz, her gün bir yerler çöküyor ama bunun karşısında kalkıyorsun diyorsun ki: "Bu güvenli bir nükleer santral olacak." Japonya'da bile ciddi bir felaket söz konusu oldu ve bu Fukushima'daki felaketi biliyoruz. Bir taraftan da Çernobil hemen yanı başımızdaydı, Çernobil'de de yaşadıklarımızı biliyorsunuz. Hani oradan nasıl etkilendi ülkemiz biliyorsunuz ama biz şunları da gördük yani televizyonlara çıkıp "Ya, bu çayları rahatlıkla içebilirsiniz, bunlarda radyasyon falan yok." deyip televizyon karşısında çay içen bakanlara tanık olmuş bir ülkemiz. Şimdi, bu, tümüyle algı operasyonudur. Geçen bununla ilgili yani bu algı operasyonları meselesiyle ilgili bir haber okudum; ahlak, kural, sınır, ticaret kurallarını dahi tanımayan şirketler, kapitalistler, vahşi kapitalistler, zamanında, sigaranın faydaları için yani "Sigara faydalıdır." diye lobi oluşturmuşlar ve bununla ilgili makaleler yazdırmışlar, haberler yaptırmışlar "Yahu, sigara sağlığa faydalı, nasıl sigarayı yasaklıyorsunuz?" filan diye. Yahu, yaklaşım hep aynı, o gün sigaraya yapılanlar bugün nükleer santral için yapılıyor; aynı mantık, aynı kafa devam ediyor.

Bir de Komisyonunda şöyle bir tartışma oldu -gerçi kamuoyunda hep oluyor bu tartışma- şimdi diyorlar ki: "Ya, kazadır bu, hani ne olacak, uçağa binmiyorsunuz, uçak da kaza yapabiliyor, düşünün, insanları öldürüyor ya da sen araba kullanıyorsun, araba da kaza yapabiliyor, insanlar ölüyor; e, ne yapalım; arabayı da mı yasaklayalım, işte, uçağı da mı yasaklayalım?" Ya, böyle bir mantık olur mu? Uçak kazasında ancak uçak alanındaki ya da oradaki, o andaki insanlar etkilenir, en şeyle hani onlar yaşamını yitirirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Araba kazasında o anda orada bulunan insanlar etkilenir, yaşamlarını yitirirler en kötü ihtimalle.

Şimdi, nükleer kazada böyle bir şey mi var? Yani bu kazalar, nükleer kazalar sonucunda gelecek kuşakların yaşamları

etkilenmiyor mu? Bunu bilmiyor musunuz sanki. Yani yıllar boyunca bunun etkisinin sürdüğünü, insanların kansere yakalandığını, o kazalar sonucunda engelli çocukların dünyaya geldiğini yaşamadı mı bu dünya? Yani yeniden kendimizi tecrübe mi etmemiz lazım? Yani insan aklı kendisinin dışında yaşadıklarını tecrübe etmek üzerine kurulu değil midir? "Tecrübe" dediğimiz şeyi illa kendimiz mi yaşamamız gerekiyor? İlla o felaketlerin bizde mi olması gerekiyor? Bir de şöyle bir savunma var, diyor ki: "Avrupa bu nükleer santralleri yaptı, zengin oldu -bilmem şu oldu, bu oldu- biraz da biz olalım." Yani biraz da biz kirltelim bu dünyayı. Ya, böyle bir akıl, böyle bir mantık olur mu?

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Akın konuşacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada 29 maddelik Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi'ni görüşüyoruz.

Şimdi, Anayasa Mahkemesi Kurumun kuruluşunu kanun yerine Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yaptığınız için iptal etti. Şimdi, müzakere etmeden, bunu jet hızıyla geçirme peşindesiniz yani yine her zamanki gibi hukuksuzluğa bir kılıf uydurma peşindesiniz. Burada -sözde- özerk bir kurum kurulması amaçlanıyor. Şimdi, gerekçeye bakıyoruz; gerekçeye baktığımız zaman böyle gözükabilir ancak maddelere baktığınız zaman alakası yok. Net bir şekilde ortaya çıkan şu: Liyakat yok, yine bir kişinin iki dudağında hareket eden bir kurum yapılmak isteniyor, oluşturulmak isteniyor.

Görüşüğümüz teklifte, nükleer enerjinin çevreye zarar vermeyen, düşük maliyetli ve millî enerji projesi kapsamında önem taşıdığını iddia ediyorsunuz. Bu da teklifle çelişiyor baktığınız zaman. Mesela, Akkuyu Nükleer Santrali yap-işlet-devret modeliyle değil, "yap-işlet-sahip ol" modeliyle yapılıyor. Yani ne demek? Santral Rusya'nın.

Şimdi, değerli arkadaşlar, hatırlayın, 4 Aralık 2015, Rusya ile Türkiye'de problem yaşanıyor. Efendim, Putin diyor ki: "Biz vanaları kapatırız." Erdoğan diyor ki: "Tezek yakarız." 4 Aralık 2015, efendim, siz o zamandan bu zamana hiç ders almadınız mı? Allah aşkına, bakın, nereden nereye... Mesela, o zaman, eğer yenilenebilir enerjiye özellikle 8 bin megavat... Şimdi siz bunu başarı olarak mı görüyorsunuz, onu merak ediyorum. Ben buradan söyleyeyim: Millet İttifakı'nın iktidarında göreceksiniz, güneş ve hibrit sistemlerle hızla ama hızla bağımlılıktan kurtulacağız. (CHP sıralarından alkışlar) "Yerli ve millî" dediğiniz santral ne yerli ne millî. Teknoloji transferi yok. Sadece ne var biliyor musunuz? Milletın parasının ödenmesi var. Ayrıca, dünyada hiçbir ülke ilk nükleer santralini bir yabancı ülkenin uhdesinde yaptırmadı arkadaşlar. Bir de nükleer santralin önemli bölgelerine girilmesine izin veriliyor. Şimdi soru şu: Bu nükleer santral nasıl denetlenecek? Neye bakılacak? Yani denetlemeye gittiğiniz zaman Rusya'nın size verdiği kâğıtları esas sayıp ona göre mi karar vereceksiniz?

Buyurun, şimdi Rusya ve Ukrayna savaşta. Efendim, burada, enerji krizini, jeopolitik riskleri değil; dünyanın en pahalı enerji anlaşmasını Rusya'yla göbekten bağladığımız Kurumu; anlaşmanın, nükleer santralin Kurumunu görüşüyoruz. Arkadaşlar, siz, maalesef, Türkiye'nin enerji politikasını Rusya'ya bağladınız, güneşe yeteri kadar yatırım yapmadınız. İkide birde söylüyorsunuz: "Biz yenilenebilir enerjide çağ atladık." diye. On dokuz yılda güneşe yaptığınız 8 bin megavat... Şimdi siz bunu başarı olarak mı görüyorsunuz, onu merak ediyorum. Ben buradan söyleyeyim: Millet İttifakı'nın iktidarında göreceksiniz, güneş ve hibrit sistemlerle hızla ama hızla bağımlılıktan kurtulacağız. (CHP sıralarından alkışlar) "Yerli ve millî" dediğiniz santral ne yerli ne millî. Teknoloji transferi yok. Sadece ne var biliyor musunuz? Milletın parasının ödenmesi var. Ayrıca, dünyada hiçbir ülke ilk nükleer santralini bir yabancı ülkenin uhdesinde yaptırmadı arkadaşlar. Bir de nükleer santralin önemli bölgelerine girilmesine izin veriliyor. Şimdi soru şu: Bu nükleer santral nasıl denetlenecek? Neye bakılacak? Yani denetlemeye gittiğiniz zaman Rusya'nın size verdiği kâğıtları esas sayıp ona göre mi karar vereceksiniz?

Değerli arkadaşlar, fiyatına bakıyoruz, Elektrik Mühendisleri Odasının (EMO) Nükleer Enerji Raporu'nda Rus şirketine garanti para olarak yapacağı ödemesine karşılık alacağı para 35,5 milyar dolar. Şimdi, yakıt hariç, burada, bir nükleer santralde işletme gideri yaklaşık yüzde 8 ila 10 arası. Hesapladığınız zaman, ortada, on beş yılda 32 milyar doların üzerinde parayı Rusya'ya ödeyeceksiniz. Ne ödeyeceksiniz? 1 kilovatsaat başına 12,35 dolar ila 15,33 dolar. Ya, bu ne demek? Böyle bir şey, bu rakamlar kabul edilebilir mi?

Bakıyoruz, şu an, elektrikte; konut, ilk kademedeki fiyat ne kadar? 1 lira 27 kuruş civarında, 1 lira 27 kuruş. Bunun içinde vergi var, efendim, dağıtım, iletim var, kayıp kaçak var, her şey içinde. E, şu an ulusal tarifiede belirlenen çıplak elektrik birim fiyatı ile nükleerden alınacak çıplak fiyat arasında yüzde 100'ün üzerinde fark var arkadaşlar. Yani, nükleer santralinden alınacak 1 kilovatsaat elektrik için 2 liradan fazla ödenecek ki bunun içinde -bu sadece maliyet- vergi yok, hiçbir şey yok. Yani, bu ne demek? Vatandaşımızın, Ayşe teyzemizin, Murat amcamızın faturası en az yüzde 108 artacak. Neden? Sizin yüzünüzden, yanlış politikanız yüzünden. Saray faturayı ödemiyor diye vatandaşın sırtına bu kadar faturayı yüklemek ayıptır, yazıktır, gûnahtır arkadaşlar.

Bakın, sayın milletvekilleri, nükleer enerji alanında düzenleyici çerçevenin 2 temel bileşeni vardır: 1'inci, uluslararası normlar, efendim, standartlar, kurallar ve öneriler; 2'inci, ülke özelinde oluşturulacak düzenleyici otoritenin ve çerçevenin oluşturulması.

Şimdi örneklere bakalım; Japonya'da felaketten sonra Japonya Parlamentosunun raporu var, aynen şöyle, buradan okuyayım: "Nükleer enerjide güvenlik hayati önem taşır. Düzenleyici otoritenin bağımsızlığı, saydamlığı ve teknik kapasitesi gibi unsurlar çok önemlidir. Nükleerdeki kazaların toplumsal ve çevresel maliyeti çok yüksektir. TEPCO Fukuşima Nükleer Santrali kazası hükümet, düzenleyiciler ve TEPCO arasındaki yönetim eksikliğinden ortaya çıkmıştır. Onlar fiilî olarak ülkenin nükleer kazalardan korunma hakkına ihanet etmişlerdir." demiş. Bundan ders alın, bu da bir ifade. (CHP sıralarından alkışlar) O yüzden, Cumhurbaşkanlığı yetkisinden uzak olması, bağımsızlık, saydamlık ve liyakate bağlı olması çok önemlidir. Bu teklif ise ne dünyayla uyumuş durumda ne de prensiplerini kabul etmiş durumda. Bu kabul edilemez.

Değerli arkadaşlar, bu işin vebali çok büyük, onun için sizleri düşünmeye ve buna ret vermeye davet ediyoruz. Bu, kolay bir şey değil. Bunun teknik altyapısı Anayasa'dan tutun, efendim, denetiminden tutun, tamamen uzaklaşmış durumda.

Değerli arkadaşlar, bir de şu boyut var ki bakıyoruz, AK PARTİ iktidarında enerjide -maalesef diyorum çünkü bedelini vatandaş ödüyor- skandallar üstüne skandallar yaşanıyor. Ne bir politika var, o koyduğunuz politika belli, efendim, işte, yandaşa para aktarma, yandaşı zengin etme, vatandaş müşteri görme politikası. Ben şunu söylemek istiyorum: Sadece son üç ayda, son üç ayda milletimizin yaşadıklarına bir bakalım: Hayat pahalılığıyla boğuşan vatandaşımız, efendim, enerji faturalarında indirim beklerken cumhuriyet tarihinin en büyük zammını yaptınız. Kademeli tarifenin sosyal tarife olması gerekirken bir zam aracına çevirdiniz. Zam yapmak için, yani söz yerindeyse, ne yapacağınızı şaşırdınız. Önce "150 kilovat" dediniz kademe için "Efendim, olmadı, yanlış yaptık." dediniz, 210 yaptınız, sonra 230-240 kilovatsaate yani bizim dediğimize iki ay sonra geldiniz. Ancak yetmez, çünkü biz "zamsız" demiştik. Onun için bu cumhuriyet tarihinin en büyük zamlarını derhâl geri alın; bu talimat, milletın size talimatıdır.

Arkadaşlar, AK PARTİ iktidarı vatandaşlarımızı faturalarla çarpıyor; vatandaşlarımızı eskiden elektrik çarpardı, şimdi vatandaşlarımız faturaları gördü mü çarpılıyor. Esnafa bakıyoruz, esnafın faturası kirasını geçmiş durumda. Burada bir tablo var, buraya yazdım: "Enerji Bakanı Nerede?" Enerji Bakanı zaten ortalarda yok, konuşmuyor da, efendim, işte sadece birkaç görüşme yapıyor ama sonuçta vatandaş bu bedelini ödetiyor. Bakın, burada var: Ticarethanede yüzde 127 oranında zamlar vatandaşla

kepenk kapattırdınız. Daha sonra "Yüzde 25 indirim." dediniz, bunu müjde olarak anlattınız. Ya "indirim" diyorsunuz, yüzde 106 zammı bu milletin yakasına yapıştırıyorsunuz. Ya, arkadaşlar, siz nerede yaşıyorsunuz? Bunun akıl, mantıkla alakası yok. (CHP sıralarından alkışlar) Bakıyorum, milletin en büyük derdinde AK PARTİ sıraları da bomboş.

Bakın; bu, vatandaş Atilla. Burada fatura 342 lira, fatura gelmiş 1.186 lira olmuş. Şimdi, siz indirim yaptınız ya, yapacaksınız ya; bu, gelecek 1.000 liraya yani siz "342 liralık faturayı 1.000 lira yaptık." diye vatandaşa müjde vermeye -kusura bakmayın ama- utanmıyor musunuz arkadaşlar? Milleti kandırmaya hakkınız var mı? Doğru bilgi verin. (CHP sıralarından alkışlar)

Esnafa bakıyoruz; esnaf Tarkan, baktık. Efendim -ticarethane- aralık ayında fatura 15.630 lira, şimdi oldu adamın faturası 65 bin lira. "Müjde" dediniz, 55 bine indirdiniz, bir de bunu "İndirim yaptık." diye tutturuyorsunuz. Arkadaşlar, bu faturalar gelecek. Vatandaş bunun farkına varmayacak mı? Ödeme gününde yine isyan edecek. Bir de o yetmiyor, vatandaşın isyanına "yaygara" diyorsunuz. Yazıklar olsun size! Vatandaşımız faturalarını ödeyemiyor. Yaygara değil, işinizi yapın ve milletin faturalarını ödenebilir duruma getirin. Baktınız olmuyor, sanki zamları siz yapmıyorsunuz gibi, sahte bir indirim algısı oluşturmaya çalıştınız. Ne oldu biliyor musunuz? Enerji Bakanı toplandı, açıklamalar yapıldı. Olan şu: Dağ fare doğurdu, ortada bir şey yok ve dağıtım firmalarını topladınız "Bizden fayda yok, ucuz elektriği kendiniz bulun." dediniz. Ya, bu yakışıyor mu bu iktidara? Cumhuriyet tarihinin en büyük zamları ortadayken KDV'yi yüzde 18'den yüzde 8'e indirdiniz. Ya, indirim müjdesi diye sundunuz, toplamda ilk kademede yüzde 43, ikinci kademede yüzde 119 zam hâlâ ortada. Bu yaptığınız sözde indirim müjdesi ve maalesef bu tamamen bir aldatmacadır. Arkadaşlar, sonuçta, vatandaşlarımız faturalarını ödeyemiyor. Soruyoruz, diyoruz ki: "Ocak ayında elektrik, doğal gaz faturasını ödeyemeyen vatandaşımızın sayısı nedir?" Cevap yok; ağustos ayından bu yana cevap alamıyoruz. Bir buçuk ay önce doğal gazda arz güvenliğini sağlayamadınız, plansız programsız davrandığınız ve stratejik rezervleri sağlayamadığınız için sanayinin çarklarını durdurdunuz, bunun faturasını da sanayiciye kestiniz. 21'inci yüzyılda, 2022 yılında 500 bin nüfuslu koca kenti günlerce karanlıkta bıraktınız. Bunlar sadece üç ayda yani zannetmeyin yirmi yılda. Şimdi, başka ülkede olsa ne olur biliyor musunuz? Başka ülkede olsa ne yönetim kalır ne iktidar kalır ne cumhurbaşkanı kalır ne bakan kalır. Ülkede demokrasiye ne hâle getiriniz, bari affınızı isteyin de milletimiz desin size... Fedakârlık aldatmacaları yapıyorsunuz. Bu millet için yapacağınız en büyük fedakârlık milletin önüne sandığı getirmekti arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, bakın, Türkiye'de kuraklık nedeniyle hidroelektrik santrallerin payı düştü. Ha, bu sürpriz miydi? Değil çünkü iklim değişikliği diye bir gerçek var. Bu iklim değişikliğini iki şekilde yönetebilirsiniz: Birincisi, etkileri azaltmak; ikincisi, adapte olmak yani sisteme uyum sağlamak. Siz yine bir yanlışın peşindesiniz. O da şu: Yağış var diye biriken su rezervlerini hemen kullanıyorsunuz. Bunun temmuzu, ağustosunu var arkadaşlar. Geçen yılki 2 Ağustosunu unutmayın, 2 Ağustosta bu milleti elektriksiz bıraktınız. Yine biz uyarımızı yapalım, ona göre tedbiriniz alın. Hangi birini söyleyeyim? Hiçbir yerinde doğru dürüst bir şey yok; vatandaş lehine de yok, plan da yok, program da yok. Hidrodaki öngörüsüzlüğüünüzü...

Şimdi, gelelim doğal gaza. Vizyoner bir yönetim, değerli arkadaşlar, pandeminin kontrol altına alınmasıyla dünyada baskılan taleplerin artışı geçeceğini, bunun da doğrudan doğal gaz fiyatlarını artıracağını ve arz güvenliği sıkıntısı yaşanacağını bilir. "Kriz yönetimi" diye bir şey var, kriz yönetimi. Siz krizi yönetmiyorsunuz, vatandaşa bedel olarak ödetiyorsunuz; bu da kabul edilebilir bir şey değil. Olması gereken, biz, 2021'de "Doğal gazda uzun vadeli anlaşmaları, tonajları arttırın." diye söyledik, yapmadınız; "Depolarınızı tam kapasite doldurun." dedik, doldurmadınız. Arkadaşlar, doğal gazda da LNG'nin payı neden yüzde 30'lara çıktı? Bu işten kim para kazanıyor? LNG'nin yüksek fiyatlara çıkması benim vatandaşımın faturasına zam olarak yansıyor, işte, onun için bu faturalar artıyor. Sizin yanlış tercihiniz nedeniyle faturalar vatandaşın sırtına yükleniyor. Enerji faturalarındaki fahiş zammı Avrupa'dan örnekler vererek "Yok efendim, 5 kat arttı." diyerek açıkladınız. Doğru değil. Neden? Çünkü Avrupa İstatistik Ofisi (EUROSTAT) açıkladı. Ne dedi? "Yıllık enflasyon yüzde 26." Yetmedi, OECD "Yüzde 25." dedi. Bakın, buradan söyleyeyim; OECD "Yüzde 25." diyor enerji enflasyonunu, diğeri "Yüzde 26." diyor. Bakın "Bir hesap hatası yapılmasın." diye söylüyorum: Yüzde 26 artış demek, 26 kat artması demek değildir. Son süreçte yaptığınız matematik hatalarına bunu da eklemeyin, dörtte 1 demektir; sizin dediğiniz gibi yüzde 127 değil.

Ayrıca, Türkiye'ye bakıyoruz, elektrikte düşük tarifede on dört ayda artan yüzde 85, yüksek tarifede yüzde 176. Şimdi, bu zamlar varken KDV'yi düşürmek hangi yaraya merhem olacaktır? Olamaz. (CHP sıralarından alkışlar) Yangını nasıl söndürecek? Milletin mutfağı yaniyor, siz yüzde 8'lik zammı yapıp "indirim" diye yutturuyorsunuz; yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

Ayrıca, bakın, sanayide elektrik yüzde 176 arttı, efendim, doğal gaza yüzde 385 minimumda zam geldi. Bu zamları bizim Ayşe teyze ödüyor, siz ödemiyorsunuz saraydakiler ama vatandaş ödüyor, onun faturalarına biniyor.

Değerli arkadaşlar, dünyada enerji denklemleri değişiyor. Siz bu denklemden uzaktasınız çünkü vizyoner bir yönetim yok. İklim değişikliği, 2050'de net karbon sıfır hedefiyle hareket ediyor. Rusya-Ukrayna savaşı bu değişimi hızlandırmış durumda. Ya, Enerji Bakanı çıkıyor "Krizin etkisiyle yaşanan fiyat dalgalanmaları bizi etkilemez." diyor, ertesi gün tarihin en büyük zamları geliyor. Arkadaşlar, bir akıl tutulmasıyla karşı karşıyayız ve gerçekten sizin bu akıl tutulmanızın bedelini bizim vatandaşımızın ödeme zorunluluğu yok. (CHP sıralarından alkışlar) İşte, bu millet onun için bir seçim istiyor.

Ayrıca, Ukrayna'da insanlar savaş nedeniyle maalesef kuyruklar, akaryakıt kuyrukları oluşturuyor; bizim güzel ülkemizde, Türkiye'de AK PARTİ'nin zamları nedeniyle, millet zamdan kaçmak için petrol ofislerinin önünde kuyruklar oluşturuyor. Üç ayda benzindeki, motorindeki artış yüzde 50'yi geçti. Vatandaş orada da aldattınız; efendim, dolar 18 lirayken 11 lira olan benzin, dolar 14 lirayken 17 lira oldu. Ne oldu sizin söylemlerinizi? Bu yanlış, bunu milletimiz görüyor değerli arkadaşlar.

Enerji her şeyden önce bir tasarım ve bir öncelik işidir, ona göre hareket edilmesi lazım. Yirmi yıldır iktidardasınız; ortaya koyduğunuz, tahrif edilen bir ekosistemin yok sayıldığı, enerjinin bir sosyal hak olarak görülmediği, vatandaşın müşteri gibi görüldüğü bir noktaya geldik. "100 bin megavat kurulu rolünüz var." diyorsunuz; güzel, her fırsatta söylüyorsunuz. Arkadaşlar, tüketim 55 bin megavatı geçtiğinde sistem darboğaza düşüyor. Sadece Cumhurbaşkanlığı sistemi değil, enerjideki sisteminiz de çöktü, gitti, bitti; söyleyeyim. Geldiğimiz noktada, Türkiye'yi arz güvenliğinde tartışmalı noktaya getirdiniz; yirmi yılda bağımlı olduğumuz enerjide teknolojisini dahi geliştiremediniz.

Değerli arkadaşlar, biz ne yapacağız, biz? Bunu başlıklar hâlinde kısaca söyleyeyim; Sayın Başkanım da müsaade ederse iki, üç dakika içerisinde tamamlayacağım. Türkiye'de enerji sektöründe yatırımlar hız kesmeden, arz güvenliği krizi yaratmadan, uzun vadeli plana dayalı, dünyadaki eğilimlerle uyumlu sını ve ticari faaliyetleri gözetken halkçı bir enerji politikasını uygulayacağız ve bu kapsamda enerjide kamunun rolünü ve sorumluluklarını yeniden yapılandıracağız. TEİAŞ'ı özelleştirme kapsamından derhâl çıkaracağız. EPDK'nin bağımsızlığını sağlayıp yönetim yapısını güçlendireceğiz. Sizin yaptığınız gibi AK PARTİ'nin ilçe başkanlığı olmayacak EPDK, bağımsız olacak. TEDAŞ güçlü ve yetkin bir denetim mekanizmasına sahip olacak. Gerekli bakımı, onarımı yapmayan elektrik dağıtım şirketlerinin sözleşmeleri feshedilecek. Ayrıca, kamu santrallerini işleten EÜAŞ'ın üretimdeki payı artacak, elektrikte kamunun elini güçlendireceğiz. Enerji verimliliği sağlanacak. Türkiye'nin en büyük kaynağı enerji verimliliğidir, yüzde 30'a yakın bir potansiyel var. 2007'de yönetmelik çıkardınız, orada kaldınız, bir adım ilerleme yok. Enerji kooperatiflerini kurduk; onda da yönetmelikte oynamalar yaptınız, enerji kooperatifleri çalışmıyor. Enerji kooperatiflerini destekleyeceğiz ve Türkiye'nin her yerinde enerji kooperatifleri olacak. Mevcut bürokrasiyi yenilenebilirde, özellikle

güneşte azaltacağız. Enerji politikalarımızın odağında yenilenebilir enerji olacak, en tepesinde de güneş olacak. Enerji arz güvenliği orta ve uzun vadeli planlanacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET AKIN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yer altı doğal gaz depolarının kapasitesini artırarak kış ayları öncesi tam dolu olmalarını sağlayacağız yani sizin gibi, sanayiciye şalteri indirmeyeceğiz. Türkiye'ye özgü enerjide yeşil dönüşümü biz yapacağız. Yeşil dönüşüm için, Yeşil Mutabakat için düşük karbonlu kalkınma modelini hayata geçireceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Değerli arkadaşlar, şunu söyleyeyim: Yeşil dönüşüm, Yeşil Mutabakat bir terzi gibi, her ülkeye özgü olarak dikilir ve biz, bunun dikimini yapacağız. 2030 yılına kadar her yıl 5 bin megavatlık GES kurulması için teşvik vereceğiz ve destek vereceğiz. Destekleme mekanizmalarını, yerli ve yeni teknolojilerin desteklendiği ve tüm paydaşların ortak karar alacağı bir yapıya dönüştüreceğiz. Dağıtık enerji kullanımını teşvik edeceğiz yani bireysel veya kooperatifler kanalıyla vatandaşın, çiftçinin rahatça enerji üreticisi olmasını sağlayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET AKIN (Devamla) – Efendim, bir dakika müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Vermiyorum.

AHMET AKIN (Devamla) – Kendi enerjisini üreten...

BAŞKAN – Bir dakika uzattık.

AHMET AKIN (Devamla) – Tamam, o zaman bitireyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Kimseye vermiyoruz.

AHMET AKIN (Devamla) – Peki, tamam, o zaman buradan söyleyeyim.

Arkadaşlar, faturalar şeffaf olacak, onu söyleyeyim. Millet faturasını alıyor, şeffaf olarak göremiyor. Enerji faturalarının ödenebilir koşullarda olmasını sağlayacağız ve faturaların ödenebilir olduğu bir ekosistemi hep birlikte meydana getireceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Teklifin tümü üzerinde şahsı adına ilk olarak Adana Milletvekili Sayın Müzeyyen Şevkin konuşacaktır.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi üzerine parti grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz açısından son derece önemli ve olası nükleer kazanın meydana geldiği herhangi bir coğrafyada yüzyıllarca bu etkinin kalacağı böyle bir yasal düzenleme ne yazık ki herhangi bir bilim insanının, sivil toplum örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin, meslek örgütlerinin görüşü alınmaksızın alelacele Meclisin gündemine alınmıştır. Nükleer Düzenleme Kurumunun 2/7/2018 tarihli ve 702 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesi, Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Anayasa Mahkemesine taşınması sonucunda 30/12/2020 tarihinde iptal edilmiş ve Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra, 9/3/2022 tarihinde yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır. Yani geriye yaklaşık altı gün gibi bir süre kala bu yasa dayatılarak önümüze getiriliyor arkadaşlar. Sürenin dolmasına sadece on gün kala Komisyona haber geliyor, ülke için bu kadar önemli olan bir kanun teklifi apar topar komisyonlara gönderiliyor, iki ayak âdeti bir pabuca sığdırılıyor. Yasal sürenin bitimine bir hafta kala, biz bu Mecliste bu düzenlemeyle ilgili, telafisi imkânsız, belki de etkileri yüzyıllar boyu sürecektir olan bir felaketin yaşanmasına karşı kapı aralayacak bir yasa teklifini burada görüşüyoruz. Allah aşkına, bu ne aymazlıktır arkadaşlar? Bize bunu AK PARTİ'li dostlarımız bir açıklarsa çok mutlu olacağız.

Kanun teklifi tali komisyon olarak sevk edildiği Çevre Komisyonunda sabah görüşüldü, öğleden sonra ise ana komisyon olan Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda aynı günde ayrı ayrı görüşüldü; yine, tali komisyonlar olan Adalet ile Plan ve Bütçe Komisyonlarında görüşülmedi; Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda da ele alınması gerekirken maalesef, bu Komisyona sevk dahi edilmedi.

Çevre Komisyonunun hazırladığı rapor Komisyon esnasında getirildiği için inceleme fırsatı bulunamadı maalesef. Dolayısıyla yine, bu süreçte, bizim bu kanun teklifinin alt komisyona sevk edilmesiyle ilgili vermiş olduğumuz bütün önergeler reddedildi süre kısıtlılığı bahane edilerek arkadaşlar. Pazartesi öğleden sonra 16.00'da başlayan görüşme salı günü sabah saat 05.00'e kadar kesintisiz devam etmiş ve yasama işlevi niteliğini kaybetmiş, teklif, üzerinde gerekli ve yeterli değerlendirmeler yapılmadan maalesef geçmiştir.

Yine, 29 maddelik kod kanun teklifinin içine sabaha karşı âdeti dayatılarak ve 27'nci maddeden sonra 3 fıkra hâlinde, sulama birliklerinin, belediyelerin ve il özel idarelerinin Devlet Su İşlerinden izin alarak hidrolik alanlar üzerine yenilenebilir enerji kaynağı kurmasına ilişkin 3 maddede getirilmiştir. O saatte, herhangi bir inceleme fırsatımızın olmadığı ve bütün itirazlarımıza rağmen dayatılarak bu kod kanun maalesef kod kanun olmanın çıkararak bir torba kanun hâline çevrilmiştir ne yazık ki.

Arkadaşlar, gerçekten çok merak ediyoruz, bu ne ciddiyetsizliktir ya, böyle bir şey olabilir mi? Yani iki yıl yatıp ve bundan on yıl önce Cumhuriyet Halk Partisi defalarca şerhlerinde mutlaka bunun, düzenlemenin yapılması gerektiğini söylemiş olmasına rağmen, şerhlerle bu tutanaklara geçmiş olmasına rağmen bu kadar bekleyip, sözleşmeler yapıp, inşaat ihaleye çıkıp inşaat başladıktan sonra bu düzenlemenin getirilmesi tam bir AKP klasiğidir ve çok büyük bir ciddiyetsizliktir.

Değerli milletvekilleri, Nükleer Düzenleme Kurumunun kuruluşuna dair düzenlemeler içermesi gereken kanun teklifinde öncelikle Kurumun özerk bir yapıda olması gerekiyor. Personel rejimini belirleyecek nükleer enerji konusundaki düzenleme ve denetleme yetkilerini tanımlayacak maddeler yönünden eksiklikler mevcut olduğu gibi, kanun hükmünde kararnamesinde açıkça yer alan kadro cetveline teklifin ekinde yer verilmemiştir. Teşkilat, görev, yetki, sorumluluk ve personele ilişkin düzenlemelerin açıkça bu teklif metninde yazılması gerekirdi ancak bu konu, maalesef, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenme yoluna gidilmiştir. Böyle bir düzenleme olamaz ve Cumhurbaşkanına bu kadar sınırsız yetki verilemez.

Teklif, nükleer enerjinin çevreye zarar vermeyen, düşük maliyetli ve millî enerji projesi kapsamında önem taşıdığı iddiasıyla gündeme getirilmiştir ancak ülkemizde hâlihazırda inşaat hâlinde olan tek nükleer enerji santrali olan Akkuyu'nun sözleşmesi incelendiğinde, bu santralin yap-işlet-devret yöntemiyle değil, yap-işlet-sahip ol yöntemiyle Rus şirkete verildiği ve bu yönüyle Türkiye'nin santral üzerinde hiçbir mülkiyet hakkının olmadığı, tesisin işletme süresi dolduğunda Türkiye'ye devrolmayacağı yani tüm sistemi Rus firmanın yapacağı, bu yönüyle nükleer enerjinin millî enerji projesi olmadığı gayet açıktır. Soruyorum şimdi AKP'li milletvekillerine: Bu projenin neresi millî arkadaşlar, bana birisi çıkıp açıklayabilir mi? (CHP sıralarından alkışlar) Nükleer enerjiye dair teknik ve bilimsel bilgiye Türkiye'nin de sahip olması gerekirken Rus firma bu teknolojiyi ne yazık ki vermiyor. Bu yönüyle Akkuyu, egemen bir devletin sınırları içerisinde olup da bir başka devlete ait olan ve o devlet tarafından işletilen ilk ve tek nükleer enerji santrali özelliğini taşımaktadır. Ayrıca, arkadaşlar, buraya dikkatinizi çekmek isterim; bu bir millî güvenlik sorunudur. Güneyde sıcak denizlere ulaşmaya çalışan Ruslar, burada yapılan, Akkuyu'da yapılan nükleer santralle ve burada yapılan askerî limanla âdeti elini kolunu sallayarak egemenliğimizi tehdit eder noktaya gelmiştir. Bunu da buradan

kamuoyunun dikkatlerine sunmak isterim.

Öte yandan, nükleer enerjinin en ekonomik enerji olduğuna dair hikâyeler anlatılıyor; bu böyle değil arkadaşlar, buraya çıkan her konuşmacı söyledi. YEKA'nın yarışmasında yenilenebilir enerji 2,5 ila 3,5 sent arasındayken Akkuyu Nükleer Enerji Santrali'nde 12,35 sentle rüzgâr ve güneş enerjisi gibi kaynakların 3-4 katı fazlasına mal edilmesi, bu işin ne kadar ciddiyetten uzak hazırlanmış olduğunu yine ortaya koymakta.

Bir yanda Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline dair millî güvenliğimizle ilgili, ekonomimizi, ticaretimizi ve tüm turizmimizi ilgilendiren konular Mecliste tartışılması gerekirken, Rusya'nın lokomotifi olduğu nükleer enerjiye ilişkin bir düzenlemenin Türkiye Büyük Millet Meclisine böyle apar topar getirilerek görüşülmesi zamanlama açısından da manidardır arkadaşlar.

Nükleer enerjiden elektrik elde edilen ilk santral 1957 yılında kuruldu. Tabii, barışçıl bir enerji olduğu iddia ediliyordu ama 1979'da meydana gelen Three Mile Island, 1986'da Çernobil, 1997'de Tokaimura ve 2011'de Fukushima'da yaşanan facialar sonrası binlerce, yüz binlerce insan hayatını kaybetti, radyasyona maruz kaldı ve hâlâ yaşamları boyunca hastalıkla mücadele etmek durumunda kaldılar. Bu kazalardan sonra pek çok Avrupa ülkesi nükleerden uzaklaşırken bizim eski teknolojiyi ya da hiç kullanılmamış teknolojiyi getirip ülkemize ısrarla dayatmamız anlaşılabilir bir durum değildir arkadaşlar. Yenilenebilir enerji kaynaklarının tamamı tüketilmeden, ısrarla nükleer enerjiye geçiliyor olması gerçekten ülkemiz adına bir handikaptır. İsveç, Norveç, İrlanda, Danimarka, Almanya gibi ülkeler hızla nükleer enerjiden ayrılıyorlar. Bakın, Siemens firması 400 tane reaktörle ilgili, Rosatom'la yapmış olduğu anlaşmayı, yaşanan bu nükleer kazalar sonrası tamamen feshetmiş ve "Bundan böyle asrın projesi bizim için yenilenebilir enerjiye dönüşür." demiştir.

Evet, değerli milletvekilleri, yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık vermek bu ülkenin en hayrına olan bir yaklaşım olur. Dolayısıyla konuya depremsellik açısından da aslında bakılması gerekiyor. Akkuyu Nükleer Santrali'nin yakınında bulunduğu Ecemiş Fay Hattı'nda ocak ayında, Kıbrıs açıklarında 6,4 büyüklüğünde bir deprem yaşandığını da buradan dikkatlerinize sunmak isterim. 2022 yılı Ocak ayında yaşanmıştır bu deprem. Dolayısıyla bunu da benzer kazaların olmaması için önemli bir uyarı olarak buradan söylemek isterim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, Komisyonumuzda yine, radyoaktif atıkların transit geçişi ve radyoaktif maddelerin bulaşmış olduğu malzemelerin ithalatının teklif metninden çıkarılarak (1)'inci fıkraya uyum sağlanmasını ve kullanılmış yakıtların işletme süresi boyunca depolanmasının oluşturacağı riskin azaltılmasını önerdik. İnsanın, doğanın geleceği açısından hayati öneme sahip bu konunun yani radyoaktif atıkların yönetimi ve bertarafı konularının yeterli ölçüde hukuki belirlilik oluşturmadan ve güvence oluşturmadan bu teklifte geçiyor olması yine kabul edilemez bir durumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Tüm bu süreçlere bakıldığında, kanun teklifinde yer seçiminden etüt proje çalışmalarına, yapıların inşaatından kontrol ve denetim süreçlerine kadar her bir ayrıntının ele alınması; kanunda boşluk bırakılmadan, kaza ve risklere davetiye çıkaracak yaklaşımlardan uzak durulması gerektiği düşünülmektedir. Bu açıdan bakıldığında, kanun teklifini, toplumun ilgili kesimleri tarafından değerlendirilmeden Türkiye Büyük Millet Meclisine taşımanın yanlışlığını bir kere daha burada ifade etmek istiyorum.

Evet, değerli milletvekilleri, Rusya, coğrafyamızda fazla mali ve iklimsel risk almadan yüksek kârlı bir yatırıma kalkarken iktidarın bu olaya bu kadar kör bakışı bu ülkenin şanssızlığıdır. Ayrıca, Cumhurbaşkanına bu kadar yetki verilmesi yanlıştır. Kamu kurumlarının meslek kuruluşlarında, denetim mekanizmasında olması gerekir ama hiç merak etmeyin; Türkiye'nin sigortası Cumhuriyet Halk Partisidir, etkin mücadelesine her zaman olduğu gibi bugün de devam edecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Dünün değil, bugünün değil, yarının Türkiye'si için biz hazırız diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz Sayın Ziya Altunyaldız'a aittir.

Buyurun Sayın Altunyaldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Şahsınız adına söz aldınız, grup o hakkı kullanmadı, yirmi dakikayı, geçtiniz; şahsınız adına konuşuyorsunuz.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Grubumuz da kefildir, kefildir grubumuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – E, kullanmadınız arkadaşlar.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Zarfa değil, mazrufa bak.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, ne konuştuğumuzu, öncelikle, bir bilgilendirme adına hatırlatmak istiyorum.

Türkiye'de nükleer enerji ve nükleer kurumlarıyla ilgili bugün konuşmuyoruz. Bakın, Atom Enerjisi Komisyonu 1956 yılında kurulmuş, 1957 yılında Uluslararası Atom Enerjisi Kurumuna üyelik gerçekleştirilmiş, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 1982 yılında kurulmuş, Akkuyu için IGA 2010 yılında imzalanmış, Nükleer Düzenleme Kurumu 2018 yılında, TENMAK 2020 yılında kurulmuş ve inşallah Akkuyu'nun 1'inci ünitesinin hizmete alınması ve enerji üretimi 2023 yılında.

Şunu özellikle ifade etmek istiyorum değerli arkadaşlar: bu kapsamda baktığımız zaman aslında "Ya, bu düzenlemeyi daha önce yapsaydık, daha kapsamlı yapsaydık, şu şekilde yapsaydık." desek olurdu, gerçekten hak verebilirdik. Ancak şu anda 56 yılında başlayan nükleerle ilgili çalışmaları yetkilendirme, denetleme ve düzenlemeyle ilgili bir kurum oluşturuyoruz, bunun yasal altyapısını oluşturuyoruz, bununla ilgili uluslararası anlaşmaları yerine getiriyoruz ve bu anlaşmalardan kaynaklanan, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'yla ilgili yükümlülükleri yerine getiriyoruz ve bütün bunlar karşısında da Türkiye'nin kabiliyetlerini, kapasitesini, bu alandaki gücünü ve enerji güvenliğini teminat altına alıyoruz; yaptığımız iş bu aslında.

O yüzden değerli arkadaşlar, hepinizin bildiği gibi, enerji ile büyüme arasında, enerji ile kalkınma arasında, enerji ile refah arasında doğrudan bir ilişki vardır. Özellikle, büyüme performansındaki her yüzde 1'lik artış enerji talebinde yüzde 2'ye yakın bir artış oluşturuyor. Yine, değerli arkadaşlar, Uluslararası Enerji Ajansı'nın verilerine göre, önümüzdeki yirmi yılda mevcut enerji talebi yüzde 48 artacak ve bugün, dünyanın toplam enerji ihtiyacını 30 farklı ülkedeki 439 nükleer reaktör karşılamakta ve yine, OECD ülkelerinde nükleer reaktörlerden karşılanan enerjinin oranı elli yıl önce yüzde 1,3 iken bugün yüzde 10'lara gelmiş durumda. O yüzden, ne konuştuğumuzu öncelikle, gerçekten burada çok iyi şekilde izah etmemiz lazım. Yine, AB ülkelerine baktığımız zaman, burada da çok önemli artışların, önemli nükleer santrallerin olduğunu görüyoruz. Bu kapsamda, dünyanın en büyük nükleer santralinin Güney Kore'deki Kori Güç Santrali -7.500 megavat- olduğunu ifade etmek isterim ve bizim Akkuyu Nükleer Güç Santrali de hepinizin bildiği gibi, 4.800 megavat ve tüm üniteler hizmete girdiği zaman 35 milyar kilovatsaat elektrik üretecek; geçen yılki elektrik talebine baktığımız zaman da 327 milyar kilovatsaat elektrik tüketmişiz; bu, toplam elektrik

tüketiminin yüzde 10'una tekabül ediyor. Dolayısıyla, iyi bir şey yapıyoruz değerli arkadaşlar. Endişe etmeyin, gerçekten iyi bir şey yapıyoruz.

Diğer taraftan, değerli arkadaşlar, bazı konuşmacı arkadaşlar yeşil kalkınma ve yeşil mutabakat'tan bahsetti; teşekkür ediyorum. Biz, Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle Yeşil Kalkınma Devrimi'ni çoktan başlattık.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Radyoaktif maddeler kırk bin yıl kalıyor Başkan, kırk bin yıl!

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şunu özellikle ifade edeyim: Bakın, dünyadaki sera gazı salımının yüzde 70'i enerji üretim süreçlerinden gelmektedir. O zaman, enerjiyi dönüştüremezseniz yeşil kalkınmayı nasıl yapacaksınız, sorarım size. Diğer taraftan, bakın, bir şey daha ifade etmek istiyorum: Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı verilerine göre 1971-2018 döneminde nükleer enerji toplam 74 milyar ton karbondioksit emisyonuna mâni olmuş yani 2013-2018 arası dönemde ki toplam salıma denk geliyor bu. Ya, o zaman "yeşil ekonomi" diyorsak, "yaşanılabilir bir dünya" diyorsak enerji üretim alanlarını dönüştürmek zorundasınız; bizim yaptığımız da enerji üretim alanlarının dönüştürülmesidir. Karbonsuz bir dünyaya en önde yürüyen ülkelerdeniz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Termik santrallerle mi?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Termik santralleri açılırsunuz Sayın Başkan.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – ...ve bu sayede küresel yatırımları çekip, dünyanın -başta Avrupa Birliği olmak üzere- tedarik, üretim ve ticaret merkezini oluşturmaya gayret ediyoruz değerli arkadaşlar. Bu kapsamda, önümüzdeki dönemde, şu ana kadar yaptığımız tüm yeşil yatırımları artırmayı hedefliyoruz. Bakın, değerli arkadaşlar, güneş yatırımlarımızı artırdık ve dünyada yenilenebilirde 12'nci sıraya, Avrupa'da 5'inci sıraya yükseldik. Tüm bu alanları kapsayıcı bir şekilde düşünüyoruz hem teknolojinin üretimine giriyoruz hem enerjinin dönüşümünü yapıyoruz.

Bütün bu yaptıklarımızla... Bir şeyi daha ifade etmek istiyorum değerli arkadaşlar, kalkınmadan bahsetti arkadaşlarımız ve enerjinin güvenliğinden bahsetti. Değerli arkadaşlar, enerjinin güven altına alındığı bir ülke Türkiye. Niye öyle diyorum? Bakın, 2020 yılında Çin'le birlikte en yüksek ekonomik büyümeyi sağlayan ülkelere. Rakamlarla konuşuyorum. 2021 yılında dördüncü çeyrekte 9,1 büyüdük ve 2021 yılının tamamında yüzde 11 büyüdük.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kim büyüdü?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Demek ki çarklar çalışıyor, enerji güvenliği var, enerji tedarikinde sıkıntı yok.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ya, kim büyüdü yani?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Kısa dönemli, arızaya dayalı bir kesinti olmuştur ve arkasından her şey düzene girmiştir. Bunu siz de biliyorsunuz, aziz milletimiz de biliyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Yüzde 20 kesinti devam ediyor Sayın Başkan, yüzde 20 doğal gaz kesintisi devam ediyor.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Bakın, bu performansla değerli arkadaşlar, 2021 yılında G20, OECD ve AB ülkeleri arasında en yüksek büyümeyi sağlayan ülke olduk.

Şimdi, enerji talebini ya da enerji tedarikini neden bu kadar önemsiyoruz arkadaşlar? Neden enerji arzımızı bu kadar güven altına almaya çalışıyoruz? Bakın, Türkiye son yirmi yılda elektrik ve doğal gaz talebi yaklaşık 3 kat artan bir ülke, 3 kat. Bunu nasıl temin ettik? Enerji güvenliğini sağlayarak temin ettik. 3 kat arttı...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Ziya Başkan, torunlara nasıl anlatacağım? Nükleer sızıntıyı torunlarıma nasıl anlatacağım?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Büyüyen ekonominin yanında artan nüfusla yıllık elektrik talebi her sene yüzde 6 artıyor, bunu karşılamaya devam ediyoruz. Sadece geçtiğimiz yıl, değerli arkadaşlar, elektrik talebindeki artış yüzde 8, doğal gaz talebindeki artış yüzde 21 olmuştur.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Ziya Başkan, torunların yok mu? Torunlara nasıl anlatacağız?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – O yüzden, hızla büyüyen, gelişen Türkiye'nin büyümesini besleyen enerji talebinin artışını da karşılama noktasında tüm tedbirlerimizi alıyoruz. Önümüzdeki dönem yeşil dönüşüm süreciyle birlikte elektrikli araçların, elektrikli raylı araçların, binalardaki elektrik kullanımının artmasını da öngörüyor ve bunun için bu çalışmaları yapıyoruz. Bu sebeple, hem mevcut enerji kaynaklarındaki yatırımlarımızı artırırken hem de alternatif enerji kaynaklarına yatırım yaparak Türkiye'nin geleceğini, Türkiye'nin enerji güvenliğini sağlamaya devam ediyoruz arkadaşlar.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Hangi güvenlik, hangi? Çocuklarımız ne olacak? Torunlar ne olacak?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – Bu çerçevede, size bir rakam daha vereceğim değerli arkadaşlar. Demin ifade ettim, Akkuyu Nükleer elektrik talebimizin yüzde 10'unu karşılayacak dedim. Akkuyu Nükleer, sadece elektrik talebini karşılamayla kalmıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – ... aynı zamanda, bakın, yeşil dönüşümde nükleer güç santralının tüm üniteleri devreye alındığında ülkemizde her yıl 40 milyon tonun üzerinde karbondioksit salımına mâni oluyoruz, 40 milyon ton. Değerli arkadaşlar, bu, TÜİK rakamların göre yıllık sera gazı emisyonlarının da yüzde 10'una tekabül ediyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Atıklarını ormana mı atacaksınız, atıklarını?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Devamla) – O yüzden, değerli arkadaşlar, bu Nükleer Düzenleme Kurumunu oluşturuyoruz; her şeyi düzen içerisinde, düzenlenmiş, yetkilendirilmiş, denetim altına alınmış ve Türkiye'nin geleceği güven altına alınmış bir şekilde milletimize hizmete devam ediyoruz.

Aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine İç Tüzük'ün 72'nci maddesi gereğince devam edilmesini arz ve teklif ederiz.

Özgür Özel
Manisa
Mehmet Güzelmansur
Hatay

Tahsin Tarhan
Kocaeli
Orhan Sümer
Adana

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Manisa
Veddi Gündoğdu
Kırklareli

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunmadan evvel yoklama talebi var, onu yerine getireceğim.

Sayın Özel, Sayın Tarhan, Sayın Şevkin, Sayın Köksal, Sayın Sümer, Sayın Budak, Sayın Yeşil, Sayın Bakırlioğlu,

Sayın Karadeniz, Sayın Gürer, Sayın Bayır, Sayın Akın, Sayın Güzelmansur, Sayın Aydın, Sayın Kılıç, Sayın Arı, Sayın Sarıaslan, Sayın Keven, Sayın Girgin, Sayın Şahin.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:23.13

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 23.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60'ıncı Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 314 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmelerin devamına ilişkin Manisa Milletvekili Özgür Özel ve arkadaşlarının önergesinin oylamasından önce yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 3 Mart 2022 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.25